

DANBO - Organisationsbestyrelsen (DANBO
organisationsbestyrelsesmøde (konstituerende
møde))

11-06-2025 15:15 - 18:00

Th. Brorsensvej 18, 6430 Nordborg

Indhold

Kategori - 1. Organisation

Punkt 1.1: Organisationen.....	1
Punkt 1.2: Bestyrelsesanliggender.....	1
Punkt 1.3: Foreningsanliggender.....	2

Kategori - 2. Økonomi

Punkt 2.1: Økonomi.....	2
-------------------------	---

Kategori - 3. Afdelingerne

Punkt 3.1: Status byggesager.....	2
-----------------------------------	---

Kategori - 5. Øvrige orienteringssager

Punkt 5.1: Øvrige orienteringssager.....	3
--	---

Kategori - 6. Kommende møder

Punkt 6.1: Mødeplan.....	4
--------------------------	---

Kategori - 8. Underskrift via Penneo

Punkt 8.1: Underskrift via Penneo.....	4
--	---

Punkt 1.1: Organisationen

Godkendelse af referat fra den 9. april 2025.

Punkt 1.2: Bestyrelsesanliggender

1. Konstituering, valg af formand og næstformand
2. Fordeling ansvarsafdelinger - bilag
3. Fordeling af udvalgsposter
 1. Brugergruppe - 1 medlem udpeges blandt organisationsbestyrelsen - bilag (lukket)
 2. Kunstfonden - 2 medlemmer udpeges blandt org.bestyrelsen - bilag (lukket)
4. Valg af red.udv.medlem "SALUS-Nyt"
Nuværende medlem Bente Pia Christensen
5. Evaluering af ordinært repræsentantskabsmøde afholdt mandag den 12. maj 2025
6. Godkendelse af ansøgning om bevilling af huslejetilskud i afd. 28;
Løjteroft og Storegade - bilag

Bestyrelsen

BOLIGSELSKABET

DANBO

DANBO Bestyrelsesmedlemmer	Kontakt
Formand Niels Thomsen	Ansvarsafdelinger: 7, 18, 25, 36
Næstformand Helle Kjær Christensen	Ansvarsafdelinger: 16, 23, 30
Bestyrelsesmedlem Anders Ebsen	Ansvarsafdelinger: 8, 19, 26, 37
Bestyrelsesmedlem Bente Pia Christensen	Ansvarsafdelinger: 14, 22, 28
Bestyrelsesmedlem Kenneth Vonsild	Ansvarsafdelinger: 13, 21, 27
Bestyrelsesmedlem Erik Autzen	Ansvarsafdelinger: 1, 17, 24, 34
Medarbejderrepræsentant Bent Vilhelmsen	

Indstilling til organisations bestyrelsesmøde d. 11. juni 2025

Emne:

Ansøgning om bevilling af huslejetilskud i afdeling 28, Løjtertoft og Storegade.

Baggrund:

Dispositionsfonden bevilligede pr. 01-01-2024 et huslejetilskud på 180.000 kr. som derved gav en huslejenedsættelse på 19,09%, hvilket har haft en rigtig god indflydelse på de udlejningsvanskeligheder, der tidligere har været. Pt. er alle lejemål udlejet.

I forbindelse med budgetlægningen for 2026 ligger afdelingen lige nu til en huslejestigning på 20,68% hvilket måske vil medføre, at vi igen får udlejningsvanskeligheder. Vi ansøger derfor om en bevilling af huslejetilskud der løber over 10 år med nedtrapning fra 2027.

Omfang:

Det betyder, at vi med denne indstilling til organisationsbestyrelsen ønsker bevilling af huslejetilskud på følgende beløb fra 2025 til 2034:

2025: 180.000 kr.

2026: 150.000 kr. + (50.000 kr. tidligere godkendt)

2027: 170.000 kr.

2028: 150.000 kr.

2029: 125.000 kr.

2030: 105.000 kr.

2031: 90.000 kr.

2032: 70.000 kr.

2033: 50.000 kr.

2034: 25.000 kr.

Hvilket forhåbentligt vil medføre at vi undgår tomgang i afdelingen igen.

Økonomisk overslag:

Ansøgning om bevilling af huslejetilskud på 1.115.000 kr. over de næste 10 år.

Teknisk afdelings anbefaling:

Det er økonomi - og teknisk afdelings vurdering og anbefaling, at organisationsbestyrelsen bevilliger, huslejetilskuddet for at undgå tomgang i afdelingen igen.

Teknisk afdeling, d. 29-04-2025

Punkt 1.3: Foreningsanliggender

1. SALUS v/ Niels Thomsen
Møde afholdt den 22. april 2025 - bilag (lukket)
Næste møde afholdes onsdag den 3. september 2025
2. 8. Kreds, orientering v/ Niels Thomsen
3. Kontaktudvalget
Afholdt møde den 14. maj 2025, vært NAB - bilag (lukket)
Næste møde:
Onsdag den 27. august 2025. Vært DANBO
4. Kommunen
5. Bordet rundt

Punkt 2.1: Økonomi

Budgetkontrol (økonomi oplysninger for alle afdelinger) kan ses ved at logge ind på www.salus.dk

Punkt 3.1: Status byggesager

1. Oversigt over byggesager - bilag
2. Afhændelse af Nordborgvej 6
Der var på sidste møde enighed om at bibeholde Nordborgvej 6, til der er en tilbagemelding fra kommunen om ønsket om at opføre ca. 8 rækkehuse.
Er ikke med i kommunens budget for 2025.
Der er lagt billet ind for budget år 2026.
Status: Intet nyt.

Oversigt byggesager

Forening	Afd	LBF Sag	Projekt	Status
Danbo	XX		Nybyggeri- havnbjerg	Ca. 21 boliger i Havnbjergcenteret. Møde d. 26.4.2024 med Torben Hoi. Byrådet har godkendt opførsel af boliger på grunden (20240822) på best. Møde d. 11.9.2024 (20240905) der udarbejdes oplæg af Brian (20241114) Aftalegrundlag udarbejdes (20241114) møde med Torben Høi d. 6 december vedrørende aftalegrundla Afventer den privateudvikler (20250515)

Punkt 5.1: Øvrige orienteringssager

1. Bestyrelsesrapport BoligBI - bilag
2. SALUS-Nyt, v/Bente Pia Christensen
Næste møde afholdes tirsdag den 23. september 2025
3. [BL- Informerer](#)
4. [LBF - Orienterer](#)
5. Præsentation og uddybning af materialet vedrørende den sociale
helhedsplan v/Sanne Louise Pedersen - bilag

ØKONOMI - OVERBLIK FOR SELSKAB 52

Økonomisk overblik

Selskab 52

Periode: 1. januar 2025 - 31. maj 2025

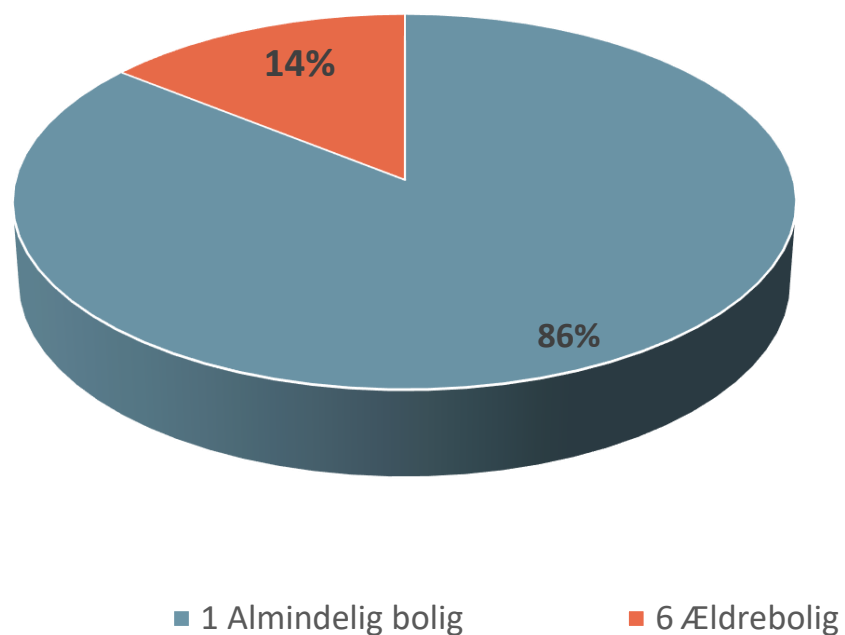

	Resultat Indv. år	Budget Indv. år	Difference	Resultat Sidste år
UDGIFTER				
Bestyrelsesvederlag mv., 501	6.000	55.000	-49.000	55.250
Mødeudgifter, 502	50.413	67.500	-17.087	80.168
Personaleudgifter, 511	448.534	1.270.500	-821.966	1.286.502
Forretningsførelse, 512	869.284	2.086.500	-1.217.216	2.011.200
Kontorholdsudgifter, 513	130.915	306.500	-175.585	267.300
Kontorlokaleudgifter, 514	334.913	375.500	-40.587	398.649
Afskrivning driftsmidler, 515	0	0	0	0
Særlige aktiviteter, 516	0	0	0	2.520
Revision, 521	0	145.000	-145.000	133.750
Tilskud til afdelingerne, 531	0	0	0	0
Renteudgifter, 532	0	358.000	-358.000	2.960.418
Henlæggelser til dispositionsfonden mv., 533	0	9.707.000	-9.707.000	8.964.007
Ekstraordinære udgifter, 541	212.419	0	212.419	1.275.182
Henlæggelse til arbejdskapitalen, 551.01	0	0	0	90.548
Udbytte, garantiselskab, 551.02	0	0	0	0
Henlæggelser til dispositionsfonden, 551.3	0	0	0	0
Samlede udgifter	2.052.477	14.371.500	-12.319.023	17.525.494
INDTÆGTER				
Afdelinger i drift, 601.1	1.794.375	4.306.500	-2.512.125	4.095.500
Tillægsydelser, 601.5	0	0	0	0
Lovmæssige gebyrer og særlige ydelser, 602	0	0	0	0
Renteindtægter, 603	48.294	358.000	-309.706	3.158.652
Afdelingernes bidrag til dispositionsfonden, 604	0	9.707.000	-9.707.000	8.964.007
Byggesagshonorar nybyggeri, 605.01	0	0	0	0
Bestyrelsesvederlag nybyggeri, 605.02	0	0	0	0
Byggesagshonorar forbedringsarbejder, 606.01	0	0	0	0
Bestyrelsesvederlag forbedringsarbejder, 606.02	0	0	0	0
Diverse, 607	0	0	0	889
Korrektioner tidligere år, 608	0	0	0	0
Ekstraordinære indtægter, 611	208.304	0	208.304	1.306.446
Årets underskud	0	0	0	0
Samlede indtægter	2.050.973	14.371.500	-12.320.527	17.525.494
Resultat	1.504	0	1.504	0
Balance	2.052.477	14.371.500	-12.319.023	17.525.494

ANALYSERAPPORT - TOMGANG FOR SELSKAB 52 BOLIGSELSKABET DANBO

TOMGANG - FORDELING PER LM-TYPE

TOMGANG PER LM-TYPE

Nr	LM-Type	Tomgang
1	Almindelig bolig	12
6	Ældrebolig	2
Hovedtotal		14

ANALYSERAPPORT - TOMGANG FOR SELSKAB 52 BOLIGSELSKABET DANBO

AKTUEL TOMGANG FOR SELSKAB

Selskab	LM Type	Aktuel tomgang
52	Almindelig bolig	5
	Ældrebolig	2
52 Total		7

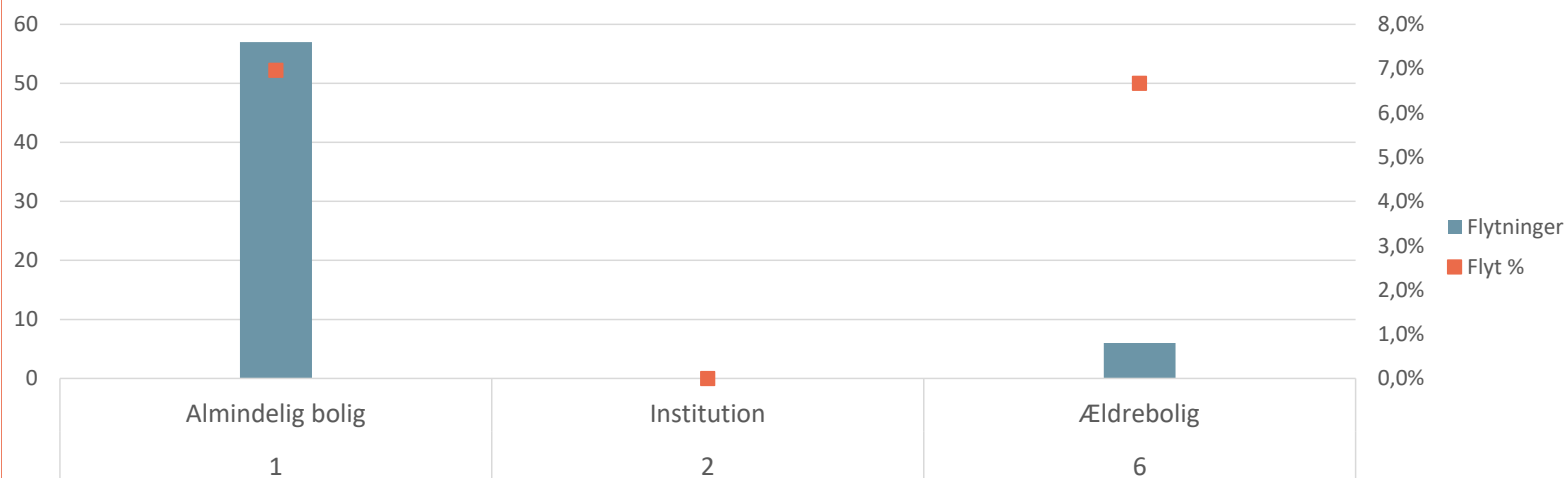
AKTUEL TOMGANG PR. AFDELING

Afdeling	LM Type	Aktuel tomgang
8	Almindelig bolig	1
14	Almindelig bolig	3
36	Ældrebolig	1
16	Almindelig bolig	1
34	Ældrebolig	1
Hovedtotal		7

ANALYSERAPPORT - FRAFLYTNINGER FOR SELSKAB 52 BOLIGSELSKABET DANBO

FRAFLYTNINGER PER LM-TYPE (ANTAL & PROCENT)

	Flytninger	Flyt %
Almindelig bolig	57	7,0%
Institution	0	0,0%
Ældrebolig	6	6,7%
	63	6,9%

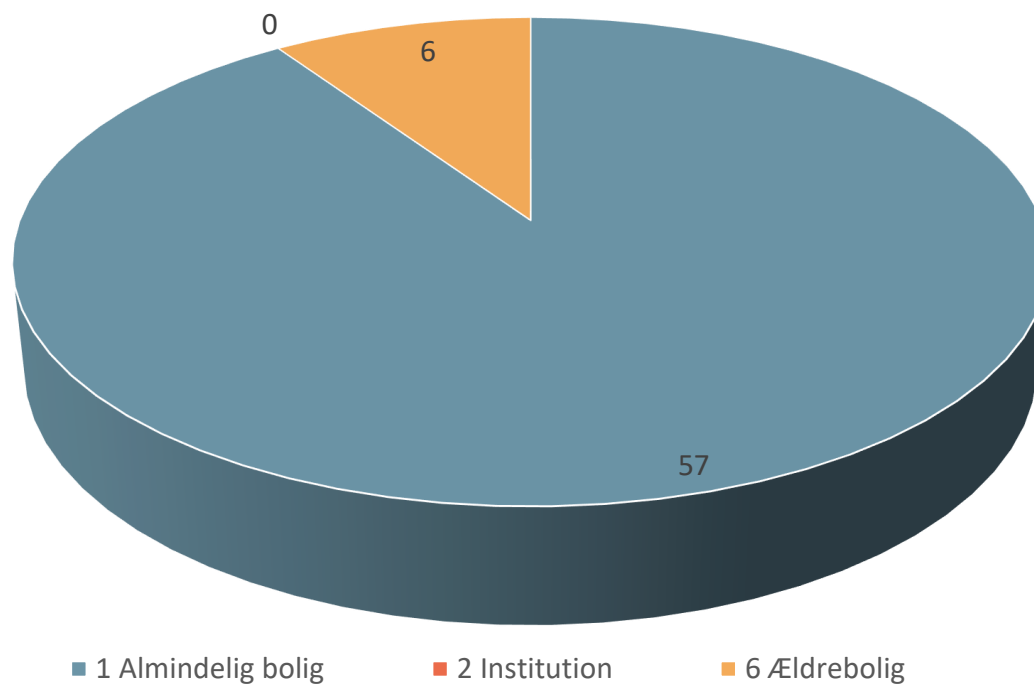
Der har i perioden været 63 flytninger svarende til 6,9%

ANALYSERAPPORT - FRAFLYTNINGER FOR SELSKAB 52 BOLIGSELSKABET DANBO

FRAFLYTNINGER PER LEJEMÅL/ANTAL VÆRELSE

LM-Type/Antal værelse	Flytninger	Lejemål	Flyt %
Almindelig bolig	57	819	7,0%
1	9	23	39,1%
2	18	261	6,9%
3	20	356	5,6%
4	5	125	4,0%
5	5	54	9,3%
Institution	0	1	0,0%
0	0	1	0,0%
Ældrebolig	6	90	6,7%
1	2	12	16,7%
2	4	78	5,1%
	63	910	6,9%

FRAFLYTNINGER FORDELT PER LM-TYPE

ANALYSERAPPORT - FRAFLYTNINGER FOR SELSKAB 52 BOLIGSELSKABET DANBO

FRAFLYTNINGER PER AFDELING

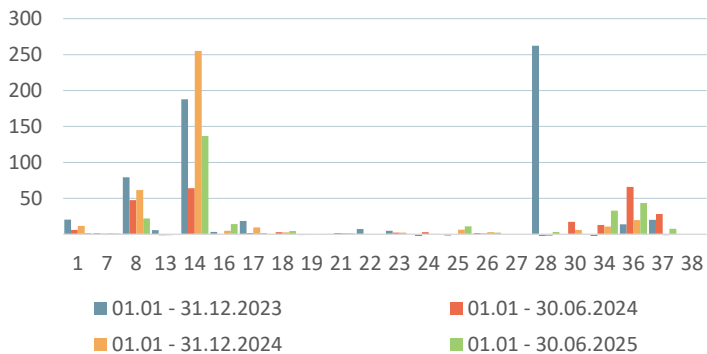
Afdeling	Flytninger
1	7
7	2
8	11
13	1
14	11
16	4
17	2
18	4
19	1
21	2
23	2
25	1
26	1
27	2
28	8
30	2
37	2
Hovedtotal	63

TAB VED TOMGANG OG FRAFLYTNING FOR SELSKAB 52 BOLIGSELSKABET DANBO

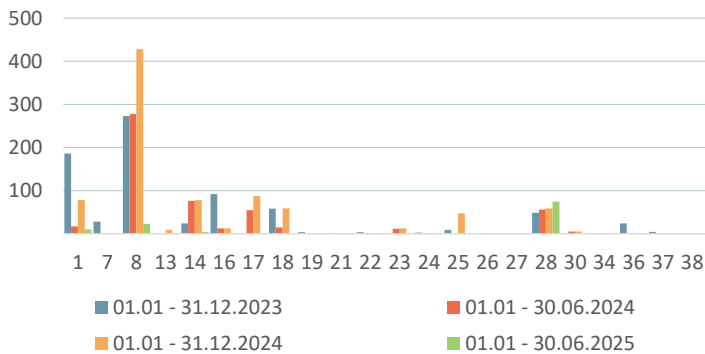
TOMGANG				
Afdeling	01.01 - 31.12.2023	01.01 - 30.06.2024	01.01 - 31.12.2024	01.01 - 30.06.2025
1	20.320	5.948	11.784	1.777
7	1.250	750	1.438	938
8	79.285	47.464	61.641	21.854
13	5.738	-1.484	-1.484	
14	187.817	63.929	255.046	136.562
16	3.361	-454	4.726	14.111
17	18.542	1.582	9.478	1.620
18		2.904	2.629	4.620
19	-991			
21	338	1.725	1.725	1.237
22	7.354	-365	-365	
23	4.738	2.245	2.245	
24	-3.615	2.850	359	-526
25	-1.789		6.302	11.183
26	1.800	1.200	3.000	2.400
27				
28	262.402	-64.054	-64.054	3.359
30	-374	17.359	6.106	43
34	-7.946	12.948	10.723	32.755
36	13.877	66.022	19.753	43.464
37	19.944	28.180	-1.452	7.651
38				
	612.050	188.750	329.602	283.048

FRAFLYTNING				
Afdeling	01.01 - 31.12.2023	01.01 - 30.06.2024	01.01 - 31.12.2024	01.01 - 30.06.2025
1	185.947	17.162	78.435	10.063
7	28.175			824
8	272.897	277.742	427.971	22.962
13			8.721	1.188
14	24.040	76.601	77.788	3.591
16	92.142	12.367	12.367	
17	1.027	54.485	87.322	1.188
18	58.066	14.588	58.715	1.213
19	3.588			
21	1.429			550
22	3.795			
23		11.318	12.491	
24	2.670			
25	9.049		47.264	1.188
26				
27				143
28	48.178	56.337	58.712	74.388
30		5.130	5.130	219
34				
36	23.745			
37	4.298		1.188	
38				
	759.048	525.730	876.105	117.514

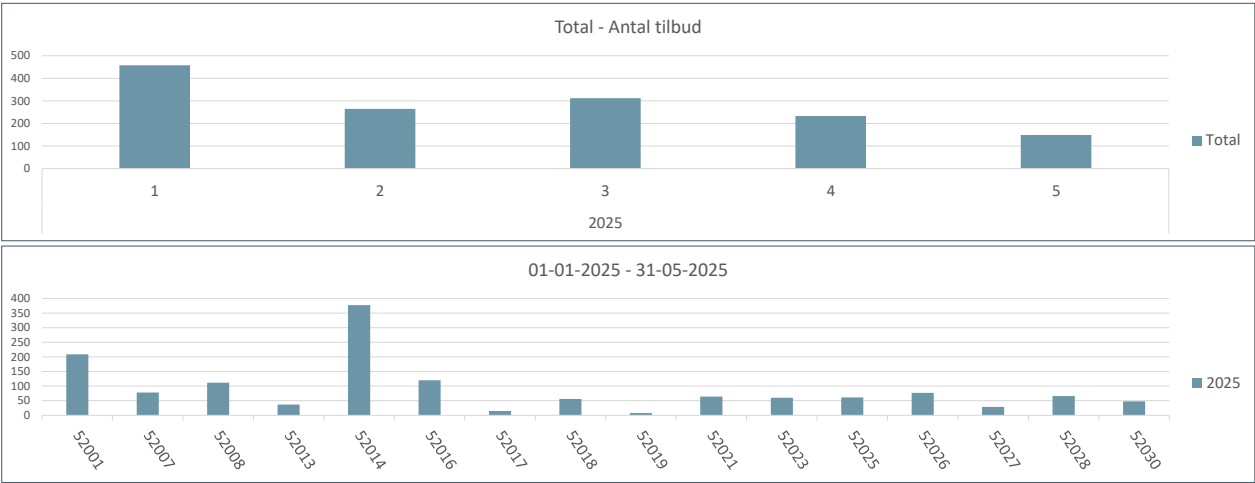
Tab Tomgang 2025

Tab Fraflytning 2025

ANALYSERAPPORT - TILBUD FOR SELSKAB 52 BOLIGSELSKABET DANBO

Total antal tilbud pr. selskab

Type	2025		Hovedtotal
	Kvartal1	Kvartal2	
Almindelig bolig	967	338	1.305
Ældrebolig	68	44	112
Hovedtotal	1.035	382	1.417

ANALYSERAPPORT - TILBUD FOR SELSKAB 52 BOLIGSELSKABET DANBO

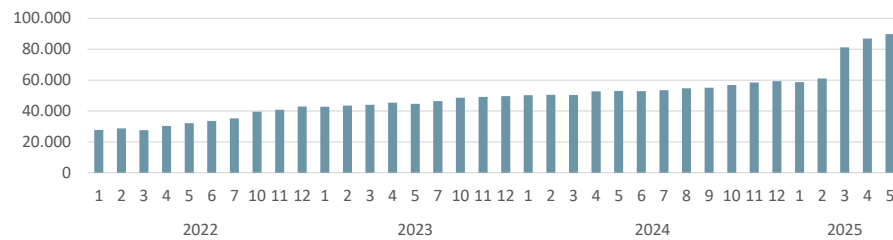
Top 50 - Antal tilbud per afdeling

Afdeling	2025		Hovedtotal
	Kvartal1	Kvartal2	
52001	194	15	209
52007	46	32	78
52008	87	25	112
52013		37	37
52014	252	125	377
52016	93	27	120
52017	15		15
52018	37	19	56
52019	8		8
52021	41	23	64
52023	45	15	60
52025	49	12	61
52026	47	30	77
52027	29		29
52028	65	1	66
52030	27	21	48
Hovedtotal	1.035	382	1.417

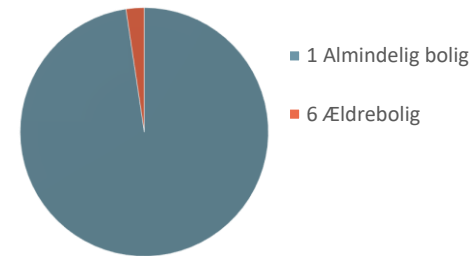
ANALYSERAPPORT - VENTELISTE FOR SELSKAB 52 BOLIGSELSKABET DANBO

Antal på venteliste (Total)

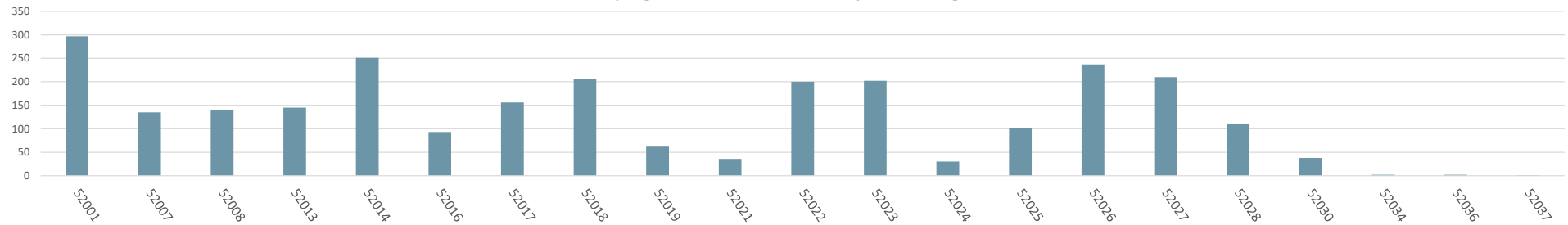

Fordeling - venteliste per LM type

Venteliste per LM type	Antal
Almindelig bolig	4.494
Ældrebolig	109

Entydige aktive medlemmer pr. afdeling

ANALYSERAPPORT - VENTELISTE FOR SELSKAB 52 BOLIGSELSKABET DANBO

Antal på venteliste (LM type, Antal værelser)

Venteliste	Antal
Venteliste	Antal
Almindelig bolig	4.494
1	220
2	1.378
3	1.676
4	1.008
5	212
Ældrebolig	109
1	1
2	108

Venteliste Salus i alt
39.535

Entydige på venteliste (LM type, Antal værelser)

LM-Type	Værelser	Entydige
LM-Type		Entydige
Total aktive		636
Almindelig bolig		619
Ældrebolig		122
1		2
	2	122

Antal lejemål i alt
910

Antal lejemål

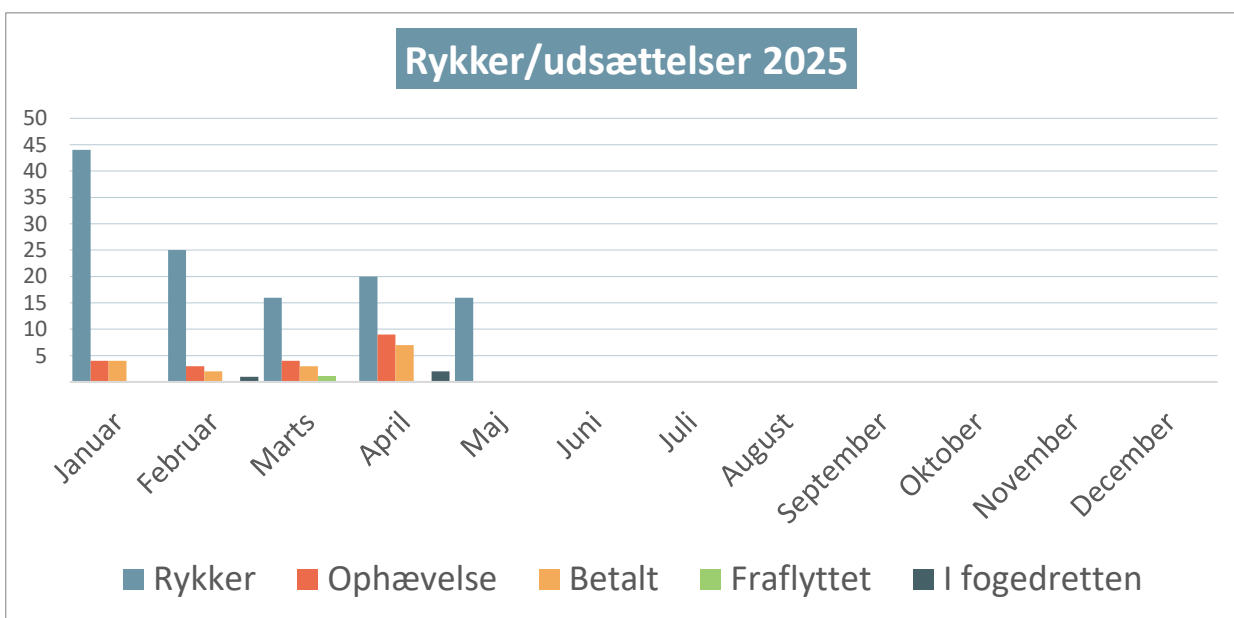
Afdeling	Antal lejemål
Almindelig bolig	1
	7
	8
	13
	14
	16
	17
	18
	19
	22
	23
	25
	26
	27
	28
Almindelig bolig Total	820
Ældrebolig	21
	24
	30
	34
	36
	37
Ældrebolig Total	90

ANALYSERAPPORT - VENTELISTE FOR SELSKAB 52 BOLIGSELSKABET DANBO

RYKKERLISTE

Selskab	52	Boligselskabet DANBO
År	2025	

	Rykker	Ophævelse	Fordeling af ophævelse		
			Betalt	Fraflyttet	I fogedretten
Januar	44	4	4		
Februar	25	3	2		1
Marts	16	4	3	1	
April	20	9	7		2
Maj	16				
Juni					
Juli					
August					
September					
Oktober					
November					
December					
	121	20	16	1	3

22-05-2025

Notat:

Vision og strategi for den boligsociale helhedsplan i Sønderborg og Nordborg 2025-2029

Baggrund:

Den boligsociale indsats tager afsæt i lokale samarbejder og udfordringer og bygger videre på erfaringer fra tidligere projektperioder. Indsatsen er tæt koblet til Sønderborg Kommunes visioner, den almene boligsektors fokusområder samt nationale strategier.

Landsbyggefondens finansiering af den boligsociale helhedsplan for 2025-2029 sker ud fra indsatsområder og mål fastsat af Landsbyggefonden i forhold til 2019-2026 fondsmidler.

Den kommende boligsociale helhedsplan vil blive udvidet fra at omfatte de nuværende fire boligafdelinger; Søstjernevej m.fl., Nørager, Stenbjergparken og Kløver-/Hvedemarken til at omfatte 14 boligafdelinger – 12 i Sønderborg by og 2 i Nordborg. Udvidelsen vil betyde, at det boligsociale team udvider til at have kontorfaciliteter og tilstedeværelse på Rypevej i Nordborg.

De omfattede boligafdelinger udgør:

Borgmesterløkken 1-19, Skriveløkken, Rådmands- Borgmesterløkken, Kloster- Majløkken, Søstjernevej m.fl., Kløver- og Hvedemarken, Primulavej, Stenbjergparken, Morbærhegnet (afd. 21), Augustenborg Landevej, Vølundsparken, Ryttervænget, Rypevej og Løjtertoft/Th. Brorsonsvej/Løkken

Nørager udgår i den boligsociale helhedsplan 2025-2029, da alle beboere er blevet genhuset til øvrige almene boligområder på baggrund af de fysiske tiltag, der er vedtaget som følge af, at området sammen med Søstjernevej m.fl. indgår på ministeriets omdannelsesliste. En del af de genhusede beboere bor nu i de boligområder, der er omfattet af den kommende helhedsplan.

Overordnet vision:

Vi vil skabe sammenhængende og bæredygtige boligområder gennem øget beskæftigelse, uddannelse og tryghed, og ved at styrke beboernes aktive deltagelse i fællesskaber. Der er særligt fokus på børn og unges livsovergange og mobilisering af lokalområdets ressourcer.

Indsatsområder:

- Uddannelse og livschancer: Tidlig indsats for børn og unge med fokus på skolegang, forældreinddragelse og overgange i uddannelsesforløb.
- Beskæftigelse: Flere beboere skal inkluderes i arbejdsmarked og foreningsliv gennem individuelle og strukturelle indsatser.
- Kriminalitetsforebyggelse: Forebyggende arbejde rettet mod børn og unge samt tryghedsskabende tiltag i boligområderne.
- Medborgerskab og sammenhængskraft: Styrke naboskab, frivillighed og aktivt medborgerskab gennem flere lokale fællesskaber og sundhedsfremmende aktiviteter.

Overblik over organiseringen

Den boligsociale helhedsplan organiseres med følgende nøgleenheder:

- **Netværkssekretariat** – Projektleder, medborgerskabskoordinator og boligsocialt team
- **Bestyrelse** – Ledelsesrepræsentanter fra kommune og boligorganisationer
- **Faglig følgegruppe** – Personaleledere for boligsociale medarbejdere og ad hoc nøglepersoner
- **Beboerdemokratisk følgegruppe** – Afdelings- og hovedbestyrelsesrepræsentanter
- **Projektgruppe** – Koordinerer boligsocial indsats og fysisk udviklingsplan for Nørager/Søstjernevej i Sønderborg

Netværkssekretariat og daglig ledelse

Projektets daglige ledelse varetages af den boligsociale projektleder, der er organisatorisk forankret i Sønderborg Kommune, men med ansvar for at balancere alle samarbejdspartneres interesser.

Projektlederen arbejder tæt sammen med en medborgerskabskoordinator, som er forankret i Sønderborg Andelsboligforening og opererer på tværs af boligorganisationerne.

Sammen sikrer de:

- Daglig drift og fremdrift i helhedsplanen
- Balance mellem kommunale og boligsociale interesser
- Tæt samarbejde og koordination mellem parterne
- Synlig og nærværende ledelse i både Sønderborg og Nordborg

Aktiviteterne i den boligsociale helhedsplan:

Uddannelse og Livschancer	• Forældresamarbejde og brobygning imellem hjem og daginstitution/skole • Socialfaglig mentorindsats med fokus på job og uddannelse til unge
Beskæftigelse	• Fremskudt beskæftigelsesindsats • Økonomisk rådgivning • Åben vejledning
Kriminalitet	• Fritids- og lommepegejob • Brobygning til fritidsaktiviteter • Tryghedsvandringer
Medborgerskab og Sammenhængskraft	• Boligsocial vicevært - opsøgende og netværksskabende arbejde for sårbare beboere • Sundhed i fokus • Aktive fællesskaber, medborgerskab og demokratiforståelse

Økonomi:

Parterne	Finansiering
Landsbyggefonden	13.000.000 kr.
Boligorganisationerne	2.214.000 kr.
Kommune	6.685.000 kr.
I alt	21.899.000 kr.
Lokal medfinansiering i procent – boligorganisation og kommune samlet	39%

På baggrund af både de landspolitiske og lokalpolitiske prioriteringer af indsatsområderne *uddannelse og livschancer* samt *beskæftigelse* fordeles budgettet i en ny boligsocial helhedsplan som følgende:

Indsatsområder	Budget
Uddannelse og Livschancer	6.625.000 kr.
Beskæftigelse	7.202.000 kr.
Kriminalitetsforebyggelse	2.628.000 kr.
Sammenhængskraft og Medborgerskab	2.886.000 kr.
Lokaler og kontorhold	1.963.000 kr.
Udviklingsarbejde og kurser	375.000 kr.
Administration	220.000 kr.
I alt	21.899.000 kr.

De samlede aftaledokumenter samt budgettet fremsendes hermed til behandling i de deltagende boligorganisationer. Bemærk at udkastet behandles i såvel Sønderborg Kommune, boligforeningerne og Landsbyggefonden samtidigt, hvorfor der efterfølgende kan ske justeringer.

Den endelige ansøgning til den nye boligsociale helhedsplan vil blive fremsendt til Landsbyggefonden i juni 2025 efter godkendelse i Byrådet og hos boligorganisationerne. Der forventes tilsagn fra Landsbyggefonden i juni. Implementeringen af den nye helhedsplan vil begynde den 1. september 2025.

Med venlig hilsen

Sanne Louise Pedersen,

Sønderborg Andelsboligforening

Delaftale for indsatsområdet *Kriminalitetsforebyggelse*

Bestyrelsen for den boligsociale indsats har ansvar for, at denne delaftale til hver en tid understøtter de overordnede mål i den strategiske samarbejdsaftale. Delaftalerne er således bilag til den strategiske aftale og skal altid ses i sammenhæng hermed.

Bestyrelsen har ligeledes ansvar for, at delaftalen til hver en tid afspejler de aktiviteter og samarbejder, der gennemføres i boligområdet.

Beskrivelsen af områdets problemkompleks inden for dette indsatsområde fremgår af den strategiske aftale.

Navn på den boligsociale indsats, som delaftalen vedrører:
<i>Den boligsociale helhedsplan i Sønderborg og Nordborg 2025 - 2029</i>
Delaftalen gælder fra - til:
<i>1. september 2025 – 31. august 2029</i>
Delaftalens parter:
Syd- og Sønderjyllands Politi Get2Sport Kultur, idræt og Fritid, Sønderborg Kommune Sønderborg Ungdomsskole og SSP Jobcenter Sønderborg v. Jobaktiv, Ungeteam og Integration Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) Grundskolerne og uddannelsesinstitutionerne Børn og Familie Boligorganisationerne
Delmål og indikatorer for indsatsområdet
Der skal opsættes delmål for nærværende indsatsområde samt indikatorer, der sikrer, at der løbende kan følges op på disse. <i>Delmål</i> skal forstås som 'skridt på vejen' til at opnå de overordnede mål jf. den strategiske aftale og beskriver de konkrete succeser, der ønskes opnået med de aktiviteter, der iværksættes inden for dette indsatsområde.

Indikatorer er variable, der bruges til at vise, om delmålene opnås. Som inspiration stiller Landsbyggefonden en liste over relevante indikatorer til rådighed. Der kan suppleres med indikatorer, som de lokale parter vurderer vigtige for den lokale indsats.

Delmål og de dertil knyttede indikatorer kan enten relatere sig til det samlede antal aktiviteter eller til enkelte aktiviteter, der iværksættes inden for dette indsatsområde.

Formålet med delmål og indikatorer på dette niveau er årligt at følge udviklingen hos de konkrete målgrupper/områder, som de boligsociale aktiviteter arbejder med inden for indsatsområdet. Jo tættere på målgruppen det er muligt at komme med tilgængelige data, jo bedre grundlag er der for at vurdere aktiviteterne virkning samt foretage lokal justering, når dette evt. er nødvendigt.

Delaftalens parter og bestyrelsen har ansvar for løbende at følge op på delmålene.

Delmål	Indikator	Baseline boligområde/ målgruppe	Evt. anden baseline	Baseline år	Datakilde
Færre unge under 15 år kommer i Ungdoms-kriminalitetsnævnet ¹	Antal unge med UKN-sager er faldende	5	14	2024	Børn, Uddannelse og Sundhed, Sønderborg Kommune
Færre personer med en sigtelse i boligområderne	Andel personer med mindst én sigtelse er faldende	2,08	0,85% (kommune)	2023	Beboerdata, tabel 17

Aktiviteter, som skal bidrage til indfrielsen af delmålene for indsatsområdet og understøtte opnåelsen af de overordnede mål jf. den strategiske samarbejdsaftale:

- Åben vejledning (fælles for alle indsatsområder- beskrevet i delaftale for Beskæftigelse)
- Fritids- og lommepegejob
- Brobygning til Fritidsaktiviteter
- Tryghedsvandringer

For at sikre en løbende og kvalificeret opfølgning suppleres de fastsatte delmål med lokale målinger og dataindsamlinger på aktivitetsniveau. Disse målinger bidrager til en mere nuanceret forståelse af effekten af den boligsociale helhedsplan og danner grundlag for en samlet evaluering af, hvorvidt aktiviteterne skaber de ønskede resultater.

Medarbejderressourcer for indsatsområdet:

Social faglig mentor (gadeplan) 30%
Boligsocial brobygger Ulkebøl/Nordborg 30%

¹ Et fald i antallet af unge, der behandles i Ungdomskriminalitetsnævnet, kan tolkes som et positivt tegn på, at de forebyggende indsatser virker efter hensigten. Det indikerer, at færre unge begår kriminalitet i et omfang, der kræver nævnets involvering, hvilket både er en samfundsmæssig og individuel gevinst.

Boligsocial brobygger Sønderkov/Nordborg 30%
Boligsocial projektleder 13%

Sammenhæng med den kommunale indsats i boligområdet:

Den boligsociale indsats skal bidrage til helhedsorienteret arbejde med kriminalitet.

I de boligsociale aktiviteter arbejdes der fortrinsvis med fokus på børn og unge, som er i risiko for at udvikle en kriminel adfærd, og som endnu ikke har den store erfaring med kriminalitet. I forhold til unge, der har erfaring med kriminalitet, adresserer den boligsociale indsats denne målgruppe på det organisatoriske plan. Den boligsociale indsats udgør en platform for, at kriminalitetsproblemer adresseres, og at løsninger koordineres mellem boligorganisationer, kommune og politi. Den helhedsorienterede tilgang som der arbejdes ud fra illustreres i nedenstående model.

Opbyggende indsats: Den opbyggende indsats ses her som todelt. I den opbyggende indsats arbejdes der bredt med at *sikre trivsel for børn og unge generelt*. Her er skolen, hjemmet, foreninger mv. vigtige samarbejdspartnere i at skabe god trivsel og aktivt medborgerskab for unge – og derigennem skabe en robusthed ved den unge, der medfører fravalg af kriminalitet. En del af denne tilgang er under delaftalen Uddannelse og livschancer. Hertil vil vi have det brede fokus på tryghed i lokalområdet og beboernes oplevelse af dette. Her vil vi kunne arbejde med tryghedsvandringer og evt. sammen med boligorganisationerne arbejde med nogle fysiske greb for den enkelte boligafdeling, for at skabe mere tryghed i boligområdet.

Foregribende indsats: Her arbejdes der med *kriminalitetstruede unge*. Her iværksættes kriminalpræventive og sociale indsatser, som skal understøtte de unge i at indgå i sunde fællesskaber. Et tæt samarbejde med forældre, lokalpolitiet, Børn og Familie og SSP skal være med til at spotte bekymrende adfærd og mistrivsel. Der vil blive tilbudt positive fællesskaber, som *kan* være i form af fritidsaktivitet, klubtilbud eller fritids-/lommepengejobs.

Indgribende indsats: Her arbejdes med alle beboere. I forhold til en indgribende indsats understøtter den boligsociale helhedsplan politiets arbejde på organisatorisk niveau. Der er en agilitet i den boligsociale indsats, der skaber mulighed for at samle relevante fagligheder til en hurtig problemidentifikation og problemløsning, hvis der sker en opblusning af kriminel aktivitet i et område, eller hvis nye grupperinger, der begår kriminalitet, viser sig i et område. Agiliteten er således både en styrke og en forudsætning for hurtig problemløsning. Den boligsociale helhedsplan vil samarbejde med politi, SSP og øvrige relevante kommunale samarbejdspartnere og indgå i tværfaglige sparringsgrupper jf. retsplejelovens §115 og kriminalpræventive lokalråd med henblik på, at sikre aktuel vidensdeling om, hvad der sker i boligområdet og eventuel aktivering af beredskab.

De boligsociale aktiviteter sammenhæng med den kommunale indsats i boligområdet:

Ungecenter Sønderborg

Ungecentret rummer en række indsatser som Ungdomsskolen, 10. klassecenteret, UU-vejledningen, SSP, Gadeplansarbejde og antiradikalisering.

Centeret har tilknyttet skole-fritidskoordinatorer (SFK'er) på flere af de lokale folkeskoler som indgår i samarbejdet omkring den boligsociale helhedsplan. SFK'erne fungerer som Ungdomsskolens forlængede arm på skolerne og har ansvar for både driften af væresteder og ungdomsklubber. Derudover arbejder de med at styrke børn og unges deltagelse i fritidsaktiviteter og hjælpe dem i gang med fritidsjob.

SSP

SSP arbejder med udgangspunkt i bekymringer omkring børns og unges trivsel – med formål om at forebygge misbrug og kriminalitet samt fremme trivsel generelt. SSP-konsulenten og gadeplansmedarbejderne har en tæt kontakt til mange børn og unge i boligområderne. Hvor SSP har et bredt fokus på alle kommunens børn og unge, er SFK'ernes indsats rettet mod de elever, der går på deres tilknyttede skoler.

De boligsociale aktiviteter understøtter og supplerer de nævnte indsatser ved at tilføre ekstra ressourcer og målrettet fokus på boligområdernes børn, unge og deres forældre – især i forhold til fritidsaktiviteter, foreningsdeltagelse og fritidsjob. Modsat SSP, der træder til på baggrund af bekymringer, arbejder de boligsociale aktiviteter mere forebyggende og sætter tidligt ind med støtte, før problemer opstår. Målet er at reducere antallet af børn og unge, som får behov for en SSP-indsats.

Det eksisterende, tætte og velfungerende samarbejde mellem den boligsociale helhedsplan, SSP, Børn og Familie og SFK'erne skal fortsættes og styrkes, så de boligsociale aktiviteter i endnu højere grad bliver koordineret med og supplerer de eksisterende tilbud.

Den boligsociale projektleder indgår i rådet, Lokalråd+, som er et kriminalpræventivt råd med repræsentanter fra Sønderborg kommune og Syd- og Sønderjyllands Politi.

Forvaltningen Kultur, Idræt og Fritid i kommunen arbejder for, at flere skal blive en del af foreningslivet og for et aktivt foreningsliv i kommunen. De har igennem deres ansættelse af en Get2Sport medarbejder sat som ambition, at flere unge, der ikke er en del af et foreningsfællesskab, skal understøttes i at blive inkluderet i foreningsfællesskabet og få nogle gode relationer i deres fritidsliv. Den boligsociale helhedsplan har igennem de boligsociale projektmedarbejdere et tæt samarbejde med Get2Sport medarbejderen og Kultur, Idræt og Fritid om det fælles mål, at flere unge skal med i foreningsfællesskabet.

Forvaltningen Omsorg og Udvikling har i projektet Spire fokus på, at der skabes flere fritidsjobs til de unge i kommunalt regi, mere specifikt på plejehjem. Fritidsjob og lommepengejobs til unge indenfor det kommunale kan være en motivation for, at flere unge ønsker at tage en senere uddannelse indenfor eks. omsorgsfag, hvor der vil være en senere mangel på arbejdskraft. Den boligsociale helhedsplan understøtter denne ambition ved at have fokus på, at bidrage til at skabe jobs i den kommunale sektor. Dette bygger videre på de gode erfaringer, vi har haft i projektperioden 2021-2025, hvor vi har haft to unge fra boligområderne i fritidsjobs på plejehjem.

Revision af delaftalen (Eventuelle reviderede aftaler skal ikke fremsendes til Landsbyggefonden, men fonden skal om nødvendigt til enhver tid kunne rekvirere ajourførte delaftaler):
<i>Delaftalen revideres løbende og mindst én gang årligt. Det er i første omgang delaftalens parter, der kommer med forslag til ændringer i delaftalen. Ønsker om ændringer løftes til den boligsociale bestyrelse, som træffer beslutning i forhold til revision af delaftalen. Ved væsentlige ændringer inddrages Landsbyggefonden.</i>

Aktiviteter, som skal bidrage til indfrielsen af delmålene for indsatsområdet (tilføj skemaer - ét skema pr. aktivitet):

Aktivitetsnavn:
Fritids- og lommepengejob
Formål:
At have eller have haft et fritidsjob har en lang række positive effekter af både faglig, social og personlig karakter. Forskning har således belyst, at unge opnår andre og positive effekter gennem fritidsjobbet, der rækker ud over jobbetts økonomiske gevinst.² Dansk forskning har bl.a. påvist, at teenagere med fritidsjob har mindre fravær i skolen, får bedre karakterer og har styrkede muligheder for at gennemføre en ungdomsuddannelse, ligesom de i mindre omfang end andre unge begår kriminalitet. Erfaringer med fritidsjob kan således understøtte unges uddannelses- og arbejdsmarkedstilknytning og styrke udsatte unges livschancer.³ Desværre er der fortsat mange unge i de udsatte boligområder, der ikke får en uddannelse og har en svag tilknytning til arbejdsmarkedet. Det kan til dels skyldes, at de unges forældre, i mange tilfælde, ikke selv har en uddannelse og har måske kun haft sporadisk kontakt med arbejdsmarkedet. Som led i en forebyggende indsats er formålet med aktiviteten, at flere unge får et fritidsjob, hvor de opbygger nye kompetencer og bedre selvværd, og herigennem støttes i fastholdelse i uddannelse og i et liv uden kriminalitet. Aktiviteten skal: • Understøtte at flere unge får et fritidsjob og kan fastholde det. • Arbejde for at de unge får et grundlæggende kendskab til arbejdslivet og øger deres arbejdsmarkedskompetencer • Give flere forældre viden om værdien af fritidsjob og lærer at støtte den unge i at have et fritidsjob.

² Bl.a. Trygfondens Børneforskningscenter, 2018 Economics Working Papers: Life Skills Development of Teenagers through Spare-time Jobs, by Rune V. Lesner, Anna Piil Damm, Preben Bertelsen and Mads Uffe Pedersen.

³ Dette er fx påvist i undersøgelser af udsatte boligområder, hvor unge med fritidsjob i højere grad kommer i uddannelse og job end sammenlignelige unge uden fritidsjob (Kilder: "Evaluerings af landsbyggefondens boligsociale indsatser finansieret af 2011-14-midlerne, VIVE 2018 samt" Godt på vej - virkningen af fritidsjobaktiviteter i udsatte boligområder", Louise Glerup Aner & Jon Toft-Jensen, 2012)

Målgruppe(r):
Den primære målgruppe er alle unge 13-18 år i boligområderne, der har behov for støtte til at finde og fastholde et fritidsjob. Nogle unge vil have behov for overordnet rådgivning og sparring i forhold til jobmuligheder og jobansøgning, mens andre unge vil have behov for en mere håndholdt og længerevarende indsats. Mange forældre i boligområderne mangler selv uddannelse og har selv en ringe tilknytning til arbejdsmarkedet. De mangler dermed det nødvendige netværk og viden om det lokale arbejdsmarked og har sværere ved at kunne vejlede og støtte deres børn i at finde et fritidsjob. Der er desuden en overrepræsentation af beboere med ikke vestlig baggrund i boligafdelingerne og mange forældre er ikke selv opvokset i Danmark. Mange unge tilbringer en stor del af fritiden på gaden og er dermed i øget risiko for at havne i negative gruppedynamikker med kriminalitet til følge.
Indhold og praksis:
Fritids- og lommepegejobs som løftestang til uddannelse og arbejdsmarked Med afsæt i de erfaringer, der er opnået i projektperioden 2021-2025, vil vi fremadrettet have et særligt fokus på at styrke unges vej mod uddannelse og arbejdsmarkedet gennem fritids- og lommepegejobs. Aktiviteten tager afsæt i en helhedsorienteret indsats, hvor både boligorganisationer, kommunale institutioner, grundskoler og forældre inddrages for at skabe bæredygtige og meningsfulde muligheder for unge. Aktiviteten skal: • Styrke unges tilknytning til arbejdsmarkedet allerede i grundskolealderen. • Øge motivation for uddannelse, især erhvervsuddannelser. • Udvikling af de unges personlige kompetencer. • Større forståelse for arbejdspladskultur og realistiske forventninger til arbejdslivet. • Bedre forældreopbakning gennem opsøgende dialog og inddragelse. • Medvirke til større lokal forankring og ejerskab hos de unge i deres boligområde. • Skabe flere muligheder for udsatte unge med alternative veje til uddannelse (f.eks. ny mesterlære). En central del af aktiviteten består i at etablere fritids- og lommepegejobs i boligområderne, i tæt samarbejde med boligorganisationerne. Her vil de unge få mulighed for at løse konkrete opgaver under vejledning af ejendomsfunktionærerne, hvilket giver dem et realistisk indblik i arbejdslivet. Dette kan ikke alene vække interesse for en erhvervsuddannelse – fx som ejendomsfunktionær – men også styrke deres arbejdsmoral, ansvarsfølelse og selvtillid. Vi vil samtidig videreudvikle og udvide det eksisterende samarbejde med de kommunale institutioner, herunder plejesektoren, for at åbne endnu flere døre til fritids- og lommepegejobs. Et særligt fokus vil være at afdække, hvordan flere kommunale enheder kan inkludere unge i deres daglige drift og dermed skabe naturlige og trygge rammer for de unges første møde med arbejdsmarkedet. Forældrene spiller en afgørende rolle i unges deltagelse i fritidsjobs. Derfor vil de boligsociale projektmedarbejdere have fokus på at involvere forældrene i betydningen af fritidsarbejde, bl.a. via

hjemmebesøg. Ved at opbygge forældrenes forståelse og opbakning styrkes de unges muligheder for at lykkes.

Endelig vil vi gennem et tæt samarbejde med den fremskudte beskæftigelsesindsats engagere lokale virksomheder i at tage unge ind i fritids- og lommepengejobs – også før afslutningen af grundskolen

Aktiviteten styrker unges tilknytning til arbejdsmarkedet tidligt i livet og øger deres motivation for uddannelse. Den bidrager til at opbygge vigtige personlige og sociale kompetencer som ansvarlighed, mødestabilitet og samarbejdsevner. Samtidig skabes en øget lokal forankring og et styrket fællesskab, når unge bidrager aktivt til deres eget boligområde og nærområde. Involvering af både forældre, skoler, arbejdspladser og boligorganisationer skaber en sammenhængende indsats, der kan løfte de unge og give dem varige muligheder for personlig og faglig udvikling.

Ansvars- og rollefordeling:

De boligsociale projektmedarbejdere med brobyggerfunktion vil have den overordnede tovholderfunktion og koordination af aktiviteten. De vil have kontakten til de unge, arbejdspladsen og samarbejdspartnerne.

Den socialfaglige mentor vil understøtte tovholderne for aktiviteten og have fokus på at de unge, der er særligt udsatte, også bliver en del af aktiviteten.

Den socialfaglige mentor og de to brobygningsmedarbejdere vil aktivt understøtte de unge ved bl.a. at

- Holde motiverende samtaler og afklaring af interesser
- Hjælpe med CV og ansøgning
- Træning af samtalsituationer
- Forberede de unge på arbejdsmarkedets krav og normer
- Føre dialog med forældre
- Opsøgende kontakt til arbejdsgivere
- Dialog med forældre
- Koordinering med fx skole eller SSP

Den fremskudte beskæftigelsesindsats understøtter aktiviteten ved at foreslå og kontakte virksomheder/arbejdspladser, der kan tilbyde fritids/lommepengejobs til unge.

Den boligsociale projektleder følger op på målopfyldelse og kvaliteten af aktiviteten.

Aktivitetsnavn:

Brobygning til fritidsaktiviteter

Formål:

Formålet med aktiviteten er, at flere børn og unge får et godt og aktivt fritidsliv, hvor de bliver en del af positive fællesskaber, får nye kompetencer og større selvtillid og herigennem støttes i et liv uden kriminalitet. En målrettet indsats for at få flere børn og unge engageret i fritidsaktiviteter kan have en lang række værdifulde og varige effekter – både for det enkelte barn, familien og det omkringliggende fællesskab.

Aktiviteten skal:

- Understøtte at flere børn og unge indgår i trygge og inkluderende fællesskaber
- Styrke trivsel og selvværd hos børn og unge
- Forebygge mistrivsel og negativ social arv
- Styrke forældreinddragelse og forældrekompetencer
- Skabe større forståelse for og deltagelse i det danske foreningsliv tidligt i barnets liv
- Støtte børn og forældre i opstart og fastholdelse af fritidsaktiviteter
- Styrke foreningslivet ved at støtte foreningerne til at håndtere kontakten med forældrene
- Lettere adgang til aktivitetstilbud og økonomisk støtte
- Tættere samarbejde på tværs af lokale aktører

Målgruppe(r):

Målgruppe 1 er børn, unge og deres forældre med behov for støtte i de almene boligområder omfattet af den boligsociale helhedsplan. Områderne er kendetegnet ved en høj andel børnefamilier sammenlignet med andre almene boligafdelinger.

En stor del af beboerne har ikke-vestlig baggrund, og mange forældre er ikke selv opvokset i Danmark. Det kan skabe barrierer for at forstå det danske foreningsliv og de uformelle krav og forventninger, der er forbundet med forældreren i fritidsaktiviteter.

Mange børn opholder sig i høj grad på gaden i deres fritid, hvilket øger risikoen for at blive en del af negative gruppedynamikker og potentielt kriminalitet.

Familierne har ofte mange børn, og forældrene står ofte over for personlige udfordringer som dårlig økonomi, helbredsproblemer eller sproglige barrierer. Kendskabet til det lokale fritidsudbud er begrænset, og mange forældre ved ikke, hvordan de tilmelder deres børn til aktiviteter.

Målgruppe 2 er det lokale foreningsliv. Foreningerne mangler ofte frivillige kræfter og har derfor begrænset kapacitet til at yde den nødvendige ekstra indsats for at etablere kontakt til forældrene og understøtte samarbejdet. Dette vanskeliggør fastholdelsen af børn og unge i fritidsaktiviteter.

Indhold og praksis:

Fritidsliv som fundament for trivsel og fællesskab

På baggrund af de erfaringer, der er opnået i projektperioden 2021-2025, vil vi videreføre og styrke indsatsen med at få flere børn og unge engageret i meningsfulde fritidsaktiviteter. Fritidslivet er en vigtig nøgle til både personlig trivsel og social integration, og derfor skal flere børn have adgang til og mulighed for at deltage i et aktivt fritidsfællesskab.

Vi vil arbejde målrettet med fritidsvejledning for både børn og forældre, hvor der sættes fokus på forældrenes rolle i at understøtte børnenes deltagelse. Mange forældre har brug for støtte til at navigere i de muligheder, der findes, og til at forstå, hvordan de bedst bakker op – både praktisk og mentalt. Derfor tilbydes hjælp til tilmelding, information om aktivitetstilbud, samt støtte til ansøgning om fritidspas og anden økonomisk bistand.

Brobygning mellem familier og foreningsliv

Et centralt element i aktiviteten er at bygge bro mellem familierne og foreningslivet. For mange familier, især med anden kulturel baggrund, kan danske foreninger fremstå uoverskuelige eller fremmede. Her har vi fokus på at "oversætte" foreningslivets kultur og forventninger til forældrene, så de bedre forstår, hvad det indebærer at sende deres barn til en fritidsaktivitet – og hvordan de selv kan blive en del af fællesskabet, fx som frivillige.

Vi vil desuden aflaste foreningerne i deres kontakt til forældrene og styrke deres rolle som inkluderende fællesskaber. Sammen med Get2Sport-medarbejderen sikrer vi en tryk og understøttet opstart i foreningerne, så både barnet og familien får en god oplevelse, og risikoen for frafald mindskes.

Fokus på fastholdelse og bæredygtighed

Det er ikke nok at sikre adgang til aktiviteter – det handler i høj grad også om at sikre fastholdelse. Derfor følger vi barnet i den første tid og støtter op om deltagelsen, hvis der opstår udfordringer. Vi vil understøtte fritidsaktiviteter, som er tilpasset børnenes interesser og behov, og som har potentiale til at blive en fast og positiv del af hverdagen.

Den åbne vejledning er tilgængelig for alle familier i boligområderne. Det gælder familier, som de boligsociale medarbejdere allerede kender gennem fx arbejdet i institutioner og skoler, og for øvrige forældre, der måtte ønske støtte til at få deres børn i gang med fritidsliv. På den måde sikrer vi, at ingen børn står udenfor på grund af manglende viden, netværk eller ressourcer.

Kerneelementer i aktiviteten vil være:

- Fritidsvejledning til børn og deres forældre med fokus på at understøtte bæredygtige fritidsaktiviteter
- Åben vejledning om aktivitetstilbud, hjælp til tilmelding og eventuelt ansøgning om fritidspas og andre muligheder for økonomisk støtte
- Understøtte barnets opstart i aktivitet og have fokus på fastholdelse i fritidsaktiviteten
- Understøtte øget forældreinddragelse i børnenes fritidsaktiviteter – herunder at forældrene bliver aktivt bidragende – gerne som frivillige ressourcer i foreningen

Aktiviteten varetages af de to projektmedarbejdere, som i forvejen tager sig af brobygningen mellem daginstitution, skole og hjem og dermed naturligt kender mange børn og forældre (som beskrevet i delaftalen for Uddannelse og Livschancer). Andre forældre, der ikke i forvejen har kontakt til boligsociale medarbejdere kan også henvende sig i den åbne vejledning, hvis de ønsker hjælp til fritidsaktivitet eller ansøgning om fritidspas til deres børn.

Ansvars- og rollefordeling:

De to projektmedarbejdere der varetager aktiviteten skal have overblik over, hvilke aktivitetstilbud, der er for de pågældende børn. De to medarbejdere skal være kendte ansigter i foreningerne således at foreningerne kan trække på medarbejderne, når kommunikationen med hjemmene ikke fungerer tilfredsstillende.

Kultur, Idræt og Fritid understøtter aktiviteten med kontakter til foreninger. Forvaltningen indgår ligeledes i den Faglige Følgegruppe.

Fritidspas ligger under Ungdomsskolen. Den tætte dialog med Fritidspas fortsætter og Ungdomsskolen indgår i Faglig Følgegruppe.

Aktivitetsnavn:
Tryghedsvandring
Formål:
Flere undersøgelser har dokumenteret, at beboere i udsatte boligområder generelt oplever lavere tryghed sammenlignet med beboere i andre danske byområder.⁴ Samtidig viser data, at syv ud af ti beboere i udsatte boligområder stadig føler sig trygge i deres nærmiljø – hvilket dog er lavere end gennemsnittet i den øvrige befolkning, hvor ni ud af ti angiver at være trygge i deres boligområde. Denne forskel kan blandt andet forklares med den højere grad af social udsathed, som præger mange beboere i disse områder. Socialt udsatte personer har generelt en lavere trivsel og oplever oftere utryghed i hverdagen.⁵ Tryghedsvandring er et konkret redskab, der har til formål at styrke trygheden i boligområderne og samtidig identificere behov for andre tryghedsskabende indsatser. Tryghedsvandring bygger på den viden, beboere og lokale aktører – fx kommunen, det lokale politi, beboere eller boligforeningen – har, da de kender området bedst. På en tryghedsvandring fokuserer man på at finde de forhold, der skaber utryghed. Erfaringer og forskning viser, at tryghedsvandring kan føre til konkrete fysiske forbedringer i områderne, som fx bedre belysning, beskæring af beplantning eller ændringer i indretningen af fællesarealer. Disse tiltag bidrager til at øge den oplevede tryghed blandt beboerne. Derudover har vandringerne også en række afledte effekter, herunder styrket engagement blandt beboerne, øget lokalt ejerskab og større viden om, hvordan man som beboer kan være med til at påvirke og forbedre det fysiske miljø i nærområdet.⁶ I samarbejde med boligorganisationerne og øvrige relevante parter vil vi løbende igennem projektperioden drøfte behovet for tryghedsvandring, iværksætte vandringerne og følge op på beslutninger og resultater heraf.
Målgruppe(r):
Målgruppen for tryghedsvandring er alle beboere i et givent boligområde, idet tryghedsvandring har som målsætning at gøre boligområdets omgivelser tryggere at færdes i for alle.
Indhold og praksis:
En tryghedsvandring er en planlagt gåtur gennem et boligområde, hvor beboere, boligforening, kommune og politi diskuterer og udpeger konkrete tryghedsskabende forhold i boligområdet.

⁴ Politiets Tryghedsundersøgelse 2017 – en måling af trygheden og tilliden til politiet i hele Danmark, de 12 politikredse i Danmark, de fem største byer og de særligt udsatte boligområder, Rigspolitiet, 2018.

⁵ Tryghed og trivsel i de udsatte boligområder - Undersøgelse af den aktuelle trygheds- og trivelsituation i de udsatte boligområder – en del af evalueringen af Landsbyggefondens boligsociale indsatser finansieret af 2015-18-midlerne. VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, Christensen et al., 2019b.

⁶ The effectiveness of women's safety audits, Security Journal, 22-3, Whitzman et al., 2009, s. 205-218.

Tryghedsvandringer gør de deltagende aktører i stand til – i fællesskab – at koble den oplevede utryghed blandt beboerne i boligområdet med utryghedsskabende faktorer og problemer samt at pege på konkrete tryghedsfremmende løsninger. Behovet for tryghedsvandringer drøftes med de enkelte afdelingsbestyrelser og boligorganisationerne.

Medborgerskabskoordinatoren er tovholder på tryghedsvandringer før, under og efter og faciliterer inddragelsesprocessen, så alle parter bliver hørt og følger op på de besluttede tiltag for den enkelte boligafdeling. En tryghedsvandring er således en demokratisk proces, hvor forskellige grupper af beboere og myndighedspersoner får mulighed for at gå i dialog, udveksle synspunkter og sammen nå frem til nuancerede løsninger. Tryghedsvandringerne vil bestå af forskellige repræsentanter herunder beboere fra boligafdelingen, beboerdemokrater, politi, medarbejdere fra boligorganisationerne, boligsociale medarbejdere og relevante kommunale myndighedspersoner fx fra teknik og miljø.

Ansvars- og rollefordeling:

Medborgerskabskoordinator har tovholderfunktionen og er ansvarlig for invitation, koordinering, facilitering og opsamling på aktiviteten.

Delaftale for indsatsområdet *Beskæftigelse*

Bestyrelsen for den boligsociale indsats har ansvar for, at denne delaftale til hver en tid understøtter de overordnede mål i den strategiske samarbejdsaftale. Delaftalerne er således bilag til den strategiske aftale og skal altid ses i sammenhæng hermed.

Bestyrelsen har ligeledes ansvar for, at delaftalen til hver en tid afspejler de aktiviteter og samarbejder, der gennemføres i boligområdet.

Beskrivelsen af områdets problemkompleks inden for dette indsatsområde fremgår af den strategiske aftale.

Navn på den boligsociale indsats, som delaftalen vedrører:
<i>Den boligsociale helhedsplan i Sønderborg og Nordborg</i>
Delaftalen gælder fra - til:
<i>1. september 2025 - 31. august 2029</i>
Delaftalens parter:
Jobcenter Sønderborg Boligorganisationerne Det Boligsociale Netværkssekretariat (Den Boligsociale Helhedsplan) Børn og Familie
Delmål og indikatorer for indsatsområdet
Der skal opsættes delmål for nærværende indsatsområde samt indikatorer, der sikrer, at der løbende kan følges op på disse.
<i>Delmål</i> skal forstås som 'skridt på vejen' til at opnå de overordnede mål jf. den strategiske aftale og beskriver de konkrete succeser, der ønskes opnået med de aktiviteter, der iværksættes inden for dette indsatsområde.
<i>Indikatorer</i> er variable, der bruges til at vise, om delmålene opnås. Som inspiration stiller Landsbyggefonden en liste over relevante indikatorer til rådighed. Der kan suppleres med indikatorer, som de lokale parter vurderer vigtige for den lokale indsats.
Delmål og de dertil knyttede indikatorer kan enten relatere sig til det samlede antal aktiviteter eller til enkelte aktiviteter, der iværksættes inden for dette indsatsområde.
Formålet med delmål og indikatorer på dette niveau er årligt at følge udviklingen hos de konkrete målgrupper/områder, som de boligsociale aktiviteter arbejder med inden for indsatsområdet. Jo tættere på målgruppen det er muligt at komme med tilgængelige data, jo bedre grundlag er der for at vurdere aktiviteternes virkning samt foretage lokal justering, når dette evt. er nødvendigt.
Delaftalens parter og bestyrelsen har ansvar for løbende at følge op på delmålene.

Delmål	Indikator	Baseline boligområde/ målgruppe	Evt. anden baselin e	Baselin e år	Datakilde
Antallet af beboere på kontanthjælp og ressourceforløb skal være faldende	Antal beboere på kontanthjælp Antal beboere i ressourceforløb	Kontanthjælp: 120 beboere Ressourceforløb : 19 beboere		Januar 2025	Arbejdsmarkedsdata , Sønderborg Jobcenter
Færre beboere bliver udsat af deres bolig	Antal ophævelsesskrivelser ¹	52	44 (almene boliger - øvrige)	2024	Data, boligorganisationern e Danbo, SAB, Søbo og B42
Færre beboere bliver udsat af deres bolig	Andel effektuerede udsættelser af boligen	6	4 (almene boliger øvrige)	2024	Data, boligorganisationern e Danbo, SAB, Søbo og B42
Aktiviteter, som skal bidrage til indfrielsen af delmålene for indsatsområdet og understøtte opnåelsen af de overordnede mål jf. den strategiske samarbejdsaftale:					
• Fremskudt beskæftigelsesindsats • Økonomisk rådgivning • Åben vejledning (fælles for alle indsatsområder) For at sikre en løbende og kvalificeret opfølgning suppleres de fastsatte delmål med lokale målinger og dataindsamlinger på aktivitetsniveau. Disse målinger bidrager til en mere nuanceret forståelse af effekten af den boligsociale helhedsplan og danner grundlag for en samlet evaluering af, hvorvidt aktiviteterne skaber de ønskede resultater.					
Medarbejderressourcer for indsatsområdet:					
1) Jobcenter Sønderborg dedikerer fire jobmentorer fra Jobcenteret til at indgå i den fremskudte beskæftigelsesindsats, hvoraf to medarbejdere vil være finansieret af de boligsociale midler (29,6 t. uge) og to medarbejdere vil være finansieret af den kommunale arbejdsmarkedsafdeling (svarende til to årsværk) 2) Der vil blive afsat medarbejderressourcer fra en virksomhedskonsulent forankret i kommunens Virksomhedsservice ved ad.hoc. behov i den fremskudte beskæftigelsesindsats. Medarbejderressourcerne finansieres af den kommunale arbejdsmarkedsafdeling 3) Økonomisk rådgivning - økonomisk rådgivning udføres af en fuldtidsmedarbejder fra det boligsociale team, som vil være forankret under Ydelse i Jobcenteret 4) Åben vejledning – der afsættes deltagelse på skift af alle boligsociale medarbejdere og fremskudte beskæftigelsesmedarbejdere. Der vil være åben vejledning fire gange ugentligt.					

¹ Ophævelsesskrivelse: Boligorganisationen sender en ophævelsesskrivelse til lejeren, om at lejeforholdet øjeblikkeligt bringes til ophør grundet misligholdt forpligtelse fra lejeren f.eks. ved manglende betaling af husleje.

Tre gange i Sønderborg og en gang i Nordborg per uge. Der afsættes to medarbejdere af tre timers varighed pr. åbne vejledning. Ressourcerne kan løbende justeres efter behov

5) Samarbejdspartnere fra Lokalpolitiet og Børn- og Familie vil deltage efter behov i Åben vejledning

6) Boligsocial projektleder 33%

Sammenhæng med den kommunale indsats i boligområdet:

Siden 2021 har Jobcenter Sønderborg haft en fremskudt beskæftigelsesindsats, Beboerrådgivningen, i boligområderne Nørager og Stenbjergparken. Beboerrådgivningen har haft et tæt samarbejde med det boligsociale team i projektperioden 2021-2025. Vi bygger videre på de erfaringer og positive resultater, der ses som følge af det tætte 4-årige samarbejde. For Stenbjergparken ses det f.eks., at procentandelen udenfor arbejdsmarkedet i 2020 inden den fremskudte beskæftigelsesindsats udgjorde 49% - i 2024 var andelen udenfor arbejdsmarkedet 39,8 – dertil så vi en stigning i aktiveringsgraden for beboere udenfor arbejdsmarkedet fra 20% aktiverede i 2020 til 74,36% aktiverede i februar 2025. Disse resultater og erfaringer ønsker vi at udbrede ved nu at have den fremskudte beskæftigelsesindsats endnu tættere på den boligsociale helhedsplan og udbrede tilbuddet til de øvrige omfattede boligafdelinger.

Økonomisk rådgivning og Åben vejledning understøtter også dette tætte samarbejde og fokus på at styrke beboernes kompetencer og skabe overskud til at beboerne kan tage hånd om egen økonomi og eventuelle øvrige barrierer, der udgør en hindring for at kunne indgå i arbejdsfællesskabet.

Indsatsen underbygger Sønderborg Kommunes politiske strategi "Danmarks bedste Jobcenter" - Beskæftigelsespolitik for 2023-2026, hvor der er fokus på, at få borgere længere væk fra arbejdsmarkedet ind i arbejdsfællesskabet. I Sønderborg Kommune er der fokus på at alle – også dem, der er længere væk fra arbejdsmarkedet - inkluderes i arbejdsfællesskabet.

Revision af delaftalen (Eventuelle reviderede aftaler skal ikke fremsendes til Landsbyggefonden, men fonden skal om nødvendigt til enhver tid kunne rekvirere ajourførte delaftaler):

Delaftalen revideres løbende og mindst én gang årligt. Det er i første omgang delaftalens parter, der kommer med forslag til ændringer i delaftalen. Ønsker om ændringer løftes til den boligsociale bestyrelse, som træffer beslutning i forhold til revision af delaftalen. Ved væsentlige ændringer inddrages Landsbyggefonden.

Aktiviteter, som skal bidrage til indfrielsen af delmålene for indsatsområdet (tilføj skemaer - ét skema pr. aktivitet):

Aktivitetsnavn:

Fremskudt beskæftigelsesindsats

Formål:

Formålet med den fremskudte beskæftigelsesindsats er, at flere beboere skal inkluderes i arbejdsfællesskabet.

Alt for mange beboere i boligområderne, står udenfor arbejdsmarkedet og nogle af beboerne har været langt fra arbejdsmarkedet i en årrække eller har ingen erfaring med at indgå på et arbejdsmarked. Vi vil med den fremskudte beskæftigelsesindsats støtte beboerne hen imod selvforsørgelse gennem:

- Job
- lønnede timer
- praktikker
- opkvalificering.

Målgruppe(r):

Målgruppen for aktiviteten er beboere i boligafdelinger dækket af den boligsociale helhedsplan. De er ofte helt eller delvist udenfor arbejdsmarkedet og nogle er i langtidsledighed. Beboerne vil være modtagere af kontanthjælp eller i ressourceforløb som samlet udgør 139 beboere. *(Beboere, der er omfattet af arbejdspligten, er i andet målrettet forløb i jobcenterregi).*

Dertil ønsker vi målrette aktiviteten til beboere med belastninger på specifikke indikatorer som f.eks. beboere udenfor arbejdsmarkedet, hvor deres børn har skolefravær eller andre udfordringer, så vi løfter familiens samlede behov. Det vil vi fordi vi ved, at forældres manglende deltagelse i arbejdsfællesskabet har en direkte indflydelse på børnenes præstation i skolen og senere risikoen for manglende arbejdsmarkedstilknytning.²

Indhold og praksis:

Den fremskudte beskæftigelsesindsats bygger videre på de erfaringer, der har været fra det fremskudte Jobcenter i perioden 2021-2025. Den fremskudte beskæftigelsesindsats er en jobrettet indsats, der skal støtte beboerne til at komme i beskæftigelse. Beskæftigelsesmedarbejderne kommer med viden om arbejdsmarkedet og kender til målgruppen og de muligheder der er for at komme i beskæftigelse. Den fremskudte beskæftigelsesindsats indeholder myndighedssagsbehandlingen, som rykker nær beboerne, ved fysisk at være til stede i boligområderne.

Vi vil arbejde anderledes. Det vil vi ved, at vi anlægger den metodiske tilgang, relationel velfærd, på den fremskudte beskæftigelsesindsats, fordi beboerne, som er langt fra arbejdsmarkedet ofte, har komplekse udfordringer, der medfører at det er vanskeligt at komme i beskæftigelse og indgå i et arbejdsfællesskab. Derfor forudsætter indsatsen, at der er en agilitet i tilgangen til beboerne og et helhedsperspektiv i handlemulighederne. Derfor vil det fremskudte beskæftigelsesteam både indgå i og fysisk dele kontorfaciliteter med det øvrige boligsociale team i boligområderne.

Det fremskudte beskæftigelsesteam og det øvrige boligsociale team indgår i et arbejdsfællesskab, hvor der er mulighed for fælles vidensdeling, bred sparring og koordinering af forskelligrettede indsatser på tværs af det samlede team, med det formål bedst muligt at understøtte beboeren og familien. Det forventes at organiseringen og arbejdsfællesskabet vil bidrage til at skabe en synergieffekt, som også rækker ud over teamet og ud til øvrige samarbejdspartnere og interessenter.

Den relationelle tilgang betyder ligeledes, at beskæftigelsesmedarbejderne udelukkende vil få sager med beboere fra boligområderne. Dette for at skabe det nødvendige rum til at opbygge den relationen til beboerne, ligesom det frisætter ressourcer til at skabe andre jobrettede aktiviteter for beboerne og dertil at indgå i øvrige boligsociale aktiviteter, som fx: åben vejledning og medborgerskabsaktiviteter. De boligsociale aktiviteter er en god indgang til at opbygge relation til beboerne i uformelle rammer.

Ud over de fremskudte beskæftigelsesmedarbejdere vil der blive tilknyttet en ad.hoc. virksomhedskonsulent, som er forankret i Virksomhedsservice i Jobcenteret. Virksomhedskonsulenten understøtter de fremskudte beskæftigelsesmedarbejdere i kontakten til og koordinering med virksomhederne.

Aktiviteten kan bl.a. omfatte:

- Jobrettet myndighedssagsbehandling i beboernes lokalområde

² Analyse – Flasket op på job, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, 2023.

- Arrangementer for beboerne – kom og mød virksomhederne
- Udflugter til arbejdspladser
- Gruppebaserede indsatser
- Valg af uddannelses-/beskæftigelsesvej for beboere igennem småjobs
- Tæt samarbejde med ejendomsfunktionærerne, der har det tætte kendskab til beboerne
- Beboerinitiativer – arrangementer ift. uddannelse og jobretning

Aktiviteten skal kunne løfte både den enkelte beboer, familierne og lokalsamfundet igennem de forskelligrettede aktiviteter.

Ansvars- og rollefordeling:

De fremskudte beskæftigelsesmedarbejdere er forankret i Sønderborg Jobcenter, hvor der vil være mulighed for tæt sparring med personaleledere og samarbejde med de øvrige beskæftigelsesmedarbejdere. De fremskudte beskæftigelsesmedarbejdere vil igennem deres forankring i Sønderborg Jobcenter have myndighedsfunktion og vil kunne tilgå de relevante journalsystemer.

De fremskudte beskæftigelsesmedarbejdere vil dog have deres daglige gang og fysiske arbejdsplads sammen med det øvrige boligsociale team, have kontor i både Sønderborg og Nordborg og de vil være under daglig ledelse og opgaveledelse af den boligsociale projektleder.

De fremskudte beskæftigelsesmedarbejdere er ansvarlige for at understøtte beboerne i at blive inkluderet i arbejdsfællesskabet igennem praktikker, opkvalificering, lønnede timer eller regulære jobs eller at blive afklaret i, om de kan formå at indgå på arbejdsmarkedet. Et særligt fokus rettes mod beboere, hvor indsatsen handler om at motivere dem til job eller uddannelse og give dem den nødvendige støtte i processen.

Virksomhedskonsulenten understøtter de fremskudte beskæftigelsesmedarbejdere i kontakten og koordineringen med virksomhederne.

Den boligsociale projektleder og personaleledere er ansvarlige for, at sikre løbende opfølgning på registreringer og kvalitet af indsatsen. De vil sammen holde løbende opfølgninger med de fremskudte beskæftigelsesmedarbejdere.

Den boligsociale projektleder understøtter desuden indsatsen ved at bistå tilrettelæggelsen af målrettede aktiviteter/arrangementer med formål om at fremme beskæftigelsen.

Aktivitetsnavn:

Økonomisk rådgivning

Formål:

Udsættelser fra boliger har store menneskelige og økonomiske konsekvenser for beboere i de almene boligområder i form af øget udsathed og helbredsmæssige udfordringer og økonomisk usikkerhed. Ikke alene har det store konsekvenser for beboere, det har også økonomiske konsekvenser for boligforeninger og kommuner. Det koster gennemsnitligt boligforeningerne 54.000 kr. pr. udsættelse i huslejerestance, fogedret og ejendomsfunktionærer ift. fra-/indflytningssyn og for kommunernes vedkommende koster det gennemsnitligt 53.000 kr. pr. udsættelse i administrations- og sagsbehandlingstid, sagsbehandling ift. eventuelle børn, istandsættelse af anviste lejligheder, ophold på herberg eller krisecenter, samt i eventuelt afledte effekter i det tilfælde, at borgeren i processen mister sit arbejde³.

³ Vinterhjælpens brede fokus risikerer at sende de mest udsatte på gaden, BL, 2022.

Dertil kan det være en langvarig proces at finde en ny bolig til den udsatte beboer. Tal fra den nationale kortlægning af hjemløshed i Danmark for 2022 viser, at der for hver femte udsatte lejer ikke foreligger en ny bopæl et år efter udsættelse, ligesom 18 % af dem i en hjemløshedssituation angiver, at det skyldes udsættelse af bolig.⁴

Den 1. juli 2025 træder en ny kontanthjælpsreform i kraft, hvilket kan have store konsekvenser, da nogle beboere vil blive nedsat i deres ydelse, for nogle en ret markant nedsættelse af ydelse. Dette kan få den direkte konsekvens, at beboerne ikke har råd til at sidde i deres bolig og derfor selv vælger at flytte eller risikerer at blive udsat af deres bolig.

Derfor er formålet med aktiviteten at støtte beboere, der oplever økonomiske udfordringer, ved at tilbyde uvildig, fortrolig og professionel rådgivning. Gennem individuel vejledning styrkes borgernes handlekraft og evne til at skabe overblik over egen økonomi og træffe bæredygtige økonomiske valg.

Aktiviteten skal:

- Medvirke til at forhindre restancer og ophævelser af lejemål
- Skabe øget økonomisk overblik og tryghed for beboerne
- Tilbyde forebyggende hjælp, hvor beboerne kan få støtte og rådgivning til fx skat, budgetlægning og boligstøtte.
- Forebygge økonomi- og gældsproblemer gennem opsøgende og forebyggende arbejde blandt beboere.
- Sikre, at beboere der er i økonomiske vanskeligheder, får stabiliseret deres hverdagsøkonomi igennem rådgivning i privatøkonomiske forhold.
- Have et særligt blik på de beboere, der bliver mærkbart nedsat i ydelse og have et tæt samarbejde med boligorganisationerne og kommunen om, at finde de bedste løsninger (eks. boligmuligheder, ydelsesmuligheder mv.), så beboerne kan få den nødvendige støtte de har behov for.

Målgruppe(r):

Målgruppen er beboere i økonomisk udsatte situationer, herunder f.eks kontanthjælpsmodtagere, unge uden fast indkomst, enlige forsørgere, personer med gældsproblemer eller andre, der har behov for økonomisk overblik og rådgivning.

Indhold og praksis:

Aktiviteten varetages af en økonomisk rådgiver der forankres under Ydelse i Jobcentret og som indgår som en del af det boligsociale projektteam.

Rådgivningen tager udgangspunkt i borgerens aktuelle livssituation og økonomiske udfordringer. Rådgiveren arbejder løsningsorienteret, med respekt for borgerens integritet og med fokus på empowerment og mestring.

Den økonomiske rådgivning har udgangspunkt i udvalgte modeller baseret på BL's – Danmarks Almene Boligers kvalitetstandard og anbefalinger. De tre forskellige modeller vil i praksis kunne overlappe hinanden og består af: Opsøgende og forebyggende indsats, enkeltstående rådgivning og økonomisk rådgivning.

Det opsøgende og forebyggende arbejde:

⁴ Hjemløshed i Danmark 2022 – National kortlægning, Benjaminsen, L., 2022.

Når en beboer fremgår på boligorganisationernes restancelister, sender boligorganisationen en flyer ud om økonomisk rådgivning til beboeren. Boligorganisationen kan også videregive oplysninger om beboerens økonomiske situation og ønske om økonomisk rådgivning til den økonomiske rådgiver, hvis beboeren giver samtykke hertil. Derudover vil den opsøgende og forebyggende indsats indgå som en del af aktiviteten *Åben vejledning*. Her vil medarbejderne vejlede og henvise beboerne om muligheden for økonomisk rådgivning. I *Åben vejledning* henvender beboerne sig med en bred vifte af udfordringer de oplever, herunder om spørgsmål til SKAT, regninger, PBS-aftaler, opkrævninger mv., hvilket skaber et godt udgangspunkt for at gå i dialog med beboerne om økonomi. *Åben vejledning* kan dog ikke tilbyde hjælp til økonomisk rådgivning, da det udelukkende er en vejledende funktion, som skal understøtte beboerne til selv at kunne tage kontakten til offentlige instanser.

Enkeltstående rådgivning:

Den økonomiske rådgiver vejleder beboere om enkeltstående økonomiske problemstillinger. Denne type vejledning forudsætter ikke fysisk fremmøde, men kan ligeledes foregå via telefon eller elektronisk. Den vejledning der gives, gives på baggrund af beboerens oplysninger og gældende regler på det pågældende område. Vejledningen gives ikke med baggrund i et dybere kendskab til den konkrete sag. Den økonomiske rådgiver skal dog her have en opmærksomhed på, om beboeren, på baggrund af beboerens oplysninger, kan have behov for en helhedsorienteret rådgivning i form af økonomisk rådgivning eller gældsrådgivning i andet regi.

Økonomisk rådgivning:

De beboere, for hvem de økonomiske udfordringer gør, at en enkeltstående rådgivning ikke er tilstrækkelig, tilbydes økonomisk rådgivning. Der arbejdes med beboerens overblik over sin egen økonomi ved hjælp af den økonomiske rådgivers gennemgang af beboerens økonomiske forhold. Der kan udarbejdes budget og arbejdes med beboerens økonomiske adfærd med det formål, at beboeren fremover bliver i stand til at træffe økonomiske sunde valg. Rådgivningen er overvejende ved personligt fremmøde.

Kilde: BL-Danmarks Almene Boliger (2021): Kvalitet i økonomisk rådgivning i almene boligorganisationer.

Ansvars- og rollefordeling:

Der ansættes en økonomisk rådgiver i 37 t/uge. Medarbejderen får ansættelsessted i kommunens Ydelsesteam. Den økonomiske rådgiver er kvalificeret til at foretage økonomisk rådgivning og har igennem forankringen i kommunens ydelsesteam en bred indsigt i offentlige ydelser. Den kommunale forankring sikrer en neutralitet, da den økonomiske rådgiver er forankret andetsteds end i boligorganisationen, som vil være kreditor i restancesager og ved ophævelser af lejemål.

Den økonomiske rådgiver vil have fysisk arbejdsplads i det boligsociale sekretariat og vil referere til den boligsociale projektleder i forhold til opgaveløsning. Den boligsociale projektleder er ansvarlig for at følge op på løbende registreringer og kvalitet af aktiviteten i samarbejde med teamleder for Ydelse.

Der afholdes opfølgningsmøder med deltagelse af personaleleder, økonomisk rådgiver og projektlederen.

Den økonomiske rådgiver vil have et tæt samarbejde med boligorganisationerne omkring restancesager og ophævelsesskrivelser samt med det øvrige netværk af relevante samarbejdspartnere omkring målgruppen.

Medborgerskabskoordinatoren, som er forankret i Sønderborg Andelsboligforening, vil med fokus på at styrke sammenhængskraften i boligafdelingerne løbende følge udviklingen i restancer, ophævelser og udsættelser. Dette sker gennem datamonitorering og i tæt dialog med boligorganisationerne. Sammen

med den boligsociale projektleder vil medborgerskabskoordinatoren tilpasse aktiviteten efter behov, i takt med at situationen i boligafdelingerne ændrer sig

Aktivitetsnavn:

Åben vejledning

Formål:

Åben vejledning er en meget efterspurgt aktivitet. Gennem de sidste 4 år har der været over 800 beboerhenvendelser og Åben vejledning er således en arena, hvor der er tæt kontakt til beboerne i boligområderne. Aktiviteten betjenes af de boligsociale medarbejdere, der i deres daglige arbejde også har kontakt til beboerne på anden vis og derigennem har oparbejdet en tillidsfuld relation. Vi ønsker at bygge videre på de gode erfaringer vi har fra aktiviteten i projektperioden 2021-2025, hvor vi har oplevet en stor efterspørgsel efter tilbuddet fra beboerne, ligesom det har medført at flere beboere efterfølgende har fået anden hjælp i form af økonomisk rådgivning, fritidsaktiviteter, fritidsjob mv. som følge af de afklarede behov i den åbne vejledning.

Derfor bygger vi oven på de nuværende erfaringer med åben vejledning i alle boligområder på ugentlig basis.

Aktiviteten skal:

- styrke beboernes kompetencer, så de bliver i stand til at tage hånd om egen kontakt til offentlige - og andre instanser, der har indflydelse i hverdagen
- Beboerne får hurtig og håndholdt hjælp til at søge job eller uddannelse – herunder uddannelsesafklaring til efter- og videreuddannelse
- Understøtte at beboerne får handlet rettidigt på henvendelse og kontakt til forskellige myndigheder
- Tilbyde hjælp til selvhjælp, så beboeren selvstændigt kan handle på egne sager og kontakt med forskellige myndigheder fremadrettet
- Sikre solid brobygning til relevante instanser, så beboerne ved, hvor og hvordan de kan søge hjælp andre steder

Åben vejledning går på tværs af alle 4 indsatsområder og alle boligsociale medarbejdere samt de fremskudte beskæftigelsesmedarbejdere er en del af bemanningen heri. Tilbuddet om åben vejledning er således en central del af det boligsociale arbejde, idet det giver legitimitet, kontakt og relationer til mange forskellige beboere og hermed også mulighed for at kunne rekruttere til andre aktiviteter.

Målgruppe(r):

Målgruppe 1 er alle beboere.

Målgruppen er bred, idet vi ønsker at nå ud til alle beboere/familier, der har et behov for rådgivning vedr. uddannelse og job, eller har brug for hjælp til at løse en eller flere opgaver i deres dagligdag, som de ikke pt. kan overskue eller har kompetencer til.

Mange beboere er belastet af personlige eller sociale udfordringer. De kan have svært ved at kommunikere på dansk, være ramt af sygdom eller på anden måde være socialt udsatte. Mange har

svært ved at forstå - og dermed også handle på henvendelser fra det offentlige. Fælles for dem er, at de som regel har svært ved at begå sig på de digitale platforme og dermed også de selvhjælpsløsninger, der er i kontakten med mange organisationer. De er derfor afhængige af hjælp til at få overblik over egne sager, få hjælp til den digitale kontakt med myndigheder og til at blive hjulpet videre til de rette instanser. Det kan f.eks. være økonomisk rådgivning, kontakt til boligforeningen, kontakt til lægen eller andre sundhedsmyndigheder, bestilling af pas, forlængelse af opholdstilladelse, fritidsaktiviteter til børnene og meget andet.

Indhold og praksis:

Som udgangspunkt vil Åben vejledning finde sted 4 dage om ugen – 3 dage i Sønderborg og 1 dag i Nordborg i beboer- og fælleshuse i boligafdelingerne i tidsrummet fra kl. 13.00-16.00.

Tilbuddet tilrettelægges på forskellige ugedage, så beboerne i ét boligområde også kan benytte de andre tilbud, hvis der er behov for det. I den åbne vejledning kommer beboerne med de sager, der er vigtige at få løst for netop dem, det kan være Digital Post, forlængelse af opholdstilladelse, jobansøgning, at forstå offentlige regler og systemer mv. Det er dermed beboeren, der definerer opgaven for medarbejderne. Det skaber kontakt og relation til mange forskellige beboere og er dermed en unik platform til også at rekruttere til eller formidle viden om andre boligsociale, kommunale eller frivillige aktiviteter, tilbud og ændringer.

Åben vejledning varetages af alle boligsociale medarbejdere og de fremskudte beskæftigelsesmedarbejdere og er dermed en grundsten i det boligsociale arbejde.

Tilbuddet bygger ovenpå tidligere erfaringer og som noget nyt vil der være deltagelse af en medarbejder fra Børn og Familie samt fra politiet ved behov. Fordelene ved dette er:

- **Helhedsorienteret tilgang:** Familiemedarbejderen kan identificere og arbejde med underliggende årsager til borgerens udfordringer – fx belastet familieliv, forældreroller, børns trivsel eller samspilsproblemer i hjemmet.
- **Let tilgængelighed:** Når familiemedarbejderen er til stede i et åbent vejledningstilbud, bliver det nemmere for beboerne at søge hjælp – også dem, som måske ikke ellers ville tage kontakt til kommunen eller opsøge hjælp ad mere formelle kanaler
- **Styrket tværfagligt samarbejde:** Sammen med fx en økonomisk rådgiver, den sociale vicevært eller øvrige medarbejdere kan familiemedarbejderen sikre, at indsatser koordineres og supplerer hinanden. Det giver beboeren én samlet indgang og mere sammenhængende hjælp.
- **Tillidsopbygning og tilgængelighed:**
Ved at deltage i åben vejledning i et uformelt miljø, får politiet mulighed for at møde borgerne i øjenhøjde. Det styrker relationen og skaber grobund for mere tillidsfuld dialog – især med unge, forældre og beboere, som ellers kan være tilbageholdende over for myndigheder.

I den Åbne vejledning kan beboerne bl.a. få hjælp til:

- At forstå og reagere på breve/beskeder, regninger og rykkere fra det offentlige og private f.eks. sygehus, jobcenter, bank, chefen, telefonselskabet, forsikringsselskabet, SKAT.
- At foretage opkald til andre aktører – f.eks. udlændingestyrelsen, lægen, Borgerservice.
- At søge om udbetaling af feriepenge
- At komme på jobnet/netbank og andre websteder og apps.
- At downloade og benytte apps, der letter hverdagen (f.eks. medicinkortet, Digital Post, Mit-Id, MobilePay o.a.)
- At brobygge til andre aktører, der kan hjælpe beboeren/familien med de konkrete behov, f.eks. hjælpeorganisationer og offentlige instanser.
- At udfylde online skemaer og formularer, f.eks. ansøgninger om fritidspas og fritidsjobs.
- At sende mails.
- Hjælp til Jobnet og Joblog.

- At skrive CV-er og jobansøgninger.
- Ansøgning til uddannelse
- At søge en større/mindre bolig i området.
- At "oversætte" og forstå regler og systemer

I gennem det tætte samarbejde i den boligsociale helhedsplan vil vi løbende være opmærksomme på, hvilken hjælp og afklaring, der efterspørges af beboerne og invitere øvrige samarbejdspartnere ind i åben vejledning, hvis behovet opstår. De vil her kunne understøtte vejledningen eller kunne facilitere små kursusforløb med specifikke temaer på dagsordenen.

Ansvars- og rollefordeling:

Den åbne vejledning varetages af de boligsociale medarbejdere og de fremskudte beskæftigelsesmedarbejdere og understøttes af medarbejderne fra Børn og Familie samt politiet ved behov.

Tilrettelæggelsen af aktiviteten skal være fleksibel, så der kan justeres på åbningstider og rykkes medarbejdere rundt alt efter behov.

Boligforeningerne stiller beboer- og fælleshuse til rådighed til den åbne vejledning i hhv. Sønderborg og Nordborg.

Delaftale for indsatsområdet *Medborgerskab og Sammenhængskraft*

Bestyrelsen for den boligsociale indsats har ansvar for, at denne delaftale til hver en tid understøtter de overordnede mål i den strategiske samarbejdsaftale. Delaftalerne er således bilag til den strategiske aftale og skal altid ses i sammenhæng hermed.

Bestyrelsen har ligeledes ansvar for, at delaftalen til hver en tid afspejler de aktiviteter og samarbejder, der gennemføres i boligområdet.

Beskrivelsen af områdets problemkompleks inden for dette indsatsområde fremgår af den strategiske aftale.

Navn på den boligsociale indsats, som delaftalen vedrører:
<i>Den boligsociale helhedsplan i Sønderborg og Nordborg</i>
Delaftalen gælder fra - til:
1. september 2025 – 31. August 2029
Delaftalens parter:
Kultur, Idræt og Fritid, Sønderborg Kommune Frivillighedens Hus Sundhedscentret, Sønderborg Kommune Handicap og Psykiatri, Sønderborg Kommune Boligforeningerne Danbo og SAB Boligforeningen B42, Boligforeningen Søbo Netværkssekretariatet, Den Boligsociale Helhedsplan 2025-2029
Delmål og indikatorer for indsatsområdet
Der skal opsættes delmål for nærværende indsatsområde samt indikatorer, der sikrer, at der løbende kan følges op på disse.
<i>Delmål</i> skal forstås som 'skridt på vejen' til at opnå de overordnede mål jf. den strategiske aftale og beskriver de konkrete succeser, der ønskes opnået med de aktiviteter, der iværksættes inden for dette indsatsområde.
<i>Indikatorer</i> er variable, der bruges til at vise, om delmålene opnås. Som inspiration stiller Landsbyggefonden en liste over relevante indikatorer til rådighed. Der kan suppleres med indikatorer, som de lokale parter vurderer vigtige for den lokale indsats.
Delmål og de dertil knyttede indikatorer kan enten relatere sig til det samlede antal aktiviteter eller til enkelte aktiviteter, der iværksættes inden for dette indsatsområde.
Formålet med delmål og indikatorer på dette niveau er årligt at følge udviklingen hos de konkrete målgrupper/områder, som de boligsociale aktiviteter arbejder med inden for indsatsområdet. Jo tættere

på målgruppen det er muligt at komme med tilgængelige data, jo bedre grundlag er der for at vurdere aktiviteterne virkning samt foretage lokal justering, når dette evt. er nødvendigt.

Delaftalens parter og bestyrelsen har ansvar for løbende at følge op på delmålene.

Delmål	Indikator	Baseline boligområde/ målgruppe	Evt. anden baseline	Baseline år	Datakilde
Beboerne går hyppigere til tandlæge	Antal kontakter pr. person til tandlæge er stigende	0,30 besøg/årligt	0,61 besøg/årligt (kommune)	2023	Beboerdata LBF, tabel 20
Beboerne oplever, at de er grundlæggende tilfredse i eget liv	Den grundlæggende tilfredshed med eget liv (skala 0-4) er faldende	21,2%	15,5% (198 største almene boligområder)	2023	VIVE trygheds- og trivselsmåling 2023
Beboerne oplever at være en del af et fællesskab	Beboeren oplever i mindre grad at være isoleret fra andre (skala: ofte, altid)	17,5 %	12,9%	2023	VIVE trygheds- og trivselsmåling 2023
Flere stemmer til valg	Valgdeltagelse i procent er stigende	62,6% (FV22)	82,4% (FV22) (kommune)	2022	Beboerdata, LBF, tabel 19

Aktiviteter, som skal bidrage til indfrielsen af delmålene for indsatsområdet og understøtte opnåelsen af de overordnede mål jf. den strategiske samarbejdsaftale:

- Åben Vejledning (fælles for alle delaftaler – beskrevet i delaftalen for beskæftigelse)
- Boligsocial vicevært - opsøgende og netværksskabende arbejde for sårbare beboere
- Sundhed i fokus
- Aktive fællesskaber, medborgerskab og demokratiforståelse

For at sikre en løbende og kvalificeret opfølgning suppleres de fastsatte delmål med lokale målinger og dataindsamlinger på aktivitetsniveau. Disse målinger bidrager til en mere nuanceret forståelse af effekterne af den boligsociale helhedsplan og danner grundlag for en samlet evaluering af, hvorvidt aktiviteterne skaber de ønskede resultater.

Medarbejderressourcer for indsatsområdet:

Medborgerskabskoordinator 12,75 t/uge.

Boligsocial vicevært 18,5 t/uge.

Boligsocial projektleder 16% af 37 t/uge.

Sundhedsprofessionel medarbejder fra Sundhedscentret 5 t/uge (ressourcer kan opskaleres i perioden). Dertil det øvrige boligsociale team ad. hoc.
Sammenhæng med den kommunale indsats i boligområdet:
Parterne i indsatsen har alle, enten som en del af det kommunale tilbud eller som en del af boligforeningernes drift, en kontakt til målgrupperne i forvejen. De boligsociale aktiviteter skal ses som et supplement og en ekstra indsats over for socialt udsatte borgere, der er udfordret på en lang række områder – illustreret i indsatsområdets problemkompleks. Boligsocial vicevært: Denne aktivitet knytter sig direkte til Sønderborg Kommunes socialpolitik og særligt fokusområde 5, som handler om, at <i>alle har ret til et godt liv</i>. Ved at etablere en boligsocial vicevært skabes der en bro mellem borgerne og de offentlige systemer gennem en mere tilgængelig og relationel tilgang. Den boligsociale vicevært fungerer som et dagligt, synligt kontaktpunkt, som ikke blot reagerer på behov, men også arbejder opbyggende. Borgerne oplever således en øget hjælp omkring deres konkrete situation samt deres livskvalitet og på den måde understøttes også den generelle trivsel i boligafdelingerne. Dette er i tråd med kommunens ambition om tidlig og forebyggende indsats, og om at hjælpe borgere til at fastholde deres bolig og skabe stabile livsforhold – et centralt element i kommunens samlede arbejde for at styrke udsatte borgere og forebygge hjemløshed Sundhed i fokus: Den mentale og fysiske sundhedstilstand er ringere blandt borgere, der bor alment. I tråd med regeringens sundhedsudspil og den almene sektors fokus på at styrke sundheden i de almene boligområder, vil vi arbejde med sundhedsfremmende vejledning og aktiviteter nær de borgere, som har de allerstørste sundhedsudfordringer. Aktiviteten understøtter Sønderborg Kommunes sundhedsmission, beskrevet i Sundhedspolitikken for 2023-2026, hvor ambitionen er at <i>knække kurven</i> i forhold til ulighed i sundhed og arbejde for, at flere borgere kan navigere i sundhedsvæsenet uanset livsvilkår og baggrund. Aktive fællesskaber: Denne aktivitet relaterer sig til Sønderborg Kommunes strategier for <i>borgerinddragelse, demokratisk deltagelse og lokal trivsel</i>. Ved at arbejde med at styrke det aktive medborgerskab og skabe deltagelsesmuligheder i boligområderne, adresseres den dokumenterede lave valgdeltagelse og manglende fællesskabsfølelse. Dette er vigtigt i forhold til kommunens ambition om at skabe <i>inkluderende lokalsamfund</i>, hvor borgerne føler ejerskab, engagement og social tryghed. Ved at fremme sociale netværk og deltagelse i lokalt liv understøttes både den mentale trivsel og følelsen af tilhørsforhold – faktorer som er centrale i den boligsociale helhedsplan og i kommunens arbejde med at modvirke udsathed.
Revision af delaftalen (Eventuelle reviderede aftaler skal ikke fremsendes til Landsbyggefonden, men fonden skal om nødvendigt til enhver tid kunne rekvirere ajourførte delaftaler):
<i>Delaftalen revideres løbende og mindst én gang årligt. Det er i første omgang delaftalens parter, der kommer med forslag til ændringer i delaftalen. Ønsker om ændringer løftes til den boligsociale bestyrelse, som træffer beslutning i forhold til revision af delaftalen. Ved væsentlige ændringer inddrages Landsbyggefonden.</i>

Aktiviteter, som skal bidrage til indfrielsen af delmålene for indsatsområdet (tilføj skemaer - ét skema pr. aktivitet):

Aktivitetsnavn:
Boligsocial vicevært - opsøgende og netværksskabende arbejde for sårbare beboere
Formål:
For nogle af de udsatte boligområder ses der en høj andel af beboere, der modtager socialpsykiatrisk støtte og beboere som har en særlig grad af udsathed. Dette kan også medføre utryghed blandt de øvrige beboere i boligområdet. Derfor skal aktiviteten: • Tage hånd om de problemstillinger, som den enkelte måtte have for at fremme den udsatte beboers trivsel, og at forebygge, at der opstår utryghed og konflikter imellem udsatte beboere og de øvrige beboere • Give sårbare beboere en oplevelse af større livskvalitet og mere fællesskab gennem aktiviteter og meningsfyldt samvær med andre og dermed understøtte et aktivt medborgerskab • At understøtte socialt udsatte beboere i, at kunne fastholde bolig og i styrke deres livsmuligheder • Understøtte alle beboeres oplevelse af social tryghed ved at sørge for hurtig hjælp og opfølgning til de særligt udsatte borgere • I alle aktiviteter forsøger vi at sætte fokus på aktivt medborgerskab – vi vil "bevæge" borgerne fra at være beboere i et boligområde til at være medborgere i et samfund • Bidrage til øget tryghed og trivsel i afdelingerne og aflaste boligorganisationernes drift ved at tage nabokonflikter i opløbet
Målgruppe(r):
Målgruppe 1 er voksne, der er socialt udsatte i form af psykisk sårbarhed, misbrug og isolation. Der kan være tale om borgere, der ikke er synlig i det daglige billede, mens andre er til gene for deres naboer og skaber en generel utryg stemning via deres adfærd og levevis. Målgruppen er såvel borgere, der modtager socialpsykiatrisk støtte eller hjælp fra misbrugscenteret, som borgere, der ikke er kendte i disse tilbud, eller som har frabedt sig støtte. Der kan også være tale om livskriser som dødsfald, skilsmisse og andet, som kan være ekstra svære at takle, når man oplever sig alene. Målgruppe 2 er alle beboere i boligafdelingerne. Det er altså naboerne til de udsatte beboere (målgruppe 1), som kan opleve utryghed ved at være vidne til uforståelig og til tider voldsom opførsel.
Indhold og praksis:
Der ansættes en boligsocial vicevært i 18,5 t./uge. Medarbejderen får ansættelsessted i Sønderborg Andelsboligforening, men virker på tværs af alle involverede boligorganisationer og boligafdelinger, som den boligsociale helhedsplan dækker. Den boligsociale vicevært vil have kontorplads sammen med det øvrige boligsociale projektteam. Den boligsociale vicevært vil have et tæt samarbejde med det øvrige netværk af relevante samarbejdspartnere omkring målgruppen. Den boligsociale vicevært skal sørge for en øget opsøgende og præventiv kontakt til målgruppen.

I tæt samarbejde med ejendomsfunktionærer, udlejningsmedarbejdere, udsatte team og andre fagpersoner i boligområdet skal den boligsociale vicevært spotte potentielle borgere med behov for kontakt. Det kan f.eks. være iagttagelser og bekymringer fra viceværterne, afsluttet støtte fra socialpsykiatrien eller beboerklager, der gør, at beboerrådgiveren skaber kontakt til borgerne. Det kan f.eks. være beboere med psykiske lidelser, enlige mænd, førtidspensionister, ældre i risiko for at opleve ensomhed m.m. Den boligsociale vicevært har til opgave at være brobygger til og formidle viden om aktiviteter og tilbud, der passer til den enkelte beboer samt være facilitator på nye aktiviteter i boligafdelingerne tilpasset målgruppen. Beboerrådgiveren får en understøttende funktion i forhold til at spotte disse behov og rekruttere til aktiviteterne. Frivillige foreninger inddrages i forhold til at udvikle og drive aktiviteter for målgruppen. Målgruppen skal selv, i så stort et omfang det er muligt, indgå som frivillige i aktiviteterne. Gennem kontakten skal den boligsociale vicevært forsøge at motivere borgeren til i højere grad at deltage i aktiviteter og netværk. Det kan være eksisterende eller nye aktiviteter i boligområde eller aktiviteter i den øvrige kommune. Den boligsociale vicevært skal gennem den løbende kontakt holde øje med borgerens trivsel, og vurdere om det bliver nødvendig med andre støtteforanstaltninger til borgeren. Når dette er tilfældet, skal den boligsociale vicevært fungere som brobygger til de forskellige relevante aktører i det kommunale system og i sundhedssystemet. Gennem en opsøgende og brobyggende funktion kan den boligsociale vicevært tage hånd om de problemer, beboerne har – hvad end der er tale om enlige psykisk sårbare, ensomme ældre eller udsatte børnefamilier. En boligsocial vicevært hjælper bl.a. med at sikre dialog med kommunen og relevante myndigheder, fungerer som mægler i nabokonflikter og kan bygge bro til rådgivningstilbud, kommunale indsatser og andre netværksaktiviteter. På den måde kan beboere opnå øget trivsel ved at få hjælp til at få økonomien eller hverdagen til at hænge bedre sammen. Det giver som regel også mere ro og tryk i hele boligafdelingen, når beboerne ved, hvem de kan kontakte for råd og vejledning.
Ansvars- og rollefordeling:
Den faglige følgegruppe har ansvar for fremdriften og implementering af aktiviteten. Gruppen følger og drøfter metoder og udbytte af den boligsociale viceværts arbejde. Sønderborg Andelsboligforening har det personalemæssige ansvar for den boligsociale vicevært. Den boligsociale projektleder har ansvar for ledelse på opgaven og prioritering og bistår med faglig sparring. Den boligsociale vicevært har selv den koordinerende rolle i forhold til samarbejdet med boligafdelingernes drift, herunder viceværter og det øvrige fagpersonale omkring målgruppen.
Aktivitetsnavn:
Sundhed i fokus
Formål:
Blandt beboerne i den almene sektor er der en overvægt af ældre, enlige og sårbare. Knap en tredjedel af alle danskere med diabetes, KOL, depression og angst findes blandt beboere i almene boligområder. Samtidig er en del beboere udfordrede i at kunne forstå og handle på sundhed, kunne forholde sig konstruktivt i mødet med sundhedspersonale og kunne opsøge og navigere i sundhedsvæsenet.¹ Beboerne kan have udfordringer med at udtrykke deres behov i sundhedsvæsenet, bl.a. fordi de kan have begrænsede sproglige forudsætninger for at forstå og handle på den information, de får. Derudover kan beboerne have en anden opfattelse af sygdom eller sygdomshåndtering, som kan have

¹ Sundhedsstyrelsen (2022), Sundhedskompetencer i det danske sundhedsvæsen – på vej til mere lighed.

rod i deres kulturelle baggrund og de kan have en autoritetstro tilgang, der vanskeliggør evnen til at forholde sig konstruktivt til sundhedsvæsenet. Tillige kan de have et grundlæggende manglende kendskab til behandlingsmuligheder og sundhedsfremmende tilbud. Derfor er der stort potentiale i at arbejde med sundhedsfremmende vejledning og aktiviteter netop her, blandt andet ved at styrke beboernes sundhedskompetencer.²

Formålet med aktiviteten er, at flere beboere oplever sig klædt på til at kunne navigere i sundhedstilbud og at kunne forstå og handle på egen sundhed. Definitionen af sundhed er bred, da sundhed både kan omhandle mental og fysisk trivsel.

Aktiviteten skal:

- Være opsøgende på beboere med sundhedsmæssige udfordringer med henblik på vejledning fx i forhold til hverdags- og familieliv
- Fremme beboerens evne til at kunne forstå og handle på egen sundhed
- Give beboerne indsigt i og mulighed for deltagelse i sundhedsfremmende tilbud
- Rådgive om sundhedstilbud, der passer til den enkelte beboers behov og sundhedstilstand
- Brobygge til sundhedsfremmende tilbud til beboerne, så beboerne kan få forbedret deres sundhedstilstand
- Udbrede forståelse og indsigt i forhold til tandsundhed
- Arbejde bredt for sundhedsfremmende tiltag i boligområdet

Målgruppe(r):

Målgruppe1 er som udgangspunkt alle beboere, der vil kunne benytte sig af tilbuddet. Beboerne kan have forskellige sundhedsmæssige udfordringer, som f.eks. diabetes, KOL, depression, angst, PTSD, seksualitet og generationskonflikter mv. og er begrænset i deres sundhedskompetencer. Det kan bl.a. være beboere med kronisk sygdom, der kan have gavn af at få forståelse for, hvad det vil sige at leve med en kronisk sygdom og med andre livsvilkår.

Målgruppe 2 er beboere med ikke-vestlig baggrund, hvor vi har en særlig opmærksomhed på sproglige udfordringer, kulturelt betinget sundhedsforståelse og helbredshåndtering, som kan adskille sig fra danske sundhedsmæssige anbefalinger og som kan udfordre beboernes evne til at forstå og navigere i sundhedssystemet.

Indhold og praksis:

Vi ønsker at afprøve aktiviteten, *Sundhed i Fokus*, som en udviklingsindsats, hvor vi løbende evaluerer på aktiviteten og hvor perspektivet er, at vi kan opskalere indsatsen, hvis der viser sig en positiv forskel for beboernes hverdagsmestring og sundhedskompetencer og at der ses et udvidet behov.

Aktiviteten varetages af en fremskudt sundhedsprofessionel medarbejder fra kommunens Sundhedscenters forebyggelsesenhed i opstartsperioden med i alt 5 t/uge. . Vi vil i indsatsen have en lærende tilgang og der vil løbende blive vurderet på effekten og efterspørgslen af indsatsen med henblik på at tilpasse tilbuddet efter beboernes behov.

De øvrige boligsociale medarbejdere vil have fokus på at være opsøgende og bygge bro for beboerne til den sundhedsprofessionelle medarbejder i *Sundhed i Fokus*. Det boligsociale team vil i det daglige arbejde, hvor de har kontakt med beboerne og hvor de kan have fokus på at motivere beboeren til at udvikle deres sundhedskompetencer. Der vil være tæt samarbejde imellem de boligsociale medarbejdere og den fremskudte sundhedsprofessionelle medarbejder og løbende dialog om identificerede behov ved beboerne i de forskellige boligafdelinger med henblik på, at sikre målrettede

² Sundhedskompetencer forstås som evnen til at forstå og handle på sundhedsinformation, kunne forholde sig konstruktivt til sundhedsprofessionelle og kunne opsøge og navigere i sundhedsvæsenet.

indsatser. Som følge heraf, vil der ligeledes være fokus på opkvalificering af den sundhedsprofessionelle medarbejder og de øvrige boligsociale medarbejdere til at kunne tilgå og motivere beboere med en anden sundhedsforståelse som eks. nogle beboere med ikke-vestlig baggrund

Dertil vil boligorganisationerne have fokus på at opkvalificere deres driftsmedarbejdere, som kommer i beboernes hjem til at kunne genkende sundhedsmæssige udfordringer og behov for sundhedsmæssig støtte fx i forhold til social eller psykisk sårbarhed.

Den sundhedsprofessionelle medarbejder vil som udgangspunkt være til stede i *åben vejledning*, sammen med det øvrige boligsociale team to gange ugentligt på skift i de beboerhuse, der huser åben vejledning, sådan at alle fire beboerhuse bliver besøgt over et 14. dages interval.

I åben vejledning er det muligt for beboerne at drøfte sundhedsbehov og få afklaring i, hvilke tilbud der udbydes fra kommunen og øvrige samarbejdspartnere, som passer til den enkelte beboers behov. Aktiviteten har fokus på udbygning af beboernes sundhedskompetencer og på at støtte beboerne i at tage aktive skridt imod sundhedsfremme i eget liv, samt at brobygge til andre kommunale tilbud, som fx *Aktiv Livsstil* eller til foreninger, folkeoplysende eller private tilbud.

Den sundhedsprofessionelle medarbejder vil ligeledes kunne deltage i arrangementer i boligområderne, i møder med lokale foreninger, understøtte og rådgive afdelingsbestyrelserne i sundhedsfremmende tiltag for boligafdelingen og sammen med det boligsociale team og boligorganisationerne, at understøtte sundhedsfremmende aktiviteter i boligområdet fx ved at invitere kommunale udbydere af sundhedsfremmende tilbud og foreninger ud til arrangementer i boligområdet.

Aktiviteten vil således bestå af to spor: Et individuelt spor, hvor det er den enkelte beboer, der vil kunne få hjælp, vejledning og brobygning til kommunale tilbud, foreninger mv. Og et spor, hvor der arbejdes for generel sundhedsfremme igennem fællesskaber.

Kerneelementer i aktiviteten kan være:

- Vejlede og give beboerne redskaber til at kunne mestre deres egen sundhed, hverdags- og familieliv
- Hjælpe beboere til at læse og forstå breve fra sundhedssektoren
- Motivere beboere til at deltage i sundhedsfremmende tilbud
- Brobygge imellem udbydere af sundhedsfremmende tilbud og tandplejen og beboeren/boligområdet
- Rådgive og samarbejde med lokale foreninger, afdelingsbestyrelser, boligorganisation mv. om at sætte sundhedsfremme på dagsordenen i boligområdet igennem fællesskaber og eventuelle strukturelle tiltag, som eks. "hjerteruter" eller anden fællesskabsfremmende indretning

Aktiviteterne understøtter en bred sundhedsdefinition, hvor vi ønsker både at sætte fokus på fysisk og mentalt helbred for den enkelte og for fællesskabet i boligområderne. Vi vil måle på effekten af den individuelle rådgivning og brobygning samt effekten af initiativerne for boligområdet og løbende vurdere behovet for opskalering af aktiviteten.

Ansvars- og rollefordeling:

Den sundhedsprofessionelle medarbejder fra Sundhedscenteret vil som udgangspunkt være til stede 5 t/ugentligt i den boligsociale helhedsplan. Ressourcerne kan opskaleres, hvis behovet opstår. Den sundhedsprofessionelle medarbejder er ansvarlige for at levere sundhedsprofessionel vejledning, rådgivning og brobygning til beboerne og understøtter sammen med det boligsociale team

afdelingsbestyrelser, boligorganisation og lokale foreninger i sundhedsfremmende tiltag for boligområdet, som kan være fællesskaber eller eventuelle strukturelle greb.

Boligorganisationernes personale spiller en vigtig rolle i at opdage og reagere på beboeres sundhedsudfordringer. Derfor understøttes medarbejderne i at være opmærksomme på for eksempel mistrivsel, ensomhed, misbrug eller kronisk sygdom og genkende eventuelle sundhedsudfordringer. Personalet klædes på til at informere beboerne om den fremskudte sundhedsindsats og de muligheder der ligger heri.

Medborgerskabskoordinatoren vil have et tæt samarbejde med den sundhedsprofessionelle medarbejder om at understøtte afdelingsbestyrelsen, lokale foreninger og boligorganisationerne i sundhedsfremmende tiltag.

Det boligsociale team spiller en central rolle i at bygge bro imellem beboerne og den sundhedsprofessionelle medarbejder og vil i deres daglige funktion være opmærksomme på, om der er beboere, der kan have behov for kontakt til den sundhedsprofessionelle medarbejder. Dertil vil det boligsociale team understøtte diverse aktiviteter i boligområderne efter behov.

Den boligsociale projektleder har tæt samarbejde med personalelederen for den fremskudte sundhedsprofessionelle medarbejder og der vil hver 2. måned blive gennemført opfølgning på kvalitet af indsatsen, målsætning og om indsatsen skal tilpasses/opskaleres. Den boligsociale projektleder har ansvaret for ledelsen på opgaven i de timer den sundhedsprofessionelle medarbejder er udlånt fra Sundhedscenteret.

Aktivitetsnavn:

Aktive fællesskaber, medborgerskab og demokratiforståelse

Formål:

Aktiviteten bygger videre på erfaringerne fra tidligere netværksskabende aktiviteter som har vist sig at have meget positive resultater. Her har vi blandt andet skabt en "Onsdagscafé", hvor beboerne, hovedsageligt 60+ årige, har haft lejlighed til at lære deres naboer at kende, at få indsigt i kommunale tilbud, politiets arbejde, sundhedsfremme og hvor de har været ude og besøge flere forskellige foreninger og NGO'er. Resultatet har blandt andet været, at nogle af deltagerne har valgt at blive frivillige i hhv. Kirkens Korshær og Røde Kors, ligesom flere har fået større indsigt i det brede foreningsliv.

Som en forlængelse af dette, vil vi i denne aktivitet have fokus på ressourcerne i afdelingerne og på at understøtte flere beboere i at skabe gode fællesskaber i og udenfor boligområderne, understøtte frivilliges og NGO'ers initiativer for værdifulde foreningsaktiviteter, styrke det gode naboskab i området og arbejde for at flere beboere bliver aktive, demokratiske medborgere.

Aktiviteten skal:

- Understøtte beboernes aktive medborgerskab og demokratiforståelse, da beboerne i de udsatte almene boligområder generelt har en lavere valgdeltagelse i både kommunalvalg og folketingsvalg end kommunegennemsnittet.
- Styrke trivslen og naboskabet i afdelingerne og understøtte at flere føler sig inkluderet i fællesskabet. I en undersøgelse foretaget af CFBU bliver det slået fast, at 60% af beboerne i udsatte boligområder aldrig eller sjældent deltager i fester og beboermøder, der foregår i

boligområdet. Det kan betyde manglende interaktion mellem beboerne og medføre manglende opbygning af netværk og social tillid i boligområdet.

- Bringe de ressourcer i spil som afdelingernes beboere har, med særligt fokus på førtidspensionister, som udgør ca. 50% af de offentligt forsørgede fulltidspersoner. Disse beboere er ikke længere aktive på arbejdsmarkedet, men har måske stadig ressourcer og lyst til at bidrage til fællesskabet i eller udenfor boligområderne. Tilmed viser forskning, at det har stor betydning for beboernes livskvalitet at komme ind i fællesskaber fx i boligområderne.³
- Facilitere at beboerne bliver mere bevidste om de eksisterende tilbud og aktiviteter foreningerne har og trække foreningerne tættere på beboerne for at give flere beboerne muligheden for selv at deltage i aktiviteter eller bidrage som frivillige i foreningerne.

Målgruppe(r):

Målgruppe 1 er voksne beboere i boligafdelingerne. Med særlig fokus på de beboere, der ikke har tilknytning til arbejdsmarkedet, som samlet set udgør 881 personer fordelt bredt på alle ydelser og heraf 490 der er på førtidspension. Hos denne gruppe er der ofte en tendens til svagere sociale netværk samt lavere grad af tryghed og trivsel.⁴

Målgruppe 2 er beboerdemokrater og frivillige foreninger, der støttes i formidling af viden om eksisterende aktiviteter til beboerne samt hjælpes til at skabe nye tilbud på baggrund af de behov og ønsker der er i den enkelte boligafdeling.

Indhold og praksis:

Aktiviteten har til formål at styrke beboernes netværk, engagement og aktive medborgerskab gennem målrettede fællesaktiviteter i boligområderne og ved at bygge bro til det omgivende samfund. Gennem en faciliterende tilgang og et tæt samarbejde mellem beboere, beboerdemokrater, foreninger, boligorganisationer og kommunale aktører skabes rammerne for inkluderende fællesskaber, hvor alle kan bidrage og deltage.

I praksis organiseres og faciliteres en bred vifte af lokale fællesaktiviteter i boligafdelingerne som fx fællesspisning, årstidsfester og udendørs arrangementer på fællesarealer. Disse aktiviteter skaber uformelle mødesteder, hvor beboere på tværs af etnicitet, alder og sociale baggrunde kan mødes, opbygge relationer og opleve en følelse af fællesskab og tilhørsforhold. Aktiviteterne planlægges i tæt dialog med målgruppen og tilpasses deres interesser og behov, hvilket sikrer lokal kompetenceopbygning, fremtidig forankring og engagement hos de deltagende parter.

Et centralt element i aktiviteten er den faciliterende rolle, som varetages af en medborgerskabskoordinator. Koordinatoren understøtter og motiverer aktive beboere, beboerdemokrater og frivillige til at igangsætte og drive aktiviteter. Det kan være gennem sparring, kapacitetsopbygning, netværksskabelse og ved at etablere samarbejder med relevante aktører udenfor boligområderne, herunder lokale foreninger, NGO'er og kommunale tilbud inden for kultur, idræt og fritid.

Et særligt fokus i aktiviteten er rettet mod førtidspensionister, som anses for at være en gruppe med uudnyttede ressourcer og potentiale. Gennem opsøgende arbejde og inddragelse i frivillige fællesskaber søges deres erfaringer og kompetencer aktiveret. Målet er at skabe meningsfulde roller, hvor de oplever at gøre en forskel for andre og for fællesskabet. Dette arbejde sker i samarbejde med NGO'er, boligorganisationer og kommunale samarbejdspartnere. Erfaringer viser, at deltagelse i frivilligt arbejde styrker individets selvværd, øger troen på egne evner og kan for nogle

³ Aktive ældre i aktive fællesskaber i den almene boligsektor. Evaluering af metodeudviklingsprojekt i DAB, VIVE 2021, side 16

⁴ Tryghed og trivsel i udsatte boligområder, VIVE 2019, side 6-9

fungere som en vej tilbage mod arbejdsmarkedet.⁵ Aktiviteten skaber dermed både sociale, personlige og samfundsmæssige gevinster ved at fremme medborgerskab, styrke sammenhængskraften og øge den sociale bæredygtighed i boligområderne.

Ansvars- og rollefordeling:

Medborgerskabskoordinatoren, der er forankret i ved Sønderborg Andelsboligforening, er ansvarlig for at facilitere fællesaktiviteter i boligafdelingerne på tværs af de deltagende boligorganisationer med beboerdemokrater, foreninger og beboere som drivkraft.

Dette sker i tæt samarbejde med den sociale vicevært, som har kontakt til de mere sårbare og udsatte beboere for at sikre, at deres ønsker og eventuelle behov for at være med i eksisterende eller nye netværk og fællesskaber imødekommes.

De øvrige boligsociale medarbejdere og de fremskudte beskæftigelsesmedarbejdere deltager ad hoc. i planlægning og udførsel af aktiviteterne.

Den boligsociale projektleder planlægger og koordinerer tæt med medborgerskabskoordinatoren om aktiviteterne.

⁵ Tryghed og trivsel i udsatte boligområder, VIVE 2019, side 6-9

Delaftale for indsatsområdet *Uddannelse og livschancer*

Bestyrelsen for den boligsociale indsats har ansvar for, at denne delaftale til hver en tid understøtter de overordnede mål i den strategiske samarbejdsaftale. Delaftalerne er således bilag til den strategiske aftale og skal altid ses i sammenhæng hermed.

Bestyrelsen har ligeledes ansvar for, at delaftalen til hver en tid afspejler de aktiviteter og samarbejder, der gennemføres i boligområdet.

Beskrivelsen af områdets problemkompleks inden for dette indsatsområde fremgår af den strategiske aftale.

Navn på den boligsociale indsats, som delaftalen vedrører:
<i>Den boligsociale helhedsplan i Sønderborg og Nordborg</i>
Delaftalen gælder fra - til:
1.september 2025 – 31. august 2029
Delaftalens parter:
• Grundskolerne i Sønderborg og Nordborg (Nordals-Skolen, Sønderkov-Skolen, Ulkebøl Skole) • Daginstitutionerne (Ulkebøl Børnehus, Midtbyens Naturbørnehus, Gammeldam Børnehus, Lilleskovens Børnehave) • Sundhedsplejen • Tandplejen • Børn og Familie • Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) • Jobcenter Sønderborg • Sønderborg Ungdomsskole/SSP • Socialpsykiatrien • Netværkssekretariatet – den boligsociale helhedsplan
Delmål og indikatorer for indsatsområdet
Der skal opsættes delmål for nærværende indsatsområde samt indikatorer, der sikrer, at der løbende kan følges op på disse. <i>Delmål</i> skal forstås som 'skridt på vejen' til at opnå de overordnede mål jf. den strategiske aftale og beskriver de konkrete succeser, der ønskes opnået med de aktiviteter, der iværksættes inden for dette indsatsområde. <i>Indikatorer</i> er variable, der bruges til at vise, om delmålene opnås. Som inspiration stiller Landsbyggefonden en liste over relevante indikatorer til rådighed. Der kan suppleres med indikatorer, som de lokale parter vurderer vigtige for den lokale indsats. Delmål og de dertil knyttede indikatorer kan enten relatere sig til det samlede antal aktiviteter eller til enkelte aktiviteter, der iværksættes inden for dette indsatsområde. Formålet med delmål og indikatorer på dette niveau er årligt at følge udviklingen hos de konkrete målgrupper/områder, som de boligsociale aktiviteter arbejder med inden for indsatsområdet. Jo

tættere på målgruppen det er muligt at komme med tilgængelige data, jo bedre grundlag er der for at vurdere aktiviteternes virkning samt foretage lokal justering, når dette evt. er nødvendigt.					
Delaftalens parter og bestyrelsen har ansvar for løbende at følge op på delmålene.					
Delmål	Indikator	Baseline boligområde/ målgruppe	Evt. anden baseline	Baseline år	Datakilde
Børn i grundskolerne får mindre fravær	Andelen af elever med mere end 9 ulovlige fraværsdage	4,87% (26 elever ud af 534 – alle grundskoler i Sønderborg)	3,19% (185 elever ud af 5.800, kommune)	2023/2024	Børn, Uddannelse og Sundhed
Flere elever gennemfører 9. klasses afgangsprøve med mindst 2,0 i dansk og matematik	Andelen af elever med gennemsnit på mindst 2,0 i både dansk og matematik ved afgangsprøven i 9. klasse	71,43%	90,57% (kommune)	2023	Beboerdata, tabel 9C
Flere unge gennemfører en uddannelse efter grundskolen	Andel 18-29-årige, der har gennemført en uddannelse højere end grundskolen	49,34%	63,76% (kommune)	2023	Beboerdata, tabel 9A
Flere unge fuldfører en påbegyndt uddannelse	Andel 18-29-årige, som i løbet af året har afbrudt en uddannelse og ikke påbegyndt en ny uddannelse.	12,16 %	6,44 % (kommune)	2023	Beboerdata, tabel 9A
Aktiviteter, som skal bidrage til indfrielsen af delmålene for indsatsområdet og understøtte opnåelsen af de overordnede mål jf. den strategiske samarbejdsaftale:					
• Åben Vejledning (fælles for alle delaftaler – beskrevet i delaftalen for Beskæftigelse) • Forældresamarbejde og brobygning imellem hjem og daginstitution/skole. • Socialfaglig mentorindsats med fokus på job og uddannelse til unge. For at sikre en løbende og kvalificeret opfølgning suppleres de fastsatte delmål med lokale målinger og dataindsamlinger på aktivitetsniveau. Her er der særligt fokus på periodisk måling af fremmøde i daginstitutioner. Disse målinger bidrager til en mere nuanceret forståelse af effekten af den boligsociale helhedsplan og danner grundlag for en samlet evaluering af, hvorvidt aktiviteterne skaber de ønskede resultater.					
Medarbejderressourcer for indsatsområdet:					

To boligsociale brobyggere 70% af 37 t/uge. De samme medarbejdere arbejder (30%) med brobygning til fritidsliv, forældrekompetencer og fritidsjob (beskrevet i delaftalen *Kriminalitetsforebyggelse*.)

Socialfaglig mentor for udsatte unge 70 % af 37 t/uge. Samme medarbejder arbejder (30%) med brobygning til fritidsliv, forældrekompetencer og fritidsjob (beskrevet i delaftalen *Kriminalitetsforebyggelse*.)

Beskæftigelsesmedarbejder - virksomhedskontakt. 5 t. /uge

Projektleder 38 % af 37 t/uge

Medborgerskabskoordinator 4,25 t/uge: Aktiviteter for forældre og børn i boligområderne

Sammenhæng med den kommunale indsats i boligområdet:

Parterne i indsatsen har alle, som en del af det kommunale tilbud, en kontakt til målgrupperne i forvejen. De boligsociale aktiviteter skal ses som et supplement og en ekstra og forstærket indsats over for sårbare børn og familier, der er udfordret på en lang række områder – illustreret i indsatsområdets problemkompleks.

De boligsociale aktiviteter indenfor Uddannelse og Livschancer understøtter Sønderborg Kommunes handleplan om "Kvalitet i Dagtilbud og Skoler" ved at understøtte involveringen af og dialogen med forældrene og skabe en tættere forståelse og kontakt imellem hjem og daginstitution/skole. Den boligsociale helhedsplan understøtter dertil ambitionen i den Tværgående fraværshandleplan, som har til formål i et tværgående samarbejde at arbejde for at nedbringe elevers fravær i grundskolen.

Dertil understøtter de boligsociale aktiviteter Sønderborg Kommunes ambition for deres Koordinerede Ungeindsats (KUI) i målsætningen om, at:

1. I 2030 skal mindst 90% af de 25-årige have gennemført en ungdomsuddannelse.
Gældende for de unge op til 29 år i boligområderne er, at 49,34 % har gennemført en uddannelse højere end grundskolen.¹
2. I 2030 skal andelen af unge op til 25 år, som ikke har tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet være halveret.
For boligområder er det 24,3% af unge imellem 15-29 år, der hverken er i gang med en uddannelse eller i beskæftigelse mod kommunegennemsnittet på 15,93% af unge i tilsvarende alder.²

Målgruppen for KUI er unge, der har forskelligrettede udfordringer og som kan have haft en vanskelig skolegang, haft svært ved uddannelsessystemet eller som har haft manglende tilknytning til arbejdsmarkedet. Aldersgruppen for KUI er unge i alderen 15-29 år.

I boligområderne er der en større andel unge, som hverken er i uddannelse eller beskæftigelse, og andelen af unge uden en uddannelse ud over grundskolen er ligeledes højere end i den øvrige kommune. Den boligsociale helhedsplan understøtter KUIs ambition ved at tilbyde tæt støtte henimod uddannelse eller beskæftigelse og modvirke, at der er unge, der "falder imellem to stole".

To af de større kommunale grundskoler i Sønderborg og den lokale grundskole i Nordborg indgår i den boligsociale helhedsplan. Der er en opmærksomhed på, at den boligsociale helhedsplan aktuelt ikke omfatter den større grundskole Alssund Skolen, som er beliggende tæt på både Borgmesterløkken m.fl. og Søjstjernevej m.fl., hvor 135 elever bor i skolens distrikt, men det er ikke en garanti for, at de går på Alssund Skolen grundet frit skolevalg. Alssund Skolen har selv en

¹ Landsbyggefonden, Beboerdata, tabel 9

² Landsbyggefonden, Beboerdata, tabel 9

inklusionspædagog ansat, men der er opmærksomhed på, at de boligsociale aktiviteter ikke kan påvirke de uddannelsesmæssige indikatorer for de børn og unge, der går på skolen, hvilket kan påvirke de samlede resultater af den boligsociale indsats. Dette vil løbende være et fokuspunkt i bestyrelsen.

Revision af delaftalen (Eventuelle reviderede aftaler skal ikke fremsendes til Landsbyggefonden, men fonden skal om nødvendigt til enhver tid kunne rekvirere ajourførte delaftaler):

Delaftalen revideres løbende og mindst én gang årligt. Det er i første omgang delaftalens parter, der kommer med forslag til ændringer i delaftalen. Ønsker om ændringer løftes til den boligsociale bestyrelse, som træffer beslutning i forhold til revision af delaftalen. Ved væsentlige ændringer inddrages Landsbyggefonden.

Aktiviteter, som skal bidrage til indfrielsen af delmålene for indsatsområdet (tilføj skemaer - ét skema pr. aktivitet):

Aktivitetsnavn:

Forældresamarbejde og brobygning imellem hjem og daginstitution/skole

Formål:

Børn og unge i boligafdelingerne er generelt udfordret på en lang række områder. Mange har forældre, der selv er udsatte i form af blandt andet psykisk og fysisk sygdom, manglende beskæftigelse, lav indkomst, anden kulturel baggrund og dermed manglende viden og begrænset forståelse for det danske samfund og de krav og forventninger, der stilles til dem som forældre fra det danske samfund.

Disse udfordringer bevirker at mange forældre mangler overskud i hverdagen, som igen kan gøre det svært at være den rollemodel, som man ønsker at være for sit barn.

Vi ser derfor behov for at iværksætte en sammenhængende og forebyggende indsats for børn i alderen 0-15 år og deres forældre med særligt fokus på de overgange, de har i livet frem mod voksentilværelsen fx i overgangen fra børnehave til skole, skole til ungdomsuddannelse m.fl. Det samlede problemkompleks peger på, at der er behov for en helhedsorienteret indsats, der både støtter familierne tidligt, styrker samarbejdet mellem forældre og institutioner, og sætter ind overfor fravær, læring og unges overgang til uddannelse. Vi vil bygge videre på de gode erfaringer vi har fra det nuværende skole-hjem-samarbejde, idet samarbejdet har vist sig særdeles godt i forhold til formindsket skolefravær, bedre kommunikation imellem skolen og hjemmet og forøget forældredeltagelse. På længere sigt skal de helhedsorienterede boligsociale aktiviteter være med til at sikre at flere børn og unge får skabt det fundament der skal til for at kunne klare sig godt og trives i skole, uddannelse og på arbejdsmarkedet.

Aktiviteten skal:

- Fremme børn og unges udvikling, sundhed og trivsel
- Styrke forældrenes ressourcer og kompetencer, så de matcher børnenes behov for omsorg og støtte
- Understøtte bedre skoletrivsel og mindre fravær i skole og daginstitution
- Understøtte at forældrene forstår institutionens normer og krav, så samarbejdet styrkes, og barnets trivsel understøttes

- Styrke samarbejdet mellem daginstitution/skole og hjem
- Understøtte forældrene i at forstå vigtigheden af børnenes mulighed for deltagelse i fællesaktiviteter og sociale liv i daginstitution, skole og fritidsliv
- Understøtte forståelsen af kulturelle forskelligheder og bringe viden til skole og daginstitution

Målgruppe(r):

Målgruppe 1 er forældre, der er udsatte i form af blandt andet psykisk og fysisk sygdom, manglende beskæftigelse, lav indkomst, anden kulturel baggrund og dermed manglende viden og begrænset forståelse for det danske samfund og de krav og forventninger, der stilles til dem som forældre.

Målgruppe 2 er skoler og dagtilbud, som gennem aktiviteten kan opnå større kendskab og forståelse for familiernes adfærd og handlemåder og inspiration til hvordan samarbejdet med målgruppen kan styrkes så man i fællesskab får skabt det gode fundament.

Målgruppe 3 er unge i udskolingen, som har behov for støtte ift. at træffe selvstændige valg ift. job eller uddannelsesretning.

Indhold og praksis:

Vi mener, at forældrene er afgørende for børn og unges udvikling og vi vil derfor have fokus på forældreinddragelse, forældresamarbejde og forældrekompetencer. I den nuværende projektperiode har vi haft fokus på børn i grundskolen, og de erfaringer vil vi gerne bringe i spil i en tidlig forebyggende indsats. Vi vil arbejde med en tidlig forebyggende indsats i tæt samarbejde med familien, kommunale instanser og øvrige aktører, hvor vi har udgangspunkt i erfaringerne fra den nuværende projektperiode, påbegynder indsatsen tidligere og fortsætter samarbejdet op igennem barnets tid i grundskolen.

Aktiviteten varetages af 2 boligsociale projektmedarbejdere, der er forankret på skolerne og har sin ugentlige gang både på skolerne, i daginstitutionerne og hjemme hos familierne. De to boligsociale projektmedarbejdere vil dertil have tæt samarbejde og opfølgning med tandpleje og sundhedspleje.

Skole og daginstitution henviser familierne til den boligsociale projektmedarbejder og der vil være mulighed for at konsultere den boligsociale projektmedarbejder og drøfte konkrete elever og samarbejdet med hjemmet. Det vil også være muligt for familierne selv at henvende sig til den boligsociale projektmedarbejder, hvis der opleves udfordringer i dialogen med daginstitution eller skole.

Aktiviteten tager afsæt i den metodiske tilgang om relationel velfærd, hvor de konkrete tiltag vil bero på de individuelle behov, der ytres ved den enkelte familie, men der kan være konkrete definerede områder, som af skolen eller daginstitutionen er angivet som særlige udfordringer, der tages afsæt i, eks. barnets skolefravær, adfærd mv. De boligsociale projektmedarbejdere tilbyder hjemmebesøg til familierne, hvor de vil rådgive familierne til, hvordan de bedst muligt kan sørge for, at deres barn bliver parat til daginstitution eller skole og arbejde for at fremme barnets sundhed og trivsel.

De inkluderede daginstitutioner og skoler for projektperioden er; Ulkebøl Børnehus, Midtbyens Naturbørnehus, Gammeldam Børnehus, Lilleskovens Børnehave og grundskolerne Nordals-Skolen, Sønderskov-Skolen og Ulkebøl Skole.

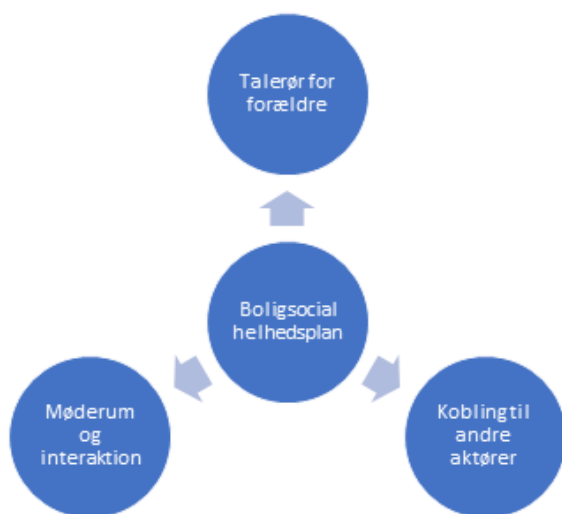
Allsund Skolen indgår ikke, da de har afsat egne ressourcer til en inklusionsmedarbejder. Det vil dog være muligt for forældre i boligområderne, hvis børn går på Allsund Skolen at henvende sig til de boligsociale brobyggere, som kan brobygge til inklusionsmedarbejderen på skolen.

Aktiviteten skal være fleksibel, så det er muligt at flytte medarbejderressourcer til andre daginstitutioner eller skoler, hvis der viser sig behov for dette.

Elementer i aktiviteten kan være:

- At oversætte daginstitutionens/skolens forventninger og krav, så samarbejdet styrkes, og barnets trivsel understøttes
- At oplyse om betydningen af deltagelse i arrangementer (f.eks. forældremøder, sommerfester, skole-hjem-samtaler) og evt. deltage heri sammen med familien
- At italesætte betydningen af fravær og arbejde sammen med familien for at reducere det
- At understøtte god kommunikation og dialog mellem skole/daginstitution og familierne
- At deltage i sårbare samtaler og understøtte forældrene i kommunikationen
- Kobling til andre aktører, hvis forældrene giver udtryk for, at der er behov herfor
- Skabe rum for møde med offentlige aktører
- At tilrettelægge individuelle forløb og samtaler med familierne
- At tilrettelægge gruppebaserede aktiviteter eller temadage ud fra familierne eller daginstitution/skoles behov
- At støtte unge og familierne i uddannelses- og/eller beskæftigelsesvalg efter grundskolen

Model for indsatsen:

Talerør for forældre: Understøtte sårbare forældre i at få italesat ønsker og behov i samarbejdet med offentlige institutioner mv.

Kobling til andre aktører: Brobygning til andre aktører, der kan understøtte forældrene. Brobygning til daginstitution, skole mv.

Møderum og interaktion: Skabe rum for møde imellem offentlige institutioner som eks. skole, daginstitution og forældre.

De boligsociale medarbejderes tilstedeværelse i daginstitutionerne og skolen skal sikre, at der er en kort vej for pædagoger, lærere m.fl. ved behov for en drøftelse eller ved overdragelse af barn og familie. Dertil vil de boligsociale projektmedarbejdere kunne deltage i arrangementer i skole eller daginstitution og kunne observere barnets trivsel.

I udkolingen vil de boligsociale projektmedarbejdere have et særligt fokus på, om eleven har valgt en uddannelsesvej efter grundskolen for at sikre, at eleven ikke "falder imellem to stole". Der vil her være tæt kommunikation med skolen og evt. UU-vejledningen. Hvis den unge ikke er tilmeldt uddannelse eller skal i arbejde, vil den unge overgå til den socialfaglige mentor for udsatte unge og der vil være tæt samarbejde i overdragelsen.

Ansvars- og rollefordeling:

De to boligsociale projektmedarbejdere ansættes på skolerne, så de kan tilgå de nødvendige oplysninger om elever og forældre.

De vil som udgangspunkt blive tilknyttet faste daginstitutioner og skoler, hvor de vil have deres tilstedeværelse og opbygge relationer til personalet. De vil deltage i relevante teammøder, SSP-møder, inklusionsmøder mv. Skoler og dagtilbud kan trække på medarbejderne ved svære samtaler, hvor de kan være bisidder (oversætter) for forældrene.

De boligsociale projektmedarbejdere vil have fast arbejdsplads i det boligsociale netværkssekretariat og være under daglig ledelse af og referere til den boligsociale projektleder.

Den boligsociale projektleder vil sammen med personalelederne fra driftsinstitutionerne holde opfølgende møder med de boligsociale medarbejdere med fokus på registreringer, resultater, kvalitet af aktiviteten og eventuelle udfordringer, der skal håndteres.

Både leder fra grundskolen og fra daginstitution er repræsenteret i den faglige følgegruppe.

Aktiviteter, som skal bidrage til indfrielsen af delmålene for indsatsområdet (tilføj skemaer - ét skema pr. aktivitet):

Aktivitetsnavn:

Socialfaglig mentorindsats med fokus på job og uddannelse til unge

Formål:

Andelen af unge, der ikke tager en uddannelse efter grundskolen, er over dobbelt så høj, hvis man sammenligner med kommunens øvrige unge. Dertil er også andelen af unge imellem 15-29 år, som ikke er i uddannelse eller beskæftigelse dobbelt så høj, som blandt kommunens øvrige unge. Det ses dertil, at unge fra boligafdelingerne er dobbelt så hyppige til at afbryde deres uddannelse end andre unge i kommunen. Manglende uddannelse efter grundskolen er problematisk, da det kan påvirke den unges livschancer i form af begrænsede beskæftigelsesmuligheder og mindre økonomisk sikkerhed fremadrettet. Manglende job og uddannelse kan derudover øge unges risikoadfærd ift. fx at begå ungdomskriminalitet,

Formålet er derfor, at få flere unge i de udsatte boligområder til at tage en uddannelse eller et job efter grundskolen. Formålet med en socialfaglig mentorindsats for unge er overordnet at støtte den unge i at opnå stabilitet, udvikling og tilknytning til uddannelse, beskæftigelse og positive fællesskaber – og dermed mindske risikoen for social marginalisering og eventuel fremtidig kriminel løbebane.

Aktiviteten skal: • Styrke den unges trivsel og selvforståelse • Give håndholdt støtte til udsatte unge, som ikke tager en uddannelse eller et job efter grundskolen, så de ikke "falder imellem to stole" • Tilbyde den unge hjælp til at koordinere sine sager, og støtte til at få håndteret barrierer, der er en hindring for at kunne komme i uddannelse eller i job
Målgruppe(r): Målgruppen er unge, som ikke tager en uddannelse eller et job efter grundskolen og unge, der er særligt udsatte og som har adresse i boligområderne. De unge har ofte en uhensigtsmæssige livsførelse og kan have udfordringer med rusmiddelbrug, kriminalitet eller det psykiske helbred. Målgruppen har ofte haft særlige udfordringer i tidligere skolegang og mangler solide tilhørsforhold. Aldersgruppen er fra udskolingen og op til 30 år.
Indhold og praksis: Vi bygger ovenpå de erfaringer og resultater, vi har opnået i projektperioden 2021-2025, hvor vi via aktiviteten socialfaglig mentor for udsatte unge har haft en succesrate på over 50% af de unge, der med den håndholdte støtte er kommet i uddannelse, har gennemført en uddannelse eller er kommet i arbejde. Den socialfaglige mentor har samlet haft over 50 unge i projektperioden. De unge har fået hjælp til at koordinere deres sager omkring uddannelse, beskæftigelse, helbred, bolig, rusmiddelbrug mv. I den nye projektperiode vil den socialfaglige mentor for udsatte unge få ændret den aldersmæssige målgruppe, idet medarbejderen allerede skal kunne tilknyttes de unge i og efter udskolingen, så det sikres, at ingen unge "falder imellem to stole". Den socialfaglige mentor vil tilbyde håndholdt støtte og tilbyde hjælp til at den unge, kan tage hånd om de udfordringer, de oplever som hindring for, at de kan gå uddannelses- eller beskæftigelsesvejen. Den socialfaglige mentor vil have et tæt samarbejde med projektmedarbejderne i brobyggerfunktionen, så de unge bliver fastholdt efter grundskolen, såfremt de ikke har valgt uddannelse eller beskæftigelse efter grundskolen. Den socialfaglige mentor vil dertil have et tæt samarbejde med jobcenteret, ift. at understøtte unge henimod uddannelse eller beskæftigelse og ift. virksomhedskontakt. Dertil vil den socialfaglige mentor have et tæt samarbejde med ungdomsuddannelser, UU-vejledningen og SSP. Den socialfaglige mentor vil ligeledes have et særligt fokus på unge, der er underlagt negativ social kontrol og medarbejderen indgår i kommunens taskforce team mod negativ social kontrol, hvor der er mulighed for at drøfte sager og få sparring på handlingsmuligheder. Mentorstøtten tilrettelægges individuelt og vil blive med udgangspunkt i den unges motivation og skal sikre progression i de unges liv. Aktiviteten kan også indebære kontakt til den unges forældre, hvis det vurderes hensigtsmæssigt i det konkrete individuelle forløb. Aktiviteten skal igangsætte en positiv udvikling for den unge i form af, at den unge kommer i job eller uddannelse og bliver bekendt med og kan udleve egne ressourcer og evner.
Ansvars- og rollefordeling: Der afsættes 70 % af ressourcerne for den socialfaglige mentor på aktiviteten, de resterende 30 % af medarbejderens ressourcer er allokeret til delaftalen Kriminalitetsforebyggelse, da der i praksis vil være flere overlap imellem indsatsområderne. Den socialfaglige mentor forankres i socialpsykiatrien som en del af Udsatteteamet - §99. Dette på baggrund af de gode erfaringer, der har været med denne forankring i helhedsplanen 2021-2025,

hvor det har vist sig hensigtsmæssigt, da medarbejderne i §99 teamet kan blive overdraget forløb, hvis den unge fraflytter boligområdet.

Dertil vil det tætte samarbejde med Ungecentret, SSP og uddannelsesinstitutionerne videreføres i den nye projektperiode.

Beskæftigelsesmedarbejderne bistår den socialfaglige mentor ift. jobrettede indsatser og virksomhedskontakt.

Den socialfaglige mentor vil i denne helhedsplan have et særligt fokus på negativ social kontrol og vil med den baggrund have en fast plads i kommunens taskforce team mod negativ social kontrol. Teamet er bredt forankret i kommunen, hvilket medfører handlemuligheder for unge både over og under 18 år.

Distriktslederen for socialpsykiatrien fortsætter i den faglige følgegruppe og den boligsociale projektleder og distriktslederen har løbende opfølgning med den socialfaglige mentor på målopfyldelse og kvalitet af aktiviteten.

Strategisk samarbejdsaftale om boligsocial indsats

(Vejledende tekst er fremhævet med grønt og slettes af ansøger, når skemaet udfyldes)

Områdets navn: Søstjernevej/Søgræsvej/Koralvej/Konkylievej/Ringbakken

Den boligsociale indsats dækker boligafdelingerne: afd. 11 Borgmesterløkken 1-19, afd. 10 Skriveløkken, afd. 13 Rådmands- Borgmesterløkken, afd. 15 Kloster- Majløkken, afd. 24 Søstjernevej m.fl., afd. 22 Kløver- og Hvedemarken, afd. 27 Primulavej, afd. 30 Stenbjergparken, afd. 21 Morbærhegnet, afd. 37 Augustenborg Landevej, afd. 20 Vølundsparken, afd. 18 Ryttervænget, afd. 8 Rypevej, afd. 1 Løjtertoft/Th. Brorsonsvej/Løkken

Aftalens parter:

Sønderborg Andelsboligforening, Boligforeningen B42, Boligforeningen Søbo, Boligselskabet Danbo og Sønderborg Kommune

Samarbejdsaftalen gælder fra - til: 1. september 2025 – 31. august 2029

Underskrifter:

Sønderborg Andelsboligforening

Dato	Navn
------	------

Boligforeningen B42

Dato	Navn
------	------

Boligselskabet Danbo

Dato	Navn
------	------

Boligforeningen Søbo

Dato	Navn
------	------

Sønderborg Kommune

Dato

Navn

Aftaledokumenter

Som grundlag for aftaledokumenterne henvises til gældende regulativ om tilskud til boligsocial indsats i udsatte almene boligafdelinger og fondens vejledning herom.

Det er et krav, at der udarbejdes en **strategisk samarbejdsaftale** for at opnå Landsbyggefondens støtte til boligsocial indsats. Aftalen forpligter kommune og boligorganisationer i forhold til samarbejde, herunder opfølgning på de fastsatte mål.

Ændringer i den strategiske samarbejdsaftale skal godkendes af Landsbyggefonden.

Konkrete aftaler om specifikke aktiviteter mellem den boligsociale indsats og de lokale kommunale institutioner, foreninger eller andre aktører skal fastlægges i særskilte **delaftaler** for hvert indsatsområde, der hører under den strategiske samarbejdsaftale.

Bestyrelsen for den boligsociale indsats skal i den forbindelse sikre, at delaftalerne til hver en tid understøtter den strategiske samarbejdsaftale samt afspejler de aktiviteter og samarbejder, der gennemføres i boligområdet. Ajourførte delaftaler skal til hver en tid kunne rekvireres af Landsbyggefonden.

Følgende dokumenter skal vedlægges denne strategiske samarbejdsaftale og uploades på sagen i driftsstøttesystemet (<http://driftsstoette.lbf.dk>). Dokumenterne udarbejdes i de givne skabeloner på sagen.

- En delaftale for hvert af de valgte indsatsområder
- Et budget
- En beredskabsplan
- En milepælsplan

Der skal tillige uploades et kommissorium for bestyrelsen (ingen skabelon).

Endvidere skal der udfyldes og uploades et indberetningsskema på sagen i driftsstøttesystemet. Dokumentet udarbejdes i den givne skabelon på sagen.

1. Kort om boligområdet

I den boligsociale helhedsplan 2025-2029 ønsker vi at udvide det mangeårige samarbejde om at løfte de boligsociale udfordringer så det nu er 4 boligorganisationer der indgår i samarbejdet og løfter i fællesskab. Det gør vi på baggrund af de erfaringer, vi har opnået i det boligsociale arbejde fra 2008 til nu, der viser, at det kan gøre en stor forskel for boligområderne med lokale sociale indsatser.

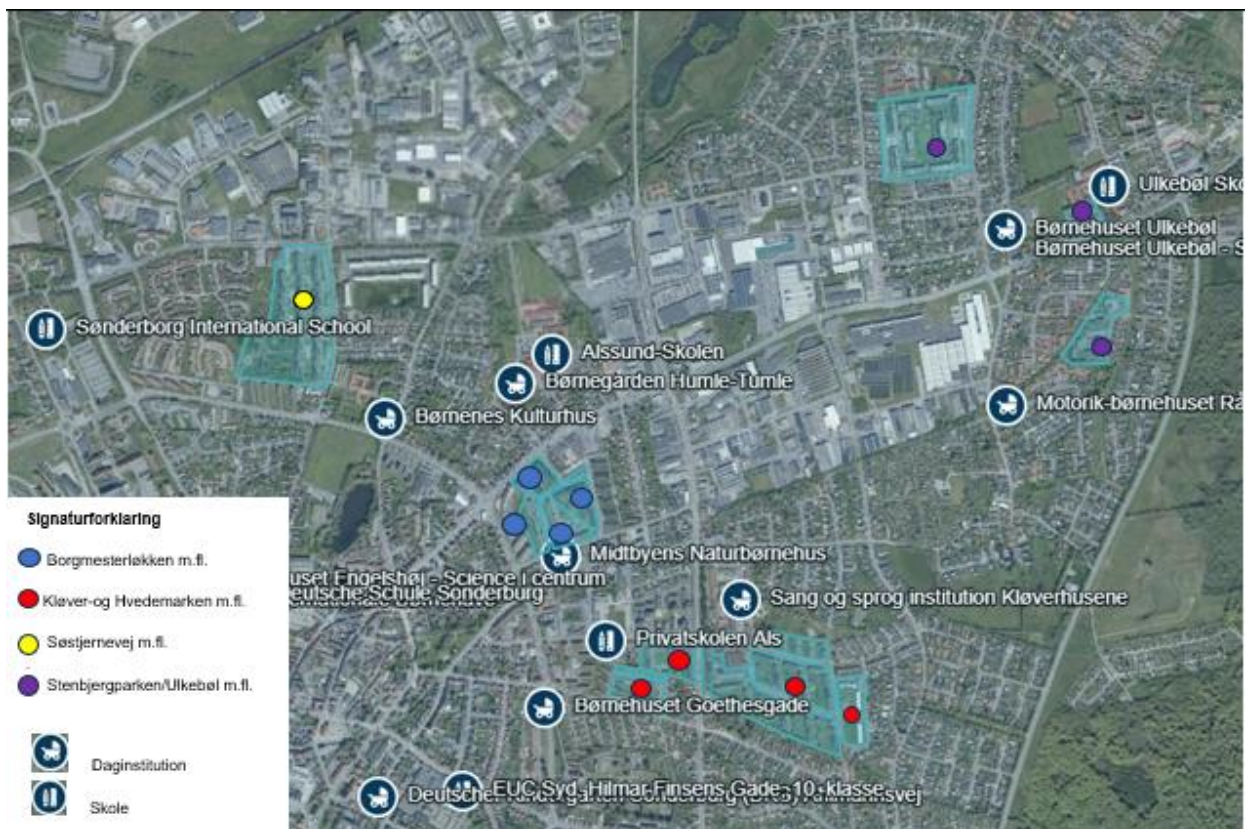
I den boligsociale helhedsplan 2021-2025 har vi blandt andet haft fokus på:

- At få flere til at blive en del af arbejdsfællesskabet i tæt samarbejde med det fremskudte jobcenter.

- At reducere fravær og øge trivslen i skolerne i et tæt samarbejde med skoler og familierne
- At skabe sunde fællesskaber i foreningslivet og fritidsjob for unge, så færre vælger en kriminel løbebane
- At opbygge fællesskaber og understøtte det gode naboskab for at reducere ensomhed og skabe tryghed i boligområderne
- At understøtte beboerne i at få en sund økonomi ved at tilbyde økonomisk rådgivning.

Alle indsatser har været i tæt samarbejde med kommune, boligorganisation og øvrige samarbejdspartnere. Det er de erfaringer, vi ønsker at udbrede til de nye boligområder, så endnu flere beboere, der har behov for ekstra støtte igennem lokale indsatser, kan få det. Den boligsociale helhedsplan 2025-2029 omfatter 14 boligafdelinger fordelt i Sønderborg og i Nordborg og omfatter ca. 4000 beboere. Det betyder, at selv om vi bygger videre på vores gode erfaringer, så vil de boligsociale aktiviteter blive tilpasset efter de behov, der er i de enkelte boligafdelinger og ved de enkelte beboere.

Kort over boligområder i Sønderborg

Der er i Sønderborg by tale om større boligområder bestående af etagebyggeri. Boligområderne består af flere forskellige boligafdelinger fordelt på de forskellige boligorganisationer. Beboersammensætningen i boligområderne varierer, hvor vi i nogle boligområder ser en del børnefamilier og beboere med ikke-vestlig baggrund, ser vi i andre områder en del enlige beboere, hvor der er få børn i området og en del beboere, med særlige støttebehov indenfor socialpsykiatrien.

Søstjernevej m.fl. området (gul på kortet)

Området blev i 2020 udnævnt til et parallelsamfundsområde sammen med Nørager, som ligger på den modsatte side af Kærvej, og indgår på Regeringens omdannelsesliste. Der har derfor været udarbejdet

en Udviklingsplan for boligområdet, hvor der er reduceret i boligmassen i Nørager, så alle beboere i Nørager er blevet genhuset og 18 boliger på Søstjernevej er blevet ommærket til studieboliger (der henvises til pkt. 4). Den 1. december 2024 udgik Søstjernevej m.fl. af parallelsamfundslisten. Grundet omdannelsen af afd. 35 Nørager i forbindelse med udviklingsplanen, er boligafdelingen ikke omfattet af den boligsociale helhedsplan for 2025-2029.

Boligområdet har 673 beboere fordelt på 318 husstande og boligområdet råder over 324 boliger, hvoraf 306 er familieboliger i etagebyggeri og 18 ungdomsboliger. Boligerne er opført i 1970 og består af etagehøje betonelementer.

Boligområdet ligger ca. 1,5 km. fra Sønderborg centrum og der er indkøbsmuligheder lige ved boligområdet. Alssund-Skolen og to daginstitutioner ligger i umiddelbar nærhed. Ved Alssund-skolen ligger også den kommunale svømmehal og flere sportsforeninger gør brug af de kommunale haller. Dertil har den kommunale skoletandpleje en afdeling på skolen.

I boligområdet er 50 % af beboerne i alderen 0-29 år, så der er tale om en yngre beboersammensætning bestående af mange børnefamilier og en overvægt af beboerne har ikke-vestlig baggrund. Mange af beboerne har komplekse problemstillinger, som f.eks. et begrænset økonomisk råderum og en stor andel udenfor arbejdsfællesskabet. Det ses også for børn og unge, hvor næsten halvt så mange som kommunegennemsnittet får 2,0 i dansk og matematik ved den afsluttende eksamen i grundskolen – hvilket direkte påvirker deres mulighed for at tage en ungdomsuddannelse. Det kan videre ses i at andelen af unge imellem 18-29 år, der ikke har en uddannelse efter grundskolen, ligger næsten dobbelt så højt som blandt øvrige unge i kommunen. Hertil ses det, at boligområdet procentuelt ligger højt på andel dømte beboere.

Borgmesterløkken m.fl. området (blå på kortet)

Boligområdet består af fire boligafdelinger fordelt på to boligorganisationer: Borgmesterløkken 1-19, Skriveløkken, Rådmands-Borgmesterløkken og Kloster-Majløkken. De enkelte boligafdelinger varierer en del i graden af udsathed, men de deler samme indfaldsveje, legepladser og grønne områder, hvorfor de komplekse problemstillinger, der er ved beboerne i nogle af afdelingerne, kan påvirke og skabe utryghed for hele boligområdet.

Der bor 559 beboere i boligområdet fordelt på 365 husstande. Boligerne er opført imellem 1957-1959 som etagebyggeri i mursten og afdeling 15, Kloster- Majløkken har gennemgået en ombygning i 1982. Boligområdet har ikke et fælles beboerhus og nogle af afdelingerne mangler en afdelingsbestyrelse.

I boligområdet er næsten halvdelen af beboerne i alderen mellem 0-29 år, der er 86 børn under 17 år. 47 børn går på de kommunale grundskoler. Boligområdet hører under Alssund-Skolens distrikt. I 2021 blev den større daginstitution Midtbyens Naturbørnehus opført overfor boligområdet. Midtbyens Naturbørnehus kan rumme op til 130 børn fordelt på vuggestue og børnehave. For området gør det sig gældende, at ca. dobbelt så mange unge som de øvrige i kommunen ikke har en uddannelse efter grundskolen.

Der ses for boligområdet at en del beboere har komplekse problemstillinger. I to af boligafdelingerne i boligområdet ligger andelen af sigtelser ca. fire gange højere end kommunegennemsnittet og de samme gør sig gældende for andelen af domme blandt beboere i området, hvilket kan påvirke de øvrige beboeres oplevelse af tryghed i boligområdet. Dertil står et højt antal af beboerne udenfor arbejdsmarkedet.

Kløver – Hvedemarken m.fl. området (rød på kortet)

Boligområdet omfatter fire boligafdelinger: Kløver- og Hvedemarken og Primulavej, som ligger på den ene side af den større indfaldsvej Grundtvigs Allé og på den modsatte side ligger boligafdelingerne Vølundsparken og Ryttervænget. Kløver- Hvedemarken udgør den største boligafdeling i boligområdet med 811 beboere fordelt på 422 husstande og området er sammen med Primulavej klassificeret som et forebyggelsesområde.

Boligafdelingerne i boligområdet er opført imellem 1962-1970. Boligafdelingerne er etagebygninger i betonelementer. Kløver-Hvedemarken har gennemgået facaderenovation med mursten og Primulavej har i 2009 været under ombygning. Boligområdet er beliggende ca. 3 km. fra Sønderborg centrum. Boligområdet hører under skoledistriktet Sønderkov og der fire daginstitutioner i tæt beliggenhed til boligområdet. Der er indkøbsmuligheder i Kløvercentret, som er beliggende ved boligafdelingen Kløver-Hvedemarken.

Beboersammensætningen for de fire boligområder er forholdsvis ensartet. Der er en høj andel børnefamilier, en høj andel børn og unge og en høj andel af beboere med ikke-vestlig baggrund. Der ses komplekse problemstillinger for nogle af beboerne i boligområdet. Et højt antal af beboerne står udenfor arbejdsmarkedet og særligt for Kløver-Hvedemarken er der en ekstra opmærksomhed på forebyggelse af kriminalitet, da der er set en stigende tendens i både sigtelser og dømte – data fra politiet viser, at dobbelt så mange af de sigtede er i aldersgruppen 15-29 år, hvilket er den unge målgruppe. Der er dertil et fokus på beboernes helbredstilstand, da der er flere kontakter til privatpraktiserende læger og en halvering af tandlægebesøg sammenholdt med de øvrige indbyggere i Sønderborg.

I forhold til børn og unge ses det, at næsten 200 børn går på de kommunale grundskoler og at de har et lavere karaktergennemsnit end øvrige unge i kommunen ved afgangseksamen. Derudover viser kommunale data, at boligområderne procentuelt ligger over dobbelt så højt på myndighedsindsatser indenfor børn, unge og familier end den øvrige del af kommunen. Myndighedsindsatserne dækker over både socialsager og handicapsager for børn og unge. Desuden er det mere end dobbelt så mange unge, der ikke tager en uddannelse efter grundskolen i boligområderne. Ses der på de yngre børn i boligområdet, så viser en spørgeskemaundersøgelse blandt de kommunale daginstitutioner, at de oplever særligt sprogudfordringer, som en udfordring i samarbejdet med familierne, manglende deltagelse i aktiviteter og arrangementer i daginstitutionen og manglende kommunikation og oplysning fra hjemmet til daginstitution ved eks. fravær.

Stenbjergparken/Ulkebøl m.fl. området (Lilla på kortet)

Området Stenbjergsparken/Ulkebøl omfatter tre boligafdelinger fra tre forskellige boligorganisationer. Beboersammensætning de tre boligafdelinger imellem adskiller sig fra hinanden. Den største boligafdeling i området er Stenbjergparken med 637 beboere fordelt på 234 husstande. Boligafdelingen er opført i 1968 og består af 10 blokke i tre etagers betonbyggeri med et støtte grønt fællesområde i midten af boligafdelingen. Boligafdelingen er beliggende ca. fire kilometer fra Sønderborg centrum. Stenbjergparken hører under Ulkebøl-Skoles distrikt og daginstitutionen Børnehuset Ulkebøl ligger i kort afstand til boligafdelingen. Området er beliggende nær flere indkøbsmuligheder.

Denne boligafdeling har den højeste andel af børn og unge af alle boligafdelingerne. Dertil har boligafdelingen den højeste andel af beboere med ikke-vestlig baggrund – denne beboergruppe udgør ¾ af alle beboere. Der ses en høj andel af beboere med grundskolen som højeste gennemførte uddannelse

og som står udenfor arbejdsmarkedet, ligesom gennemsnitsindkomsten for boligafdelingen næsten er halvdelen af den gennemsnitlige husstandsindkomst i kommunen.

Ses der på børnene og de unge i området opleves lignede udfordringer i samarbejdet med daginstitutionerne som beskrevet om Kløver- Hvedemarken. Boligafdelingen ligger ca. 3 procentpoint højere end kommunegennemsnittet på myndighedsindsatser for børn, unge og familier, hvilket både kan være socialsager og handicapsager.

Ses der på de unge, der afslutter grundskolen så ses der et højere skolefravær og at de næsten ligger 20 procentpoint under kommunens øvrige unge i forhold til at gennemføre skolen med 2,0 i karakterer i dansk og matematik. En så lav karakter i dansk og matematik har direkte indflydelse på den unges mulighed for at få en ungdomsuddannelse og det afspejler tallene også. Det ses f.eks. i andelen af unge, der uden uddannelse eller beskæftigelse udgør hver femte ung i boligafdelingen. Ungdomskriminalitet er et opmærksomhedspunkt for boligafdelingen. Det opleves, at unge "hænger ud" i kælderrum og at der kan opstå konflikter i boligområdet. Data fra politiet viser, at halvdelen af antal sigtelser i boligafdelingen er unge under 29 år, hvoraf tre sigtelser er på unge under 15 år, hvilket er bekymrende. Andelen af dømte i boligafdelingen udgør 1,89% af alle beboere, hvilket er væsentligt at have fokus på, for selvom andelen er ca. dobbelt så høj som kommunegennemsnittet, er det dog fortsat en relativ lille gruppe, der udviser kriminel adfærd.

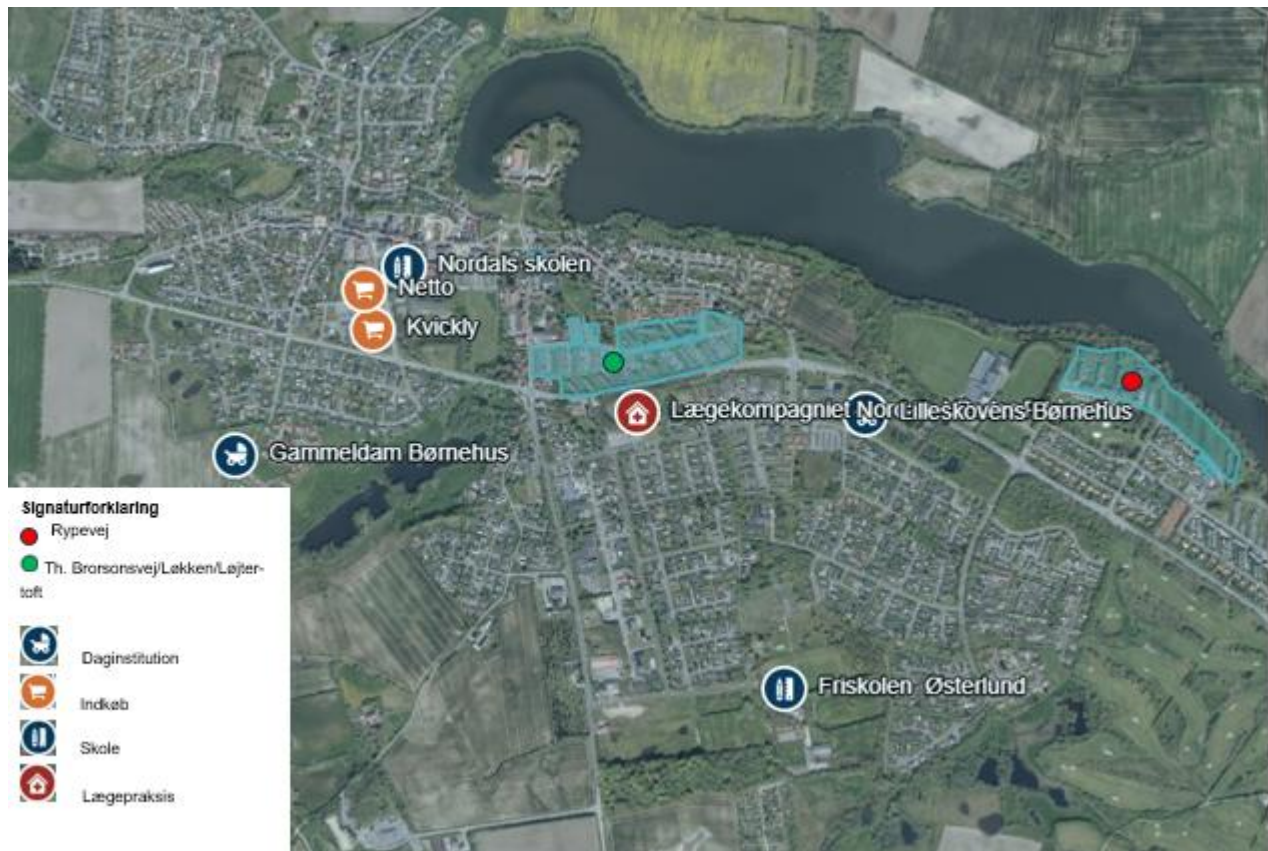
Boligområdet Morbærhegnet/ Augustenborg Landevej adskiller sig fra de ovenstående boligområder ved at der er mange enlige beboere imellem 18 år og 64 år og næsten ingen børn. Få beboere har ikke-vestlig baggrund og hovedparten har en dansk baggrund.

Morbærhegnet har en høj andel af beboere, der modtager sociale indsatser for voksne (socialpsykiatri). Boligorganisationerne oplever, at nogle af de beboere, der flytter til boligafdelingerne, har en høj grad af udsathed bl.a. med tidligere at have været uden bolig og nogle med rusmiddelproblematikker. Det opleves desuden, at nogle af beboerne kan være udfordrede i at få betalt huslejen, hvilket kan have den konsekvens, at de bliver udsat af boligen. Andelen af dømte for området er næsten fire gange højere end kommunegennemsnittet og næsten halvdelen af beboerne står udenfor arbejdsmarkedet.

Morbærhegnet er et treetagers murstensbyggeri opført i 1982 som familieboliger. Der er 120 husstande og 158 beboere i afdelingen. Den er beliggende ca. fire km. fra Sønderborg centrum og med udgang mod en af de større indfaldsveje til Sønderborg, Borgmester Andersens vej.

Augustenborg Landevej er en mindre boligafdeling med 36 husstande, som ligger ved siden af Ulkebøl-Skole på Augustenborg Landevej og få hundrede meter fra Morbærhegnet. Afdelingen består af to etagebyggerier i mursten og resten af boligerne er rækkehuse. Afdelingen har tidligere været ungdomskollegium i Sønderborg og blev omdannet i 2019. Afdelingen er i en positiv udvikling. På grund af afdelingens størrelse er en del data diskretioneret men det ses dog, at gennemsnitsindkomsten for boligafdelingen er lav sammenlignet med kommuneniveau, 22 % af beboerne har grundskole som højest fuldførte uddannelse og 34 % af beboerne står udenfor arbejdsmarkedet.

Kort over boligområder i Nordborg

Nordborg-området (grøn og rød på kortet)

Boligområdet i Nordborg består af boligafdelingen Th. Brorsonsvej m.fl. og Rypevej. Th. Brorsonsvej m.fl. består af 162 boliger; 84 familieboliger i etagebyggeri opført i 1954, 46 rækkehuse opført i 2018 ifm. omdannelse af boligområdet og 32 blandede familieboliger. Boligafdelingen ligger centralt i Nordborg tæt på indkøbsmuligheder og i tæt nærhed af to daginstitutioner. Boligafdelingen hører under Nordals Skolens distrikt, men der er dertil fire friskoler i Nordals området. Rypevej er opført i 1960 med 100 lejemål i to-etagebyggeri i mursten og har været under ombygning i 2013, hvor der bl.a. er blevet nedlagt fire etagebygninger grundet tomgang i afdelingen. Afdelingen ligger ca. to km. fra Nordborg centrum. Nordborg er beliggende på den nordlige del af Als ca. 30 km. fra Sønderborg centrum.

Boligområdet i Nordborg adskiller sig i beboersammensætningen fra Sønderborg. Her ses der en overvægt af beboere med dansk baggrund og beboere over 30 år udgør hovedparten af beboerne. Der er ca. 100 børn og unge op til 29 år i boligområdet. Der er en lav gennemsnitsindkomst og en høj andel af beboerne står udenfor arbejdsmarkedet, hvor det i den ene afdeling omfatter næsten 50% af beboerne, hvoraf halvdelen er på førtidspension.

For børn og unge ses det, at andelen af myndighedsindsatser indenfor børn, unge og familie er næsten dobbelt så høj som kommunegennemsnittet og skolefraværet er højere end i den øvrige del af kommunen. En stor andel ikke er i uddannelse eller beskæftigelse efter grundskolen (34,38%), hvilket er næsten dobbelt så mange som kommunegennemsnittet. Andelen, der har grundskolen som højeste gennemførte uddannelse udgør for den ene afdeling næsten 65% - markant højere end blandt øvrige unge. Den manglende uddannelse efter grundskolen har betydning for beskæftigelsesmuligheder og husstandsindkomsten senere i livet. Begge boligafdelinger i Nordborg overskrider parallelsamfundskriterierne ift. andel dømte. Særligt Rypevej ligger højt med 3,20% mod kommunegennemsnittet på

0,75%. Andelen af sigtelser ligger tre gange højere end kommunegennemsnittet for begge boligafdelinger sammenlagt. Fire af de sigtede er imellem 15-29 år.

Parallelsamfundskriterier

Regeringens definition af et parallelsamfund betegner et særligt udsat boligområde, hvor over halvdel af beboerne har ikke-vestlig baggrund og hvor beboersammensætningen opfylder specifikke kriterier for uddannelsesniveau, beskæftigelse, indkomst og kriminalitet.

Når en boligafdeling opfylder flere af kriterierne for parallelsamfund, så er der tale om et boligområde, hvor der er komplekse sammenhængende socioøkonomiske udfordringer. Hvis mange beboere er udenfor arbejdsmarkedet, medfører det en lavere husstandsindkomst. Dette kan gøre den enkelte husstand særligt sårbar overfor eks. prisstigninger eller forbrugsomkostninger, ligesom det kan medføre fravalg ift. sundhedsfremme som nødvendige medicinudgifter, tandlæge mm. Det kan også have betydning for børnenes mulighed for at deltage i sociale fællesskaber og foreningsliv, hvilket kan øge risikoen for udvikling af uhensigtsmæssig adfærd og sårbarhed overfor rekruttering til kriminelle miljøer.

I nedenstående fremgår parallelsamfundskriterierne for de udvalgte boligafdelinger. Overskridelse af parallelsamfundskriterierne er markeret med rødt og overskridelse af forebyggelseskriterierne markeret med gult i skemaet og indikerer, at der her skal være en særlig opmærksomhed på boligafdelingens udvikling.

	Beboere	Udenfor arb. mar- ked	IE ikke vestlige	Dømte	Kun grund- skole	Gns. ind- komst
Afdelingsnavn	1/1-2024	> 40 pct. (2022- 23)	> 50 pct. (1/1- 2024)	≥ 2,12 pct. (2022 og 2023)	> 60 pct. (1/1-2024)	< 55 pct. (År 2023)
13, Rådmands- & Borgmesterløkken	177	31,3	52,5	-	58,9	66,7
15, Kloster-Majløkken m.fl.	159	31,9	28,3	0,00	52,2	61,9
18, Ryttervænget	166	44,5	27,7	-	48,6	62,6
20, Vølundsparken	174	35,1	49,4	-	63,8	63,0
22, Kløver- & Hvedemarken	811	36,9	52,7	1,68	68,9	62,0
24, Søjsternevej/ Søgræsvej/ Kor- ralvej/Konkylievej/Ringbakken	673	39,5	65,1	1,69	71,1	61,0
30, Stenbjergparken	637	39,8	74,1	2,11	70,2	56,5
10 – Sønderborg	130	22,8	19,2	-	38,1	71,5
11 – Sønderborg	113	19,3	15,0	-	45,1	71,7
21 – Sønderborg (Ulkebøl)	155	48,5	12,3	1,37	47,0	61,4
1, Løjtertoft/ Th. Brorsens Vej/Løk- ken	233	47,5	26,6	2,37	64,8	60,4
8, Rypevej	145	36,3	24,1	3,20	46,2	67,8

Udenfor arbejdsmarkedet: Tre af boligafdelingerne overskrider parallelsamfundskriterie ift. andelen af beboere udenfor arbejdsmarkedet og syv af boligafdelingerne overskrider forebyggelseskriteriet på over 30 % udenfor arbejdsmarkedet.

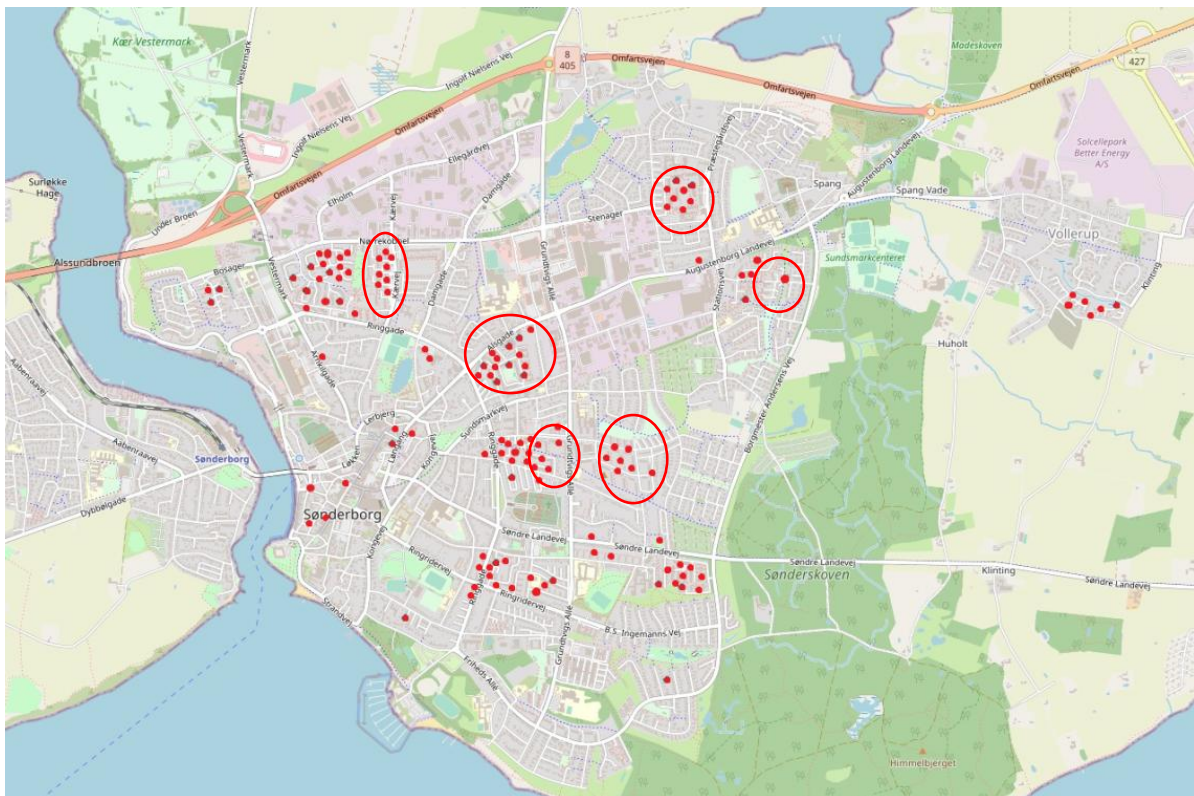
Andel beboere med ikke-vestlig baggrund: Fire boligafdelinger overskrider parallelsamfundskriterierne på andelen af beboere med ikke-vestlig baggrund og én boligafdeling overskrider forebyggelseskriteriet.

Dømte: Tre boligafdelinger overskrider parallelsamfundskriteriet for dømte beboere og to afdelinger overskrider forebyggelseskriteriet for dømte beboere, som ligger på 1,5% eller derover.

Kun grundskole: Fem boligafdelinger overskrider parallelsamfundskriteriet ift. andel af beboere med grundskolen som højeste gennemførte uddannelse.

Gns. indkomst: Otte af de udvalgte boligafdelinger overskrider forebyggelseskriteriet ift. gennemsnitsindkomsten, som er <65%.

Genhusning i forbindelse med udviklingsplanen for Nørager og Søstjernevej m.fl.

Som en konsekvens af den igangværende udviklingsplan for Nørager og Søstjernevej m.fl. er 236 lejebolige nedlagt og beboerne er enten blevet genhuset eller har fundet en ny bolig på egen hånd. Ovenstående kort markerer genhusningen af husstande (røde prikker) fra omdannelsesområdet til øvrige almindelige boligafdelinger i Sønderborg by. De udvalgte boligafdelinger i en kommende boligsocial helhedsplan er markeret med en rød ring. Det ses, at flere af de genhusede beboere er blevet genhuset i boligafdelinger, der er omfattet af den kommende boligsociale helhedsplan. I Kløver- Hvedemarken, Primulavej, Stenbjergparken og Søstjernevej m.fl. Gælder reglerne for fleksibel udlejning ligesom der løbende i genhusningen har været brugt særlige udlejningskriterier for andre afdelinger, herunder

Borgmesterløkken m.fl. Det betyder, at beboere der opfylder kriterierne på parallelsamfundslisten ikke er blevet genhuset her. I de øvrige afdelinger, hvor der er blevet genhuset husstande fra Nørager, vil det potentielt kunne rykke på parallelsamfundskriterierne for de enkelte afdelinger.

2. Vision for boligområdet

Vores vision for områderne tager afsæt i de særlige udfordringer, vi kan se for de enkelte boligafdelinger og vi bygger videre på de boligsociale erfaringer, der er opbygget i Sønderborg siden 2008 og vi samtænker indsatserne med de kommunale visioner og politikker på områderne.

Sønderborg Kommunes vision for 2022-2025 har følgende fem fokusområder: *Uddannelser; Grøn omstilling; Turisme; Levende byer, lokalsamfund og fællesskaber og Et godt liv.* Visionen for den boligsociale helhedsplan understøtter tre ud af kommunens fem fokusområder.

Sønderborg Kommune ønsker, *"at kommunen skal gøres til en attraktiv uddannelsesby og tiltrække flere uddannelser. Dertil er der et stort fokus på, at uddannelse har en afgørende betydning for den enkeltes vej igennem livet, hvorfor kommunen vil skabe forudsætningerne for, at alle børn og unge udnytter deres fulde potentiale og tager en uddannelse uanset forudsætninger og baggrund..."*

Vi kan se, at alt for mange unge fra boligområderne ikke tager en uddannelse efter grundskolen og det ønsker vi at ændre ved, i tæt samarbejde med den kommunale ungeindsats, at understøtte unge i at komme i uddannelse og at gennemføre uddannelse. Vi ved, at familien er central for barnet og den unges trivsel og derfor vil vi sætte fokus på familien og barnet fra en tidlig alder, fordi vi ved at hele barndommen og ungdommen har betydning for, at barnet og den unge senere kan udnytte deres fulde potentiale i livet – det forudsætter det bedste udgangspunkt fra start.

Hertil mener Sønderborg Kommune, at alle har ret til et godt liv og det sker ved at *"vi tror på borgernes potentiale og arbejder for, at alle borgere kan få et aktivt, selvstændigt og meningsfuldt liv. Flest mulige ledige skal blive en del af arbejdsfællesskabet – også de ledige, der har komplekse problemer. Derfor skal indsatserne gå på tværs, og borgeren skal opleve sammenhæng."*

Vi ved også, hvor betydningsfuldt det er for den enkelte, at være en del af arbejdsfællesskabet og hvordan det kan ændre de økonomiske forudsætninger positivt for den enkelte og familien og derfor vil vi arbejde for at inkludere flere af beboerne i arbejdsfællesskabet og vi vil se potentialet i den enkelte beboer.

Desuden ønsker Sønderborg kommune, at *"prioritere udviklingen af lokalområder ved at understøtte fællesskaber og skabe attraktive bosætningsområder. Det skal tiltrække turister, skabe nye jobs og en øget bosætning."*

Trykke boligområder er attraktive boligområder og derfor vil vi arbejde for at sænke kriminaliteten og øge beboernes engagement i deres boligafdeling og i fællesskabet. Det vil vi gøre i et tæt samarbejde med beboerne selv, de lokale foreninger, NGO'er og øvrige samarbejdspartnere.

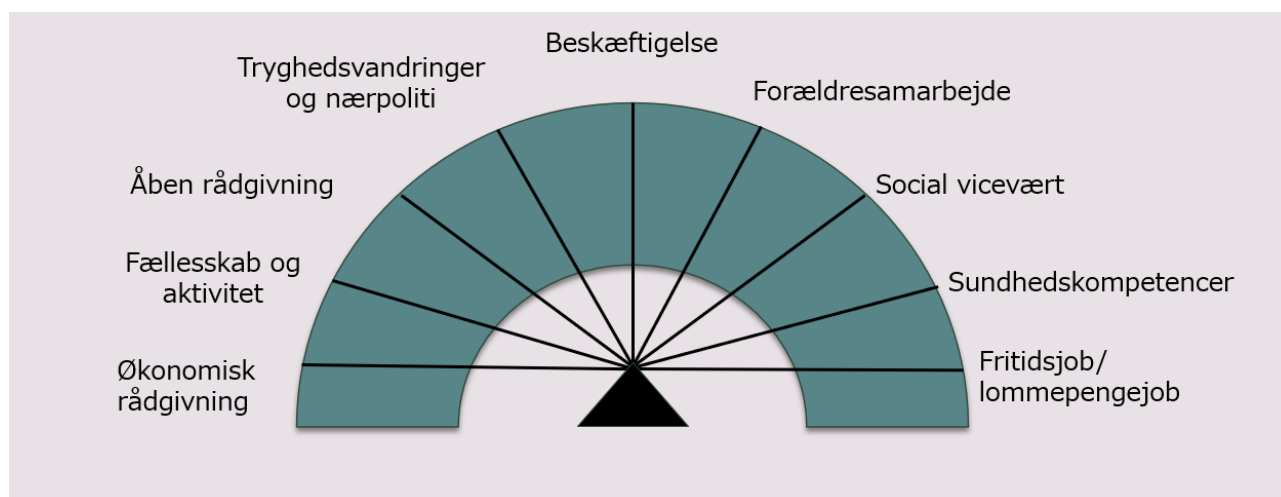
Vores vision understøtter også Danmarks Almene Boligers (BL) målsætning om, *"at skabe boligområder med social sammenhængskraft og invitere flere beboere med i både den demokratiske samtale og i sociale fællesskaber."*

Vision:

"Vi vil skabe sammenhængende og bæredygtige boligområder ved at arbejde for øget beskæftigelse og uddannelse, styrke sundhed og tryghed, sænke kriminaliteten gennem forebyggende tiltag, samt styrke beboernes aktive deltagelse i fællesskaber og lokalområder. Vi vil have et særligt fokus på støttende tiltag i overgangene i børn og unges liv. Vi vil modarbejde forventningsfattigdom og arbejde for mobiler af lokalområdet og beboerne, fordi vi tror på, at beboerne bedst selv kan definere, hvad der skal til, for at de kan nå mål i eget liv og i egne fællesskaber."

Strategi:

Vi er inspireret af principperne for relationel velfærd¹ og ønsker at omsætte disse i en Sønderborg kontekst. Beboersammensætningen i de enkelte boligafdelinger adskiller sig fra hinanden og det vil være forskelligt, hvilke behov afdelingerne og beboere har. Samtidig skal de boligsociale aktiviteter brede sig over flere boligafdelinger og et større geografisk område end tidligere, hvilket forudsætter at der tænkes i ressourcebrug og samarbejdes på nye måder. Derfor vil vi arbejde ud fra en vifte af indsatser og aktiviteter, som beskrives nærmere i delaftalerne for de enkelte indsatsområder. Som en fælles underliggende for aktiviteterne vil være principperne for relationel velfærd, hvor løsningen udvikles i samarbejde med beboerne. Nogle aktiviteter vil have karakter af at være mere prædefinerede, mens andre aktiviteter vil være mere åbne og behovsdefinerede. Fælles for alle aktiviteter vil være, at de skal være fleksible og flytbare alt efter behov i de enkelte boligafdelinger.

Denne metodiske tilgang forudsætter boligsociale medarbejdere, der kan arbejde både med konkrete aktiviteter indenfor deres kompetenceområde, men i højere grad også i faciliterende tovholderfunktioner. Der vil være en agilitet i den boligsociale funktion, da disse kan ændres alt efter de behov, der gives udtryk for ved målgruppen. Det betyder også, at der skal ledes på en ny måde, hvor der i højere grad arbejdes ud fra rammer og succeskriterier og hvor der er en tydelighed i hhv. projektleders og personaleleders ledelsesansvar og et tæt samarbejde. Projektlederen har den daglige ledelse og leder på opgaven og målsætningerne i den boligsociale helhedsplan. Medarbejderne i det boligsociale team refererer til projektlederen og projektlederen har mandat til at sikre ressourcer og opgavemæssige prioriteringer for det boligsociale team. Personalelederen har personaleledelsen og den faglige sparring, men projektlederen har beslutningskompetencen og mandatet til at sætte retningen for det boligsociale team.

¹ Når vi taler om relationel velfærd, betyder det i praksis, at vi er optaget af at skabe helhedsorienterede, involverende og håndholdte indsatser, der tager udgangspunkt i, hvad der fylder for det enkelte menneske, frem for på forhånd at have defineret udfordring og løsning. Vi tror på, at det er i relationen mellem borger og fagperson, at vi i fællesskab identificerer individuelle udfordringer og løsninger.

Der etableres et satellitkontor i Nordborg, så vi sikrer nærheden til beboerne i boligafdelingerne i Nordborg.

Særligt fokus på børn og unge (Uddannelse og Livschancer)

I forhold til børn og unge slår boligafdelingerne negativt igennem på flere vigtige parametre, herunder højere fravær i grundskolen, lavere karakterer i dansk og matematik og langt færre unge tager en uddannelse efter grundskolen. Sammenlagt har 5,32 % af eleverne, fravær mere end ni dage, hvilket er højere end kommunegennemsnittet på 3,8 %.² og i nogle af boligafdelingerne er det op mod 50 % af de unge der ikke har taget eller er i gang med en ungdomsuddannelse. Dertil er det kun 71 % af de unge i boligområderne, der gennemfører afgangsprøven med 2,0 i dansk og matematik, mod 90% blandt kommunens øvrige unge. Karaktergennemsnittet på 4,89 for de unge i de udsatte boligområder ligger gennemsnitligt to karakterer under kommunens øvrige unge. Hvis de unge gerne vil tage en gymnasial uddannelse, kræver det et gennemsnit på 5 i lovbundne prøver og erhvervsuddannelsernes optagelseskrav er, at den unge mindst skal have et gennemsnit på 2,0 i dansk og matematik. De unge fra boligområderne er altså udfordret igennem deres vej gennem uddannelsessystemet. Vi vil have et særligt fokus på børn og unge og på de overgange, de har i livet frem mod voksentilværelsen fx i overgangen fra børnehave til skole og skole til ungdomsuddannelse. Vi ønsker igennem støttende tiltag og tæt samarbejde med institutioner, grundskoler og forældre, at skabe de bedst mulige forudsætninger for, at børn og unge kan udnytte deres fulde potentiale, kommer i uddannelse og senere beskæftigelse

Vi mener, at forældrene er afgørende for børn og unges udvikling og vi vil derfor have fokus på forældreinddragelse, forældresamarbejde og forældrekompetencer. I den nuværende projektperiode har vi haft fokus på børn i grundskolen, og de erfaringer vil vi gerne bringe i spil i en tidlig forebyggende indsats. Vi vil arbejde med en tidlig forebyggende indsats i tæt samarbejde med familien, kommunale instanser og øvrige aktører, hvor vi har udgangspunkt i erfaringerne fra den nuværende projektperiode, påbegynder indsatsen tidligere og fortsætter samarbejdet op igennem barnets tid i grundskolen.

Der er opmærksomhed på, at ikke alle grundskoler er omfattet af aktiviteterne i den boligsociale helhedsplan. Dette drejer sig blandt andet om grundskolen, Alssund Skolen, der er centralt beliggende nær to større boligområder. Alssund Skolen har en inklusionsmedarbejder ansat. Der er fokus på, at den boligsociale helhedsplan ikke i samme omfang kan påvirke de uddannelsesmæssige indikatorer for de børn og unge, der går på skolen, hvilket kan påvirke de samlede resultater af den boligsociale helhedsplan. Dette vil løbende være et fokuspunkt i den boligsociale bestyrelse.

Vi vil have et særligt fokus på unge, der ikke tager en uddannelse efter grundskolen og i særdeleshed på NEET-gruppen³ for at støtte en god overgang fra skole til uddannelse. I nogle af boligafdelingerne er andelen af unge, der ikke tager en uddannelse efter grundskolen på over 50 %. Vi ønsker at understøtte de unge i at komme i uddannelse, fastholdes i uddannelse og gennemføre uddannelse efter grundskolen.

Den boligsociale strategi indenfor indsatsområdet Uddannelse og Livschancer spiller sammen med og understøtter Sønderborg Kommunes "Den sammenhængende Kommunale Ungeindsats i Praksis af 2019" og "Helhedsplanen for Børn og Uddannelse af den 3. maj 2017 om Kvalitet i dagtilbud og skoler."

² Sønderborg Kommune, Skole og Uddannelse, fraværstatistik, marts 2024

³ NEET: Not in Employment, Education or Training

Flere skal være en del af fællesskabet på arbejdspladser og i foreninger (Beskæftigelse)

Et hovedtræk for de udsatte almene boligafdelinger er, at en høj andel af beboerne er udenfor arbejdsmarkedet. For de udvalgte boligafdelinger ligger gennemsnittet på 36,4 %. Beboere på førtidspension udgør 55,6 % af andelen udenfor arbejdsmarkedet.

Gennem målrettede aktiviteter og indsatser vil vi understøtte flere beboere i at finde plads på arbejdsmarkedet. De understøttende indsatser kan være mangeartede og afklares med den enkelte beboer. Vi vil også arbejde med de rammer, der kan være en barriere for, at beboeren kommer på arbejdsmarkedet. Det kan være faktorer som dårlig økonomi eller manglende kendskab til det offentlige system, krav og forventninger.

Det gælder også de unge, der ikke er i uddannelse eller beskæftigelse. Vi tror på, at nogle gange er vejen til uddannelse igennem arbejdsmarkedet og at en arbejdsidentitet er med til at skabe motivation for en uddannelse. De forebyggende boligsociale aktiviteter der fokuserer på overgange i børn og unges liv skal være med til at sikre, at børn og unge får fundamentet på plads, så flere tager en uddannelse og senere kommer i beskæftigelse.

Vi vil også have fokus på de beboere, der er på førtidspension og arbejde for at flere får lyst til at blive en del af foreningslivet eller på anden måde engagere sig i lokalområdet. Vi tror på, at de udgør en ressource for lokalområdet og de lokale foreninger og en mobilisering af disse vil komme den enkelte, familien og lokalområdet til gavn.

De strategiske pejlemærker i indsatsområdet Beskæftigelse læner sig op ad Sønderborg Kommunes strategier "Sønderborg Kommune: Danmarks bedste jobcenter, Beskæftigelsespolitik 2023-2026" og "Sønderborg Kommune: Den Sammenhængende Kommunale Ungeindsats (KUI)".

Børn og unge skal støttes i et liv uden kriminalitet og boligområderne skal opleves som trygge (Kriminalitetsforebyggelse)

Andelen af domme og sigtelser er generelt højere for de udsatte almene boligafdelinger end i kommunen som helhed. For de udvalgte boligafdelinger udgør andelen af dømte i gennemsnit 1,27% mod kommunegennemsnittet på 0,62%. Kriminalitet i lokalområdet kan have en afsmittende effekt på eller øge risikoen for rekruttering af børn og unge. Vi vil derfor arbejde med kriminalpræventive og tryghedsskabende indsatser på flere niveauer. Vi har et særligt fokus på kriminalitetsadfærd for de 15-29-årige og på forældre til børn og unge under den kriminelle lavalder, da de er særligt udsatte for rekruttering.⁴

Som en del af den forebyggende indsats vil vi arbejde for, at flere børn og unge i boligområderne får adgang til og deltager i meningsfulde fritidsaktiviteter. Målet er at styrke deres trivsel og skabe rammer for et aktivt fritidsliv, hvor de bliver en del af positive fællesskaber, udvikler nye kompetencer og opbygger selvtillid. Gennem sådanne fællesskaber styrkes de unges sociale og personlige udvikling, hvilket samtidig reducerer risikoen for, at de havner i kriminalitet eller mistrivsel.

En målrettet indsats for at engagere børn og unge i fritidsaktiviteter har dokumenteret langsigtede gevinster – både for den enkelte, for familien og for fællesskabet i boligområdet. Derfor vil vi fokusere på at bygge bro til sunde og udviklende fritidstilbud, der kan støtte de unges vej mod en positiv livsbane og styrke deres tilknytning til konstruktive fællesskaber.

⁴ Ungdomskriminalitetsnævnet

Derudover vil vi arbejde med kriminalitetsforebyggelse i en bredere forstand. Vi vil sætte fokus på den generelle tryghed i lokalområdet og beboernes oplevelse af denne. Flere undersøgelser har dokumenteret, at beboere i udsatte boligområder generelt oplever lavere tryghed sammenlignet med beboere i andre danske byområder.⁵ Derfor vil vi samarbejde om implementering af tryghedsvandring i udvalgte boligafdelinger som konkret værktøj til at skabe mere tryghed.

I det kriminalpræventive arbejde er lokalpolitiet en afgørende samarbejdspartner og det tætte samarbejde bidrager til hurtige koordinerede indsatser, når der opleves uro i boligområderne. Lokalpolitiet er også vigtige for at skabe tryghed i boligområderne, men det forudsætter, at beboerne har kendskab og relation til politiet, for at de henvender sig. Gennem et strategisk samarbejde omkring synligt nærpolti i boligområderne vil vi skabe flere platforme for opbygning af tillid og relationer mellem politi og beboere

Det boligsociale strategiske fokus i indsatsområdet Kriminalitetsforebyggelse spiller sammen med de politiske prioriteringer i "Regeringen (2017): Alle handlinger har konsekvenser – En reform af indsatsen mod ungdomskriminalitet".

Attraktive boligområder, godt naboskab og lighed i sundhed for beboerne (Medborgerskab og sammenhængskraft)

Vi ønsker at have fokus på ressourcerne i afdelingerne og understøtte flere beboere i at skabe gode fællesskaber i og udenfor boligområderne, understøtte frivilliges og NGO'ers initiativer for værdifulde foreningsaktiviteter, styrke det gode naboskab i området og arbejde for at flere beboere bliver aktive, demokratiske medborgere. Vi bygger her videre på de gode erfaringer vi har fra den boligsociale helhedsplan 2021-2025, hvor der i vores netværksskabende aktiviteter har været stort fokus på at etablere et godt naboskab og på at introducere bredt til Sønderborgs foreningsliv, kommunale tilbud og kulturinstitutioner.

Ligeledes vil vi sætte spot på den mentale og fysiske sundhed i boligafdelingerne. I tråd med regeringens sundhedsudspil og den almene sektors fokus på at styrke sundheden i de almene boligområder, vil vi arbejde med sundhedsfremmende indsatser og aktiviteter nær de borgere, som har de allerstørste sundhedsudfordringer. Dette kan være i form af opsøgende arbejde, tværfagligt og tværorganisatorisk samarbejde, brobyggende indsatser og fysiske tiltag i boligafdelingen.

Indsatsen understøtter Sønderborg Kommunes sundhedsmission, beskrevet i Sundhedspolitikken for 2023-2026, hvor ambitionen er at "knække kurven" i forhold til ulighed i sundhed og arbejde for, at flere borgere kan navigere i sundhedsvæsenet uanset livsvilkår og baggrund.

I alle indsatsområdets aktiviteter sigter vi mod at understøtte strategierne i "Sønderborg Kommune: Handleplan for Medborgerskab 2024-2025", KL og BL (2024) "Boligpolitik skal styrke den borgernære sundhed" samt Sønderborg Kommune "Mod på mere sundhed, Sundhedspolitik for Sønderborg Kommune 2023-2026".

Metodisk tilgang

Vi vil arbejde med en vifte af kommunedækkende, behovsdefinerede, helhedsorienterede, agile og datadrevne boligsociale indsatser, hvor boligorganisationer og kommune som primære samarbejdspartnere – i tæt dialog med øvrige samarbejdspartnere, frivillige foreninger og NGO'er understøtter

⁵Politiets Tryghedsundersøgelse 2017 – en måling af trygheden og tilliden til politiet i hele Danmark, de 12 politikredse i Danmark, de fem største byer og de særligt udsatte boligområder, Rigspolitiet, 2018.

lokalområdets, familiernes og den enkelte beboers behov for at nå i mål med beskæftigelse, sunde fritidsaktiviteter, uddannelse og fællesskab.

Beboersammensætningen i de enkelte boligafdelinger adskiller sig fra hinanden og det vil være forskelligt, hvilke behov afdelingerne og beboere har. Samtidig skal de boligsociale aktiviteter brede sig over flere boligafdelinger og et større geografisk område end tidligere, hvilket forudsætter at der tænkes i ressourcebrug og samarbejde på nye måder. Derfor vil vi arbejde med fire forskellige spor:

1. Vi vil i højere grad arbejde med relationel velfærd og afprøve nye tilgange med særligt fokus på de behov, der gives udtryk for i lokalområdet/familien/beboerne og i samarbejde med dem, finde de bedste veje for at nå i mål.
2. Vi vil udvide vores datamonitorering af boligområderne, så vi kan sikre, at der arbejdes efter aktuelle data. Det vil betyde, at vi i højere grad kan sætte ind der, hvor vi ser behovet og at alle aktiviteter og indsatser skal være agile og kunne ændres efter de konkrete behov.
3. Vi vil i højere grad arbejde faciliterende og koordinerende imellem lokalområdet og andre aktører og understøtte lokalområdets og andre aktørers tiltag fx etablering af foreninger, planlægning af arrangementer, fællesskaber mv.
4. Vi vil arbejde mere systematisk med fundraising og nye samarbejder med eksterne parter ud fra de behov, som lokalområdet eller boligafdelingen ser.

Alle boligsociale aktiviteter vil blive beskrevet i delaftalerne for de enkelte indsatsområder. Aktiviteterne vil bygge på et sammenhængende og helhedsorienteret grundlag, hvorfor aktiviteterne vil kunne overlappe hinanden på tværs af delaftalerne, kunne være tidsbegrænsede eller kunne tilpasses efter behovet i afdelingerne indenfor de strategiske rammer, der er besluttet.

Den boligsociale medarbejders rolle:

Den metodiske tilgang forudsætter boligsociale medarbejdere, der kan arbejde både med konkrete aktiviteter indenfor deres kompetenceområde, men i højere grad også i faciliterende tovholderfunktioner. Der vil være en agilitet i den boligsociale funktion, da disse kan ændres alt efter de behov, der gives udtryk for ved målgruppen.

Kommunikation:

Der udarbejdes en kommunikationsstrategi for den boligsociale helhedsplan. Strategien har til formål løbende at opdatere og informere beboerne om de boligsociale aktiviteter og tiltag og at få kommunikeret til samarbejdspartnere og til offentligheden om udvikling og resultater. Den boligsociale helhedsplan er ansvarlig for løbende kommunikation til beboere, samarbejdspartnere og den øvrige offentlighed.

Forpligtende samarbejde:

Samarbejdspartnerne igennem projektperioden kan være skiftende afhængig af aktiviteterne. Derfor udarbejdes der en forpligtende samarbejdsaftale ved indgåelse af samarbejde og den boligsociale bestyrelse er ansvarlig for samarbejdet med de kommunale forvaltninger og i boligorganisationerne.

3. Organisering

Parterne bag den strategiske samarbejdsaftale skal etablere en projektorganisation med en ansvarlig **bestyrelse** for gennemførelsen af den boligsociale indsats således, at en **éntydig og kompetent ledelse** kan sikre koordinering og styring af den lokale indsats og prioritere på tværs af alle niveauer og organisationer - herunder boligorganisationer, boligafdelinger og kommune.

Under bestyrelsen bør der etableres en eller flere (tematiske/geografiske) styre-/ følgegrupper.

Beskrivelsen af organiseringen skal suppleres med et organisationsdiagram. Endvidere skal der udarbejdes et kommissorium for bestyrelsen, der også beskriver, hvordan sekretariatsbetjening af bestyrelsen vil foregå. Kommissoriet uploades som bilag på sagen i driftsstøttesystemet.

Organisering

Den boligsociale helhedsplan bliver politisk forankret under Arbejdsmarkedsudvalget i Sønderborg Kommune idet vi ønsker at have et stærkt fokus på beskæftigelse og uddannelse for både unge og voksne i den kommende projektperiode. Der vil løbende blive politisk koordineret med hovedbestyrelserne i boligorganisationerne.

Organiseringen af den boligsociale helhedsplan består af:

- Netværkssekretariat – projektleder, medborgerskabskoordinator og boligsocialt team
- Bestyrelsen for den boligsociale indsats
- Faglig følgegruppe
- Beboerdemokratisk følgegruppe
- Projektgruppe for Udviklingsplan og Boligsocial Helhedsplan

Netværkssekretariat

I den kommende boligsociale helhedsplan er der et tydeligt ønske om at styrke koblingen mellem Sønderborg Kommune og de deltagende boligorganisationer på tværs af alle led i organiseringen. Erfaringerne fra den nuværende projektperiode har vist, at en stærk kommunal forankring har været værdifuld, men også rummer udfordringer – særligt når den boligsociale indsats udvides og flere aktører kommer til.

Med indgåelse af samarbejde med tre nye boligorganisationer er det nødvendigt at sikre en mere balanceret organisering, hvor både kommunale og boligorganisatoriske perspektiver får ligelig repræsentation. Den nye organisering skal understøtte et tættere samarbejde, større medejerskab og gensidig forpligtelse mellem parterne.

Derfor lægges der op til, at den daglige ledelse varetages af den boligsociale projektleder, som fortsat er forankret i Sønderborg Kommune. Den boligsociale projektleder har mandat og det ledelsesmæssige rum til at sikre ressourcer, agiliteten i indsatserne og de opgavemæssige prioriteringer, der skal til for at løfte den boligsociale indsats målsætninger. Dette omfatter også udlånte medarbejdere fra boligorganisation eller kommune i de aftalte timer, de indgår i den boligsociale helhedsplan. Projektlederen skal balancere alle samarbejdspartners interesser for at sikre fremdrift, undgå konflikter og skabe fælles ejerskab omkring den boligsociale helhedsplans mål. Projektlederen arbejder tæt sammen med en medborgerskabskoordinator, som går på tværs af de involverede boligorganisationer og forankres i Sønderborg Andelsboligforening.

Denne organisering skal sikre:

- Balance mellem kommunale og boligsociale interesser
- Tæt samarbejde og koordination mellem parterne
- En stærk ledelsesstruktur på tværs af geografisk spredte boligafdelinger
- Sikre stærk ledelse af det boligsociale team og fordeling af ressourcer for at imødekomme den agilitet, der lægges op til i den boligsociale indsats.

Projektlederen og koordinatoren har i fællesskab ansvar for den daglige drift og fremdrift i den boligsociale helhedsplan. De betjener både den boligsociale bestyrelse og de relevante følgegrupper samt sikrer løbende kommunikation med boligorganisationernes bestyrelser, det politiske niveau og beboerne.

Medborgerskabskoordinator: En central del af den nye helhedsplan er en metodisk tilgang, hvor indsatserne i højere grad er behovsdefinerede, helhedsorienterede, agile og datadrevne. Dette kræver, at der løbende afsættes ressourcer til den nødvendige dataindsamling og analyse, så indsatserne kontinuerligt kan justeres og målrettes de reelle behov i boligområderne. Medborgerskabskoordinatoren skal bidrage

til systematisk indsamling og anvendelse af data som grundlag for planlægning, justering og prioritering af boligsociale indsatser.

Udvidelsen fra 4 til 14 boligafdelinger – med betydelig geografisk afstand – stiller nye krav til kommunikation og synlighed. For at sikre et godt fundament skal medborgerskabskoordinatoren udvikle og implementere en kommunikationsstrategi med fokus på målrettet brug af sociale medier, lokal tilstedeværelse og tydelig formidling af resultater og aktiviteter på tværs af boligafdelingerne og blandt samarbejdspartnere.

Der vil være to lokationer med behov for daglig ledelse og nærvær, hvilket stiller krav til tilgængelighed og synlig ledelse i lokalområderne. Medborgerskabskoordinatoren vil understøtte projektlederen i daglig ledelse og nærvær på to centrale lokationer med fokus på synlig og tilgængelig tilstedeværelse i boligområderne - herunder understøtte lokale medarbejdere og samarbejdspartnere i det daglige arbejde.

Et andet vigtigt element i helhedsplanen er en styrket mobilisering og inddragelse af beboere og civilsamfund for at sikre stærke netværk og varige effekter. Medborgerskabskoordinatoren har til opgave at fremme og facilitere beboerdemokrati og frivilligt engagement gennem koordination og aktivering af lokale kræfter samt bidrage til kompetenceopbygning i boligafdelingerne med henblik på langsigtet forankring og ejerskab.

Det boligsociale team: De boligsociale medarbejdere er ansvarlige for udførelsen af de boligsociale opgaver, som beskrevet i delaftalerne. De refererer til den boligsociale projektleder, som har den daglige ledelse, på udførelsen af deres opgaver og på prioriteringer. De er personalemæssigt forankret i både boligorganisation og kommune. Det boligsociale team vil have primærkontor i Sønderborg og et satellitkontor i Nordborg. Der vil være rotation i arbejdssted og fleksibilitet efter det problemkompleks, der ses for boligafdelingerne.

Fremskudt beskæftigelsesindsats: Jobcenteret etablerer en fremskudt beskæftigelsesindsats bestående af fire jobmentorer, som er fysisk forankret i samme kontor som det øvrige boligsociale team. Medarbejderne vil være ansvarlige for de beskæftigelsesrettede indsatser for beboerne i boligområderne og de vil metodisk arbejde ud fra den relationelle tilgang. I den fremskudte beskæftigelsesindsats vil der blive afsat ressourcer til, at beskæftigelsesmedarbejderne kan varetage boligsociale aktiviteter sammen med det øvrige boligsociale team.

Øvrige fremskudte kommunale medarbejdere: Foruden det boligsociale team og de fremskudte beskæftigelsesmedarbejdere vil der være øvrige fremskudte kommunale medarbejdere i den boligsociale helhedsplan. Disse vil ikke være fremskudt fuldtid, men vil indgå i specifikke boligsociale aktiviteter både ad hoc eller efter fastlagte aftaler. Det kan være sundhedsmedarbejdere eller familierådgivere mv.

Bestyrelse

Der nedsættes en boligsocial bestyrelse for den boligsociale helhedsplan, som den boligsociale projektleder refererer til. Den boligsociale bestyrelse har det overordnede ansvar for realiseringen af den boligsociale helhedsplan. Bestyrelsen for den boligsociale helhedsplan skal sikre en god og løbende dialog samt en høj grad af koordinering på tværs af henholdsvis Sønderborg Kommune, Sønderborg Andelsboligforening (SAB), Boligforeningen B42 (B42), Boligforeningen Søbo (Søbo) og Danbo.

Den boligsociale bestyrelse har til opgave at fastholde organisationernes fokus på den fælles vision og følge udviklingen i boligområderne tæt. Bestyrelsen er ansvarlig for, at de beslutninger som træffes, forankres i de respektive organisationer, så flowet i aktiviteterne sikres gennem ledelsesmæssig opbakning. Den boligsociale bestyrelse skal fremme driftsorganisationernes samspil, fastholde fremdriften i den

boligsociale indsats samt videreformidle relevant viden til henholdsvis kommunens og boligorganisationernes politiske ledelse.

Den boligsociale bestyrelse har ansvar for den løbende opfølgning på den boligsociale indsats mål, rammer og retning. Bestyrelsen skal sikre, at alle arbejder i samme retning, at der ikke opstår parallelprojekter, eller at initiativer strider mod hinanden i de udvalgte boligområder, herunder skal den boligsociale bestyrelse også sikre, at projektlederens mandat er kendt i de relevante afdelinger i egen organisation af alle, der er omfattet.

Den boligsociale bestyrelse består af ledelsesrepræsentanter på hhv. direktions – og chefniveau fra boligorganisationer og kommune:

- Adm. direktør for SALUS Boligadministration og forretningsfører for SAB og Danbo
- Direktør for Boligforeningen B42
- Økonomi og Arbejdsmarkedsdirektør
- Handicap, - Psykiatri og Misbrugschef
- Arbejdsmarkedschef
- Skolechef
- Børne- og Familiechef
- Sundhedschef
- Dagtilbudschef

Der lægges op til, at Vicepolitiinspektøren fra Syd- og Sønderjyllands Politi, også indgår i bestyrelsen.

Sammensætningen af den boligsociale bestyrelse vil løbende blive vurderet med henblik på at tilpasse bemandingen på tværs af kommune og boligorganisationer og der vil være mulighed for ad hoc deltagelse fra relevante parter.

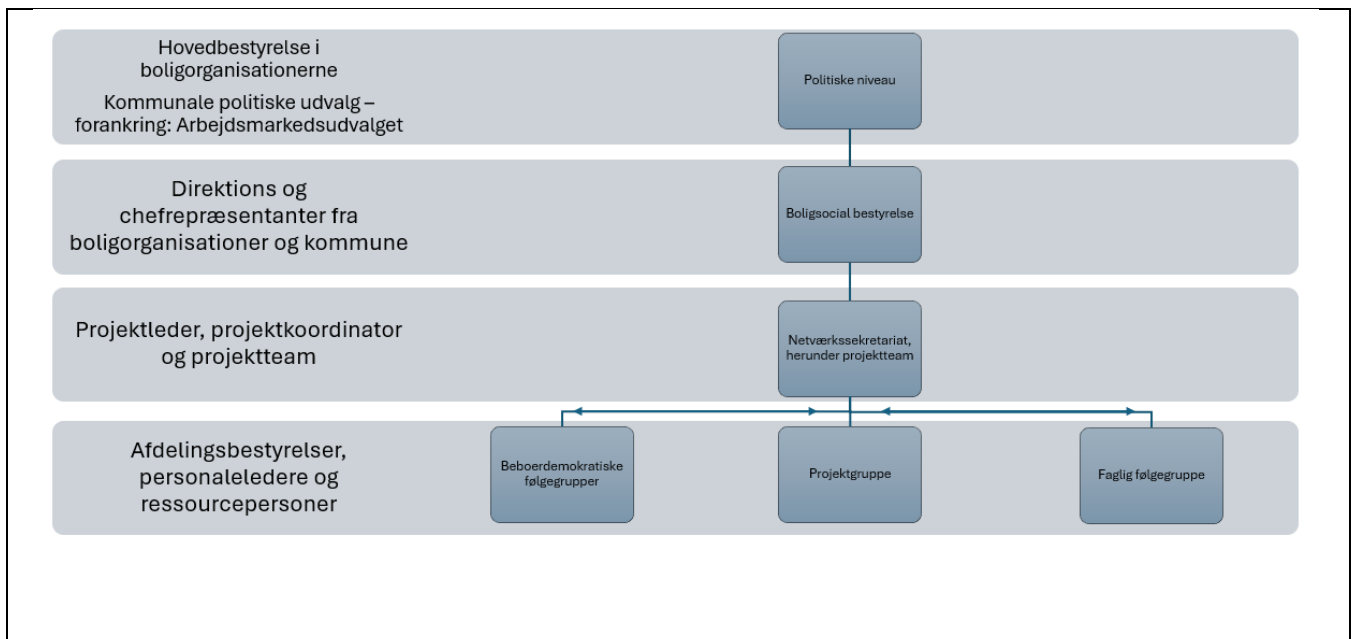
Følgegrupper

Beboerdemokratisk følgegruppe: Der nedsættes en beboerdemokratiske følgegruppe bestående af én repræsentant fra hver af afdelingsbestyrelserne og to repræsentanter fra hovedbestyrelserne som mødes flere gange årligt og skal sikre beboerinvolvering i og vidensdeling om det boligsociale arbejde. Derudover afholdes et årsmøde hvor alle medlemmer af afdelingsbestyrelserne inviteres. Kadencen og behovet for at mødes afklares løbende i projektperioden med beboerdemokraterne.

Faglig følgegruppe: Der nedsættes en faglig følgegruppe bestående af personaleledere for de boligsociale medarbejdere, lokalpolitiet og eventuelle ressourcepersoner. Den faglige følgegruppe mødes fire gange årligt og understøtter de boligsociale aktiviteter. Den faglige følgegruppe kan opdeles på delaftale-niveau ved behov. Der henvises i øvrigt til kommissorium for den faglig følgegruppe.

Projektgruppe for den boligsociale helhedsplan og Udviklingsplanen for Nørager/Søstjernevej m.fl.

Der oprettes en projektgruppe for den boligsociale helhedsplan og udviklingsplanen for Nørager/Søstjernevej m.fl. for at sikre fortsat kommunikation og koordinering imellem den boligsociale helhedsplan og den fysiske omdannelse af boligområderne.

4. Samspil med centrale tiltag og indsatser i boligområdet

Fysisk omdannelse

Afdeling 24 Søstjernevej m.fl. og afdeling 35 Nørager udgør et omdannelsesområde og afdelingerne gennemgår i disse år en gennemgribende fysisk omdannelse. Området er udgået af listen over parallelsamfundsområder per 01-12-2024.

Per marts måned 2025 er alle beboere fra afdeling 35 fraflyttet afdelingen og størstedelen er genhuset i øvrige almene boligafdelinger i Sønderborg, herunder de boligområder, som bliver omfattet af den boligsociale helhedsplan 2025-2029. Gennem hele genhusningsprocessen har der været et tæt samarbejde mellem boligorganisationerne i Sønderborg og Sønderborg kommune og en særlig opmærksomhed på, at modvirke en stigning i parallelsamfundskriterierne i de almene boligafdelinger. Det er et fokus og et tæt samarbejde vi gerne vil videreføre i en ny boligsocial helhedsplan. Da afdeling 35 Nørager omdannes til rækkehuse med fortsat krav om fleksibel udlejning indgår afdelingen ikke i den boligsociale helhedsplan 2025-2029.

Der vil fortsat være samarbejde med Udviklingsplanen for omdannelsesområdet og et fokus på, at få udvekslet erfaringer fra genhusningen og orientering om udvikling og status til de separate bestyrelser for hhv. Udviklingsplan og Boligsocial Helhedsplan.

Fremskudt beskæftigelsesindsats

Vi vil bygge videre på de gode erfaringer og den store effekt det har været, at have et fremskudt jobcenter i boligområderne i perioden 2021 til 2025. Beskæftigelsesreformer og kontanthjælpsreform har dog ændret prioriteringerne for Jobcentrets beskæftigelsesindsats for de beboere, der er omfattet af arbejdspligten, ligesom en udvidelse til 14 boligafdelinger har ændret beboersammensætningen i den Boligsociale Helhedsplan. Vi vil derfor have et tæt samarbejde med Jobcenteret i form af den nye fremskudte beskæftigelsesindsats, der vil blive en integreret del af den boligsociale helhedsplan.

Samspil med andre relevante tiltag

Det boligsociale arbejde er organiseret under både boligorganisationer og Sønderborg Kommune. Hovedparten af de boligsociale medarbejdere er forankret i forskellige forvaltninger i kommunalt regi og

den boligsociale projektleder er forankret under arbejdsmarkedschefen. Forankringen af det boligsociale team er befordrende for, at det boligsociale arbejde bliver inddraget i mange forskellige sammenhænge og i samspillet med kommunens øvrige indsatser.

Den boligsociale helhedsplan indgår i flere fora og råd som; Integrationsrådet, aktionsgruppen mod negativ social kontrol, Lokalsråd+ og Handleplan for medborgerskab, hvilket betyder, at det boligsociale arbejde medtænkes i flere niveauer og bredt i kommunalt regi.

Den boligsociale helhedsplan indgår ligeledes i Go' Integration, som er et forum, hvor der sidder repræsentanter fra flere forskellige NGO'er og foreninger, herunder: Dansk Flygtningehjælp, Røde Kors, Baba, Bydelsmødre, Frelsens Hær, Red Barnet m.fl. Møderne holdes halvårligt

Derudover er der et tæt samarbejde med NGO'erne og foreningerne. F.eks. holder Dansk Flygtningehjælp lektiecafé og Røde Kors mødre café i det samme beboerhus, som er den boligsociale helhedsplans fysiske arbejdsplads. Det tætte samarbejde er befordrende for at kunne understøtte hinandens aktiviteter.

5. Overordnede mål og indikatorer for den boligsociale indsats

Landsbyggefonden har med afsæt i lovgivningen fastsat indsatsområder, mål og indikatorer som retningsgivende for de boligsociale indsatser, der får støtte inden for rammerne af 2019-26-midlerne og på grundlag af regulativet af 11. december 2019, revideret per 24. november 2023.

Der er formuleret faste overordnede mål, som den boligsociale indsats skal arbejde hen imod, samt opsat faste indikatorer i tilknytning hertil. Disse fremgår nedenfor. Der er i sammenhæng hermed fastlagt de indsatsområder, som den boligsociale indsats skal holde sig inden for (jævnfør afsnit 6 nedenfor).

Formålet med de faste overordnede mål og indikatorer er at sætte retning på den boligsociale indsats og følge udviklingen i det område, som modtager en bevilling. Udviklingen i området holdes op mod udviklingen i beliggenhedskommunen. På dette niveau er der opmærksomhed på den langsigtede udvikling, der også er afhængig af øvrige tiltag og den kernerdrift, som den boligsociale indsats understøtter.

Bestyrelsen har ansvar for løbende at følge op på de faste overordnede mål for den boligsociale indsats. Til dette formål stiller Landsbyggefonden data for boligområdet til rådighed.

Som en del af den årlige revision i forbindelse med regnskabsaflæggelsen skal boligorganisationen over for revisionen dokumentere, at denne opfølgning sker.

Mål	Indikator	Baseline boligområde	Baseline kommune (evt. andet)	Baselineår	Datakilde

Der skal ske et fagligt løft af børn og unge, så flere bliver skoleparate, og flere tager en uddannelse	Andel 1-5-årige i dagtilbud	93,25 %	85,30 %	2021	Beboerdata tabel 6
	Karaktergennemsnit i dansk og matematik for 9.-klasseselever	4,71	6,66	2023	Beboerdata tabel 9C
	Andel 18-29-årige, der har grundskole som højest fuldførte uddannelse, og som ikke er i gang med en uddannelse	36,56 %	18,44 %	2023	Beboerdata tabel 9A
Flere bliver tilknyttet arbejdsmarkedet	Andel 15-29-årige, der hverken er i gang med en uddannelse eller er i beskæftigelse (restgruppen)	24,30 %	15,93 %	2023	Beboerdata tabel 9A
	Andel 18-64-årige, der er uden tilknytning til arbejdsmarked og uddannelse	35,44 %	13,79%	2023	Beboerdata tabel 9A
Børn og unge skal støttes i et liv uden kriminalitet, og områderne skal opleves trygge	Andel 15-29-årige, som er sigtet mindst én gang	1,43 %	1,93 %	2023	Beboerdata tabel 17
	Andel beboere over 18 år, der føler sig grundlæggende trygge i boligområdet	54,4 % (afd. 22 og 24)	49,7% (almene boligsektor)	2023	Trygheds- og trivselsundersøgelsen
Flere er en del af fællesskabet og deltager aktivt i samfundet	Andel beboere over 18 år, der laver frivilligt arbejde	38,8% (afd. 22 og 24)	36,7% (almene boligsektor)	2023	Trygheds- og trivselsundersøgelsen
	Andel stemmeberettigede, der har stemt ved seneste kommunalvalg/ folketingsvalg	62,6 % (FV 2022)	82,4 % (FV 2022)	2022	Boligsociale data

6. Indsatsområder

De fastlagte indsatsområder, som den boligsociale indsats skal holde sig inden for, er *Uddannelse og livschancer, Beskæftigelse, Kriminalitetsforebyggelse og Sammenhængskraft og medborgerskab*.

I dette afsnit skal **problemkomplekset** for hvert af de indsatsområder, der indgår i den boligsociale indsats, beskrives. Problemkomplekset skal forstås som de centrale **kerneudfordringer**, den boligsociale indsats skal adressere inden for det enkelte indsatsområde. Beskrivelsen skal være konkret og dataunderbygget.

Bemærk, at den specifikke beskrivelse af indsatsområderne med delmål, aktiviteter og den indbyrdes ansvars- og rollefordeling mellem de parter, der er involveret i indsatsen, fastlægges i særskilte delaftaler – én delaftale pr. indsatsområde. Indholdet i delaftalerne skal pege hen imod de fastsatte mål i nærværende strategiske samarbejdsaftale.

Uddannelse og livschancer

Problemkompleks for indsatsområdet

I de udvalgte boligområder tegner der sig et klart billede af flere sociale og strukturelle udfordringer, som kræver målrettet opmærksomhed. Mange familier består af enlige forsørgere, hvilket kan give økonomiske begrænsninger og påvirke børnenes muligheder og trivsel. Der ses samtidig en øget andel af familier, hvor der er behov for sociale og faglige indsatser, enten fordi barnet har særlige behov, eller fordi der er forhold i hjemmet, som kræver støtte.

Daginstitutionerne oplever store udfordringer i samarbejdet med familierne, især i forhold til sproglige barrierer, lav kommunikation og begrænset forældredeltagelse. Dette kan skabe en afstand mellem institution og hjem og risikerer at få langsigtede konsekvenser for børnenes udvikling og læring. Udfordringerne fortsætter i grundskolen, hvor der er en tendens til højere fravær end i resten af kommunen, hvilket både kan være et tegn på mistrivsel og føre til dårligere skolepræstationer.

Elevernes karaktergennemsnit i de ældste klasser er lavere end det øvrige kommunale niveau, hvilket kan hænge sammen med både sociale forhold og fraværsproblematikker. Dette får konsekvenser senere i ungdomslivet, hvor en stor andel unge fra områderne ikke kommer videre i uddannelse efter folkeskolen. Det begrænser deres fremtidige muligheder og kan fastholde en negativ social spiral.

Sønderborg:

Næsten dobbelt så mange enlige forsørgere:

Det at være enlig forsørger er ikke i sig selv problematisk, men det kan have en indflydelse på familiens råderum, da der her vil være tale om én indkomst til at forsørge familien. For seks af boligafdelingerne, fordelt på tværs af boligområderne, ses det, at andelen af enlige forsørgere er næsten dobbelt så høj til sammenligning med kommunen, hvor andelen udgør 5,8 %. For én af afdelingerne udgør andelen af enlige forsørgere 18,3 %.⁶

Flere Børn og Familieindsatser:

⁶ Landsbyggefonden, Beboerdata, 2023

Myndighedssager indenfor børn og familie er udtryk for, at der enten er en socialsag eller en handicapsag på barnet. Socialsagerne er udtryk for, at barnet og familien har behov for særlig støtte. For de udvalgte boligafdelinger i Sønderborg udgør myndighedsager indenfor børn og familie gennemsnitligt 15,8% mod kommunegennemsnittet på 9,42%. Andelen af PPR-sager udgør 24,4% mod kommunegennemsnittet på 20,63%. Her er det særligt Kløver/Hvedemarken, der ligger højt med 39,46% svarende til 73 PPR-sager. Andelen af tidligt forebyggende indsatser jf. §30 i Barnets Lov udgør 2,1% mod kommunegennemsnittet på 3,6%.⁷

Fravær, manglende kommunikation og deltagelse samt sproglige udfordringer i daginstitutionerne

I november 2024 gennemførtes en spørgeskemaundersøgelse blandt personalet i daginstitutionerne i Sønderborg omhandlende børn og familier i de udvalgte boligområder. Her svarer personalet, at de oplever sproglige vanskeligheder som den absolut største udfordring i familiesamarbejdet. Dernæst opleves familiernes manglende kommunikation omkring fravær; manglende brug af digital kommunikation (75%), forældrenes manglende deltagelse i arrangementer (62,5%) og manglende forståelse for institutionens retningslinjer og forventninger (62,5%) som de største udfordringer. De udfordringer, der opleves i daginstitutionerne, kan fortsætte op i skolerne, hvorfor det er vigtigt at få skabt en tidlig forståelse af daginstitutionernes rammer og forventninger til forældrene.

Fravær i grundskolen:

470 børn fra boligområderne er tilknyttet distriktsskolerne. Heraf er det sammenlagt 5,32 % af eleverne, der har fravær mere end ni dage, hvilket er højere end kommunegennemsnittet på 3,8 %.⁸ For ét af boligområderne, Stenbjergparken, udgør andelen af elever med fravær mere end 9 dage 5,8%,⁹ hvilket er to procentpoint mere end det kommunale gennemsnit. Det høje fravær er problematisk, da det har direkte indflydelse på barnets præstation i skolen og kan påvirke karaktergennemsnittet og de fremtidige uddannelsesmuligheder. Tidligere analyser fra Undervisningsministeriet viser, at elever med et højt fravær har et lavere karaktergennemsnit i de bundne prøvfag ved afgangsprøven efter 9. klasse og i mindre omfang starter på en ungdomsuddannelse efter grundskolen end elever med et lavt fravær.¹⁰

Dertil kan fraværet også være et generelt opmærksomhedspunkt i forhold til om barnet trives eller ej.

Karaktergennemsnit:

Karaktergennemsnittet i dansk og matematik for 9. klasse er steget fra 2020, men faldet igen fra 2021 til 2022 for nogle af boligområderne. For boligafdelingerne ligger karaktergennemsnittet på 4,71 hvilket er væsentligt lavere end kommuneniveauet på 7,6.¹¹ Der gøres opmærksom på, at her ses alene på karaktergennemsnit og disse er ikke holdt op imod socioøkonomiske faktorer ift. forventede karaktergennemsnit. Det lave gennemsnit betyder, at mange unge har svært ved at komme i gang med en ungdomsuddannelse og er begrænset i deres muligheder for at påbegynde uddannelse senere i livet.

En stor andel unge uden uddannelse efter grundskolen:

Manglende uddannelse efter grundskolen er problematisk, da det kan påvirke den unges livschancer i form af begrænsede beskæftigelsesmuligheder og mindre økonomisk sikkerhed fremadrettet. På tværs af boligområderne udgør unge imellem 18-29 år uden uddannelse efter grundskolen en høj

⁷ Statistik, Sønderborg Kommune, Børn og Familie

⁸ Sønderborg Kommune, Skole og Uddannelse, fraværstatistik, marts 2024

⁹ Ibid

¹⁰ Børn og unges uddannelseschancer – de boligsociale indsatsers bidrag – Evaluering af Landsbyggefondens boligsociale indsatser finansieret af 2011-14-midlerne, VIVE, 2018, side 48

¹¹ Landsbyggefonden, Beboerdata, 2022, tabel 9c

andel på gennemsnitligt 37,17%. Gældende for syv af boligafdelingerne ses det, at andelen af unge uden uddannelse efter grundskolen er næsten dobbelt så høj til sammenligning med kommunen, hvor andelen udgør 16,71 %. For én af boligafdelinger udgør andelen 46,1 %.

Nordborg:

For Nordborg ses nogle af de samme udfordringer og konsekvenser, som er skitseret for familier, børn og unge i Sønderborg.

Næsten dobbelt så mange enlige forsørgere:

Andelen af enlige forsørgere ligger på 8,06 mod kommunegennemsnittet på 5,77 %.

Børn og Familie indsats:

Myndighedsager indenfor børn og familie udgør i gennemsnit 16,44% mod kommunegennemsnittet på 9,42%. Myndighedssager udgør både socialsager og handicapsager. PPR-sager udgør 23,15% mod kommunegennemsnittet på 20,63%. Andelen af tidligt forebyggende indsats jf. §30 i Barnets Lov udgør 3,45% mod kommunegennemsnittet på 3,6%.¹²

Fravær og karakterer i grundskolen:

I og omkring Nordborg findes der tre friskoler, hvor en del af børnene har sin skolegang. Af de udvalgte boligområder er 32 elever tilknyttet den lokale folkeskole, som i alt har 231 elever. Heraf er det 6,25 % (svarende til 2 elever) af eleverne, der har fravær mere end ni dage, hvilket er højere end kommunegennemsnittet på 3,8 %, men der skal tages højde for antal elever i alt¹³ Det har ikke været muligt at trække data på karaktergennemsnit for de unge i boligområdet, men grundskolekarakteren i de obligatoriske prøver i den lokale folkeskole viser et karaktergennemsnit på 5,3 (2023/2024) mod kommunegennemsnittet på 6,66.

En stor andel unge uden uddannelse efter grundskolen:

Unge imellem 18-29 år uden uddannelse efter grundskolen i de udvalgte boligafdelinger udgør en høj procentandel og højere end i Sønderborg. Gennemsnitligt ses det, at andelen af unge uden uddannelse efter grundskolen er på 42,79% mod kommunegennemsnittet på 16,71 %.

Centrale problemstillinger der adresseres i delaftalen *Uddannelse og Livschancer*:

Det samlede problemkompleks peger på, at der er behov for en helhedsorienteret indsats, der både støtter familierne tidligt, styrker samarbejdet mellem forældre og institutioner, og sætter ind overfor fravær, læring og unges overgang til uddannelse. Vi vil bygge videre på de gode erfaringer vi har fra det nuværende skole-hjem-samarbejde, idet samarbejdet har vist sig særdeles godt i forhold til formindsket skolefravær, bedre kommunikation imellem skolen og hjemmet og forøget forældredeltagelse. På længere sigt skal den helhedsorienterede boligsociale indsats være med til at sikre at flere børn og unge får skabt det fundament der skal til for at kunne klare sig godt og trives i skole, uddannelse og på arbejdsmarkedet.

Beskæftigelse

¹² Statistik, Sønderborg Kommune, Børn og Familie

¹³ Sønderborg Kommune, Skole og Uddannelse, fraværstatistik, marts 2024

Problemkompleks for indsatsområdet

At stå uden for arbejdsmarkedet kan have omfattende konsekvenser – både for den enkelte og for familien som helhed. Manglende beskæftigelse er ofte forbundet med en lav indkomst, hvilket begrænser mulighederne for at deltage i sociale aktiviteter, fritidstilbud og foreningsliv. Samtidig øger det sårbarheden over for prisstigninger på dagligvarer og andre nødvendige forbrugsgoder. Den lave indkomst øger ligeledes sårbarheden for, ikke at kunne betale sin husleje og dermed risikoen for at komme i restance eller i værste fald at blive udsat af boligen, hvilket er en stor belastning for den enkelte beboer.

Et længerevarende fravær fra arbejdsmarkedet påvirker ofte livskvaliteten negativt og kan have særligt alvorlige konsekvenser for børn i husstanden. Forskning viser, at børn af forældre på offentlig forsørgelse generelt har svagere sprogudvikling og læsefærdigheder i en tidlig alder¹⁴. På længere sigt klarer de sig dårligere i både skole- og uddannelsessystemet sammenlignet med deres jævnaldrende.¹⁵

I flere boligområder ses en markant højere andel af beboere uden tilknytning til arbejdsmarkedet, hvoraf næsten halvdelen modtager førtidspension. Den høje andel førtidspensionister peger på udbredte helbredsproblemer i beboergruppen.

Sammenfattende peger nedenstående data på en tydelig sammenhæng mellem lav beskæftigelse, lav indkomst og høj afhængighed af offentlige ydelser. Dette medfører væsentlige sociale og økonomiske udfordringer – både for den enkelte beboer og for deres børn.

Sønderborg:

En stor andel udenfor beskæftigelse:

På tværs af de udvalgte boligområder er der en høj andel af beboere udenfor arbejdsmarkedet. Tre af boligafdelingerne opfylder parallelsamfundskriterierne for udenfor arbejdsmarkedet med over 40%, hvoraf det for én af afdelingerne udgør 48,5 % (Morbærhegnet). Dertil opfylder yderligere seks boligafdelinger kriterierne på forebyggelseslisten. Positivt er det, at der er sket et stort fald i andelen af beboere udenfor beskæftigelse for de områder, der på nuværende tidspunkt er omfattet af det fremskudte jobcenter og de boligsociale indsatser, blandt andet Stenbjergparken, hvor andelen er faldet fra 49% (2020) til 39,8% (2023), hvilket indikerer at indsatserne virker.

Lav indkomst i boligområderne:

Den gennemsnitlige husstandsindkomst udgør sammenlagt 385.833 kr. til sammenligning med kommunens gennemsnitsindkomst på 613.027 kr. Beboere med den laveste husstandsindkomst på mellem -100.000 – 149.999 kr. udgør 571 personer på 15 år eller derover – svarende til 22,62 % af alle beboere på 15 år eller derover i boligafdelingerne.¹⁶

Markant flere fuldtidsforsørgede på offentlige ydelser:

I boligområderne er der en markant større andel af beboere, som er fuldtidsforsørgede på offentlige ydelser – svarende til 61,6% af de 18-64 år. Til sammenligning er kommuneniveauet 27,21%.¹⁷ Andelen af beboere på førtidspension udgør ca. 50 % af alle fuldtidsforsørgede i boligafdelingerne.

¹⁴ Børn af forældre på overførselsindkomst: Udvikling af læsning og sprog, Trygfondens Børneforskningscenter 2021

¹⁵ Børn og unges uddannelseschancer – de boligsociale indsatser bidrag – Evaluering af Landsbyggefondens boligsociale indsatser finansieret af 2011-14-midlerne, VIVE, 2018, side 38

¹⁶ Landsbyggefonden, Beboerdata, 2022 tabel 11

¹⁷ Landsbyggefonden, Beboerdata, 2021, Oversigtstabel

Nordborg:

En stor andel udenfor beskæftigelse:

Afdeling 1, Løjtertoft m.fl. opfylder parallelsamfundskriteriet med 47,5% af beboerne udenfor arbejdsmarkedet og afdeling 8, Rypevej opfylder forebyggelseskriteriet med 36,3 % udenfor arbejdsmarkedet.

Lav indkomst i boligområderne:

Den gennemsnitlige husstandsindkomst udgør for boligafdelingerne 335.951 kr. lidt mere end halvdel af gennemsnitsindkomsten på kommunebasis på 613.027 kr. 60 beboere på 15 år eller derover har en personlig indkomst mellem -100.000 – 149.999 kr.¹⁸

Markant flere fuldtidsforsørgede på offentlige ydelser:

For boligområderne ses der en markant større andel af beboere i alderen 18-64 år – svarende til 69,49, som er fuldtidsforsørgede på offentlige ydelser end det kommunale sammenligningsgrundlag på 27,21%.¹⁹ Heraf udgør andelen af fuldtidsforsørgede ca. 50 % førtidspensionister.

Centrale problemstillinger der adresseres i delaftalen *Beskæftigelse*:

På baggrund af de beskrevne udfordringer – herunder høj arbejdsløshed, lav indkomst og en stor andel af beboere på offentlige ydelser – er der behov for at igangsætte målrettede og koordinerede indsatser, som bygger videre på tidligere erfaringer. Erfaringerne viser, at fremskudte jobcentre har en positiv effekt, og derfor bør de udbredes til flere områder. Med afsæt i relationel velfærd vil vi gennem beskæftigelsesrettede aktiviteter støtte flere beboere i at opnå tilknytning til arbejdsmarkedet. Samtidig skal den boligsociale beskæftigelsesindsats styrkes, blandt andet gennem økonomisk rådgivning og øget vejledning i forhold til det offentlige system, herunder dets krav og forventninger – forhold, der ofte udgør barrierer for beboernes vej mod beskæftigelse. På længere sigt vil den helhedsorienterede tilgang bidrage til, at flere beboere opnår et stabilt og sundt arbejdsliv. Det har positive afledte effekter for børn og unge og medvirker til at bryde den sociale arv, reducere kriminalitet og forbedre den generelle sundhed. Når forældre får fodfæste på arbejdsmarkedet og en mere stabil hverdag, styrker det også børns trivsel og uddannelsesmuligheder.

Kriminalitetsforebyggelse

Problemkompleks for indsatsområdet

I nogle af boligområderne ses en højere andel af sigtede eller dømte beboere end kommunegennemsnittet. For et af områderne er det særligt unge, der udgør de sigtede personer. Kriminalitet medfører en lang række konsekvenser – både for boligområdet og for den dømte og ikke mindst for eventuelle ofre.

Ses der på boligområdet i sin helhed, så kan en høj kriminalitetsrate medføre utryghed blandt de øvrige beboere og det kan igen medføre, at det bliver et mindre attraktivt boligområde at bosætte sig i.

For den dømte medfører dommen en række begrænsninger i forhold til et fremtidigt arbejde på grund af straffeattesten og en potentiel stor gæld som følge af sagsomkostninger og eventuel erstatning. Begrænsningerne i at finde et arbejde kan medføre en højere risiko for tilbagefald til kriminalitet og

¹⁸ Landsbyggefonden, Beboerdata, 2022, tabel 11

¹⁹ Landsbyggefonden, Beboerdata, 2021, Oversigtstabel

det bliver dermed sværere at komme ud af. Dertil udgør et kriminelt miljø i sig selv også en potentiel sikkerhedsrisiko.

De unge er i særlig risiko for at udvikle normbrydende adfærd eller blive rekrutteret til kriminalitet, især hvis de lever i risikofyldte forhold – fx i hjem med lav tilknytning til arbejdsmarkedet, dårlig økonomi og en svag skoletilknytning som beskrevet i problemkomplekset for *uddannelse og livschancer*. Den lave tilknytning til skolen er en vigtig indikator, da flere undersøgelser viser, at børn og unge, der mistrives i skolen, har større risiko for at blive en del af kriminelle miljøer.²⁰ En svag tilknytning til uddannelsessystemet kan føre til, at de unge ikke får de nødvendige færdigheder og sociale kompetencer til at opbygge en stabil vej ind i voksenlivet, uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet. Deres manglende engagement i skolen kan også skyldes, at de ikke ser relevante muligheder for sig selv i systemet, hvilket gør dem mere modtagelige for rekruttering til kriminalitet som en alternativ vej til anerkendelse og økonomisk gevinst. Dette skaber en ond cirkel, hvor både manglende uddannelse og kriminalitet trækker den unge længere væk fra mulighederne for et stabilt og produktivt voksenliv. Ligeledes kan det være meget vanskeligt at bryde med et kriminelt miljø efter rekruttering, dels grundet tilhørsforhold, anerkendelsen i miljøet og de økonomiske fordele, det kan give den enkelte.

Sønderborg:

Højere andel af dømte og sigtede end i kommunen som helhed:

Stenbjergparken opfylder parallelsamfundskriteriet for kriminalitet på 2,11 og ligger langt over kommunen i sin helhed (0,75%). Stenbjergparken har dertil tre sigtelser på unge under 15 år. Derudover overskrider yderligere to boligafdelinger forebyggelseskriteriet for andel dømte (>1,5).

Nordborg:

Højere andel af dømte og sigtede end i kommunen som helhed:

Begge boligafdelinger i Nordborg overskrider parallelsamfundskriterierne ift. andel dømte. Særligt Rypevej ligger højt med 3,20 mod kommunegennemsnittet på 0,75%. Andelen af sigtelser ligger tre gange højere end kommunegennemsnittet for begge boligafdelinger sammenlagt. Fire af de sigtede er imellem 15-29 år.

Centrale problemstillinger der adresseres i delaftalen *Kriminalitet*:

På baggrund af de beskrevne problemstillinger omkring kriminalitet, særligt blandt de unge, er der behov for en tværfaglig og helhedsorienteret indsats, som både forebygger rekruttering til kriminalitet og understøtter mulighederne for at bryde med kriminelle miljøer, herunder tidlig og målrettet indsats for børn og unge, fokus på at fastholde unge i skolen og sikre adgang til meningsfulde fritidsaktiviteter, øget koordinering om børn og unge i risikozonen for kriminalitet og mistrivsel samt styrket samarbejde med boligorganisationer og politi omkring tryghed og trivsel i boligområderne. En helhedsorienteret og forbyggende indsats som denne kan være med til at fastholde unge i skolen og give dem adgang til positive fællesskaber og dermed øge chancen for at gennemføre uddannelse og få fodfæste på arbejdsmarkedet. Dette har positive konsekvenser både for den unge i form af bl.a. økonomisk uafhængighed og for samfundet generelt.

Sammenhængskraft og medborgerskab

²⁰ Kriminelle og problemskabende ungdomsgrupper, Det Kriminalpræventive Råd, 2023.

Problemkompleks for indsatsområdet

Beboerne i boligområderne har generelt en lavere valgdeltagelse end resten af kommunen, hvilket peger på, at en større andel ikke deltager aktivt i det demokratiske fællesskab. Der kan være en række både individuelle og samfundsmæssige konsekvenser, når grupper af borgere ikke tager aktivt del i det demokratiske fællesskab – fx ved lav valgdeltagelse, manglende foreningsdeltagelse eller begrænset engagement i civilsamfundet. Det kan resultere i manglende indflydelse på egne livsvilkår ligesom det kan føre til svagere netværk og mindre følelse af samhørighed og medborgerskab.

Der er samtidig en markant sundhedsmæssig ulighed i forhold til resten af befolkningen. Færre tandlægebesøg kan være et resultat af lav husstandsindkomst, hvilket betyder, at tandlægebesøg ikke prioriteres. Vi ser også et højere gennemsnitligt antal besøg hos privatpraktiserende læger. Der er flere faktorer, der bidrager til den generelt dårligere helbredstilstand blandt beboerne i de udvalgte boligområder sammenlignet med resten af samfundet. Dårligt helbred kan begrænse beboernes livsførelse både socialt og i forhold til deres deltagelse i arbejdsfællesskabet.

Sønderborg:

Helbredstilstand:

Beboerne fra syv af boligafdelingerne har hyppigere kontakt til egen læge, hvor det kommunale gennemsnit er 7,36 er der gennemsnitligt én kontakt mere årligt²¹. Der er her taget højde for demografien i boligafdelingerne ift. andelen af beboere over 65 år, og de udgør ikke en større andel af beboerne. I gennemsnit er det kun ca. hver 3. beboer, der årligt har kontakt til tandlægen. Derudover er der en høj andel af beboere, der modtager kommunale socialindsatser for voksne, her udgør procentandelen ca. 7,7 % af beboerne (Afd. 21, Morbærhegnet)²².

Valgdeltagelse:

Valgdeltagelsen i boligafdelingerne ligger generelt lavere end kommunen i sin helhed (stemmeprocent: kv21 42,4%, FV22 60,6%)²³. Gennemsnitligt ligger boligafdelingerne 20 %-30 % lavere i deres valgdeltagelse end det kommunale sammenligningsgrundlag.

Nordborg:

Helbredstilstand:

Beboerne fra boligafdelingerne har generelt hyppigere kontakt til egen læge. Der skal her tages højde for demografien i boligafdelingerne ift. andelen af beboere over 65 år, som for nogle af boligafdelingerne udgør en større andel. Med det in mente kan hyppigheden af kontakter til privatpraktiserende læge indikere helbredsmæssige udfordringer blandt beboerne. For beboerne er antallet af årlige kontakter til privatpraktiserende læge på 9,23 % sammenholdt med kommuneniveau på 7,36%.²⁴ Herudover er det under hver anden beboer, der årligt går til kontrol ved tandlægen, hvilket kan have en negativ betydning for tandsundheden.²⁵

Dertil er andelen af beboere, der får sociale indsatser til voksne efter serviceloven (socialpsykiatri) er for nogle af boligafdelingerne på over 7%, her er der særligt fokus på Morbærhegnet og boligområderne i Nordborg. Sundhedsdata for boligområderne taler ind i, hvad der allerede er belyst i rapporten "Sundhedstilstanden blandt beboere i almene boliger 2021" udarbejdet af Statens Institut for Folkesundhed, som belyser en kompleksitet i de helbredsudfordringer, der ses blandt beboerne ift.

²¹ Landsbyggefonden, Beboerdata, 2023, tabel 18

²² Sønderborg Kommune, Omsorg og Udvikling, statistik over sociale ydelser på voksenområdet, feb. 2024.

²³ Landsbyggefonden, Beboerdata, 2023, tabel 19

²⁴ Landsbyggefonden, Beboerdata, 2023, tabel 18

²⁵ Ibid

konstateret sygelighed, sundhedsadfærd eks. flere rygere, alkohol- og rusmiddelproblematikker, inaktivitet mv., dårligere mental sundhed end befolkningen til sammenligning og øget oplevelse af ensomhed.

Valgdeltagelse:

Valgdeltagelsen blandt beboere i boligafdelingerne er generelt lavere end i kommunen som helhed (stemmeprocent: kv21 52,5%, FV22 70%)²⁶. Gennemsnitligt ligger boligafdelingerne 15-20 % lavere i deres valgdeltagelse end det kommunale sammenligningsgrundlag.

Ifølge nationale undersøgelser er op mod 60 % af beboerne i de udvalgte boligafdelinger ikke aktive i foreningslivet, ligesom en højere andel end befolkningen i sin helhed oplever sig isoleret.²⁷ En højere andel af beboerne gør aldrig eller sjældent brug af offentlige fritidstilbud sammenlignet med den almene boligsektor generelt.

Centrale problemstillinger der adresseres i delaftalen *Medborgerskab og Sammenhængskraft*:

Samlet set peger problemkomplekset på en sammenhæng mellem dårligt helbred, lav deltagelse i fællesskaber og et svagt medborgerskab. VIVEs Trygheds- og Trivselsundersøgelse for 2023, viser at færre beboere end i den øvrige almene boligsektor er aktive medlemmer i foreningslivet, ligesom der er færre beboere, der benytter sig af kommunens fritidstilbud som fx biblioteket, svømmehallen, kulturhus mv. Samtidig ses der, at flere beboere føler sig isoleret fra andre end i den øvrige almene boligsektor. Dette kan være både en konsekvens af og en forstærkende faktor i den sociale udsathed, som præger de beskrevne boligafdelinger.

Dertil ses der for nogle af afdelingerne, at der er en del beboere, der modtager socialpsykiatrisk støtte fra kommunen og som bor alene og andre beboere, som ikke modtager kommunal støtte, men som isolerer sig eller bidrager til utryghed for naboerne igennem deres adfærd.

Der er derfor behov for en helhedsorienteret og sammenhængende indsats, der bygger ovenpå tidligere erfaringer og indsatser og som kan være med til at styrke demokratisk deltagelse og øge engagementet blandt beboerne, understøtte det lokale foreningsliv, fællesskaber og godt naboskab samt sætte fokus på lighed i sundhed for beboerne.

7. Lokal evaluering

Den lokale monitorering sker i en tæt dialog imellem parterne i den boligsociale helhedsplan med udgangspunkt i fremdriften i den boligsociale helhedsplan og resultaterne heri. Der udfærdiges årlige milepælsplaner med fastlagte mål på kvartalsleveringer og der monitoreres på de fastlagte indikatorer i den strategiske samarbejdsaftale og på delaftalenniveau.

Der udarbejdes midtvejsevaluering, hvor eventuelle justeringer sket på baggrund af resultatet. Den endelige evaluering ved afslutningen af den boligsociale helhedsplan indbefatter en erfaringsopsamling for hvert indsatsområde. Denne udarbejdes i løbet af den sidste del af projektperioden. Erfaringsopsamlingerne vil beskrive erfaringer, resultater, arbejdsmetoder i aktiviteterne og anbefalinger til forankring.

²⁶ Landsbyggefonden, Beboerdata, 2023 tabel 19

²⁷ Landsbyggefonden, Trygheds- og Trivselsundersøgelse, 2023

8. Revision af samarbejdsaftalen

Revision af den strategiske samarbejdsaftale kræver godkendelse i Landsbyggefonden

Budgetark for boligsocial indsats inden for 2019-26-midlerne

Boligområde

Boligsocial helhedsplan i Sønderborg 2025-2029

Version

J.nr.: 107478
Tilsagn

Excel genereret dato:

24-04-2025

Boligsocial indsats			
Boligsocial indsats	Start boligsocial indsats 01-09-2025	Slut boligsocial indsats 31-08-2029	Antal måneder 48

Forlodsudbetaling

Forlodsudbetaling Nej

Udgiftsposter		Projektperiode - udgifter (i hele 1.000 kr.)					Samlede udgifter	Finansiering (i hele 1.000 kr.)					
		2025	2026	2027	2028	2029		LBF	Medfinansiering boligorganisation(er) KontantTimer, lokaler		Medfinansiering kommune KontantTimer, lokaler		Anden lokal medfinansiering
Administration													
UdgiftspostUdgiftstype													
Administration boligforening - regnskabAdministrative udgifter		12	25	25	25	13	100		100				
RevisionRevision		6	6	6	6	6	30		30				
Formidling, hjemmeside, grafisk arbejde, tryk mv. Administrative udgifter		20	20	15	15	20	90	90					
SUM		38	51	46	46	39	220	90	30	100	0	0	0
Lokaler og kontorhold													
UdgiftspostUdgiftstype													
Kontorhold: internet, printer, telefon mv. Kontorhold, IT og telefoni		40	90	90	90	40	350	350					
Etablering af arbejdspladserKontorhold, IT og telefoni		60	15	15	15	5	110	110					
Husleje og forbrug, SønderborgLeje og drift af lokaler		84	250	250	250	166	1.000		1.000				
Husleje og forbrug, NordborgLeje og drift af lokaler		63	120	120	120	80	503	221	282				
SUM		247	475	475	475	291	1.963	681	282	1.000	0	0	0
1. Uddannelse og livschancer													
Projektleder 38% (37 timers stilling)		85	264	271	276	190	1.086	636			450		
Medborgerskabskoordinator, 4,25 t/uge (note 1)		0	83	84	86	58	311	261	50				
Løn socialfaglig mentor (gadeplan) 26 t/uge		127	390	395	400	269	1.581	1.126			455		
Løn boligsocial brobygger Ulkebøl/Nordborg, 26 t/uge		127	390	395	400	269	1.581	1.126			455		
Løn boligsocial brobygger Sønderkov/Nordborg 26 t/uge		127	390	395	400	269	1.581	1.126			455		
Løn virksomhedskontakt - beskæftigelsesmedarbejder 5 t/uge		25	74	76	77	33	285	159			126		
Aktivitetmidler - Uddannelse og Livschancer (note 2)		9	30	30	30	22	121	121					
Kørsel/transport		15	17	17	15	15	79	79					
SUM		515	1.638	1.663	1.684	1.125	6.625	4.634	0	0	1.941	0	0
2. Beskæftigelse													
Projektleder 33 % (37 timers stilling)		78	236	236	236	158	944	2			942		
Løn fremskudt beskæftigelsesmedarbejder 1, 29,6 t/uge (note 3)		107	447	452	457	305	1.768	143			1.625		
Løn fremskudt beskæftigelsesmedarbejder 2, 29,6 t/uge (note 3)		107	447	452	457	305	1.768	143			1.625		
Løn Økonomisk rådgiver, 37 t/uge		183	550	560	570	396	2.259	1.907			352		
Aktivitetmidler - Beskæftigelse (note 4)		14	27	27	26	19	113	113					
Åben rådgivning, forplejning og rengøring		25	60	60	60	40	245	245					
Åben rådgivning, anskaffelser		30	0	0	0	0	30	30					
Kørsel/transport		15	15	15	15	15	75	75					
SUM		559	1.782	1.802	1.821	1.238	7.202	2.658	0	0	4.544	0	0
3. Kriminalitetsforebyggelse													
Projektleder 13% (37 timers stilling)		31	93	93	93	62	372	372					
Løn Boligsocial brobygger Ulkebøl/Nordborg 11 t/uge		54	164	169	174	117	678	678					
Løn Boligsocial brobygger Sønderkov/Nordborg, 11 t/uge		54	164	169	174	117	678	678					
Løn socialfaglig mentor (gadeplan) 11 t/uge		54	164	169	174	117	678	678					
Aktivitetmidler, Kriminalitetsforebyggelse (note 5)		15	35	37	35	25	147	147					
Kørsel/transport		15	15	15	15	15	75	75					
SUM		223	635	652	665	453	2.628	2.628	0	0	0	0	0
4. Sammenhængskraft og medborgerskab													
Projektleder 16 % (37 timers stilling)		36	112	114	116	79	457	257			200		
Medborgerskabskoordinator, 12,75 t/uge		0	249	252	257	174	932	732	200				
Boligsocial vicevært (1/2 stilling), 18,5 t/uge		92	275	280	285	198	1.130	618	512				
Aktivitetmidler, Sammenhængskraft og medborgerskab		45	67	67	67	46	292	252	40				
Kørsel/transport		15	15	15	15	15	75	75					
SUM		188	718	728	740	512	2.886	1.934	752	0	200	0	0
Udviklingsarbejde og kurser													
UdgiftspostUdgiftstype													
Kurser/uddannelseKurser/efteruddannelse		20	55	55	55	30	215	215					
Viden til samarbejdspartnereUdviklingsarbejde (kun efter aftale med LBF)		20	20	30	40	50	160	160					
SUM		40	75	85	95	80	375	375	0	0	0	0	0
Fordeling af medfinansiering i alt									1.064	1.100	6.685	0	
Total		1.810	5.374	5.451	5.526	3.738	21.899	13.000		2.164	6.685	6.685	0
Opsummering													
Samlet medfinansiering													8.615
Medfinansiering i %													39
Balance													50

Noter

Note 1: Den nuværende *bystrategiske medarbejder*, der er ansat i SAB ifm. omdannelsen af Nørager frem til 31.12.25 og finansieret af øvrige fondsmidler fra LBF vil per 01.01.26 indtræde i funktionen medborgerskabskoordinator med ialt 17 timer/ugentligt.

Note 2: Aktivitetsmidlerne for uddannelse og livschancer er samlet i budgettet. Der er allokaret samlet 40.000 kr. til socialfaglig mentor og 81.000 kr. til brobygning imellem hjem, daginstitution og skole for hele perioden.

Note 3: De fremskudte beskæftigelsesmedarbejdere er i budgettet lagt under delaftalerne, Beskæftigelse, men vil i praksis også bidrage til at løse beskæftigelses-/uddannelsesrettede opgaver under de øvrige områder primært Uddannelse og Livschancer og Kriminalitetsforebyggelse, som det fremgår i delaftalerne.

Eksempelvis via virksomhedskontakt, hvor der er afsat 5 timer ugentligt, til at understøtte lommepenge- og fritidsjobs, praktikker og andre småjob med henblik på motivering til uddannelse og job.

Dette fordi indsatserne i helhedsplanen vil blive løst på en agil og fleksibel måde, hvilket medfører at alle medarbejdere vil være agile i deres opgavevaretagelse på tværs af delområderne. De fremskudte beskæftigelsesmedarbejdere vil være 32 timer ugentligt i det boligsociale og den resterende tid vil de være på Jobcenteret, for at sikre en kobling dertil og kunne trække på viden og ressourcer herfra. Projektlederen, forankret i arbejdsmarked, fremgår i budgettet med procentfordeling mellem områderne.

Note 4: Aktivitetsmidlerne for beskæftigelse er samlet i budgettet. Der er allokaret samlet 85.000 kr. til aktiviteter i den fremskudte beskæftigelsesindsats og 28.000 kr. til aktiviteter for den økonomiske rådgiver for projektperioden.

Note 5: Aktivitetsmidlerne for kriminalitetsforebyggelse er samlet i budgettet. Der er allokaret samlet 85.000 kr. til aktiviteter ift. lommepeng-fritidsjob og 62.000 kr. til brobygning til forenings-fritidsliv for projektperioden.

Note 6: Den boligsociale vicevært vil være i en halv stilling (18,5 t/uge) i den boligsociale helhedsplan.

Samlet økonomi		
Lbf-tilsagn		
Oprindeligt tilsagn		
Lbf i alt:		0
Lokal medfinansiering:		
Oprindelig medfinansiering		
Medfinansiering i alt:		0
Samlede udgifter:		0

Punkt 6.1: Mødeplan

DANBO organisationsbestyrelsesmøder

2. halvår 2025:

Mandag den 11. august
Onsdag den 10. september
Onsdag den 22. oktober
Onsdag den 19. november
Onsdag den 17. december

Hvis intet andet er nævnt afholdes mødet på adressen Th. Brorsensvej 18, Nordborg, kl. 15.15.

Orienterende repræsentantskabsmøde:

Onsdag den 28. januar 2026, kl. 18.00, Th. Brorsensvej 18, Nordborg. Starter med spisning.

Ordinært repræsentantskabsmøde 2026:

Dato endnu ikke planlagt

Fælleskurser i SALUS

Dirigentkursus for organisationsbestyrelsesmedlemmer:

Tirsdag den 24. juni 2025 c/o Folkehjem kl. 17-20
Underviser: BL

Vedligeholdelse og fraflytning

Afholdes hvert år (ulige år på Folkehjem)/(lige år via Teams)
Torsdag den 23. oktober 2025 c/o Folkehjem kl. 19-21
Underviser: AJ/BSJL/JEAN

Fælleskursus Budget + Introduktion for nyvalgte:

Torsdag den 13. november 2025 c/o Folkehjem kl. 17-21
Underviser: BL

Punkt 8.1: Underskrift via Penneo

Nordborg, den 11. juni 2025

Underskrift via Penneo